005750

CORREO Argentino Central (Bs. As.)
FRANQUEO PAGADO Concesión Nro. 1585
TARIFA REDUCIDA Concesión Nro. 216

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.
DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires
DIRECCIÓN POSTAL: Casilla de Correo 303, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUV BALSA

"LA VOZ DE LOS LITUANOS EN LA ARGENTINA"

Nr. 881. * * * * BS. AIRES, KETVIRTADIENIS, LIEPOS - JULIO 21 D., 1949 M

NUMERIO KAINA 50 cent.
Argentinoje ir Pietų Amerikoj 10 pe-
etams; 6 pezai pusmečiui.
20 argentiniškų pezų arba 3 am. dol.
nas veltui. RAŠTUS ir prenumeratas
siųsti:
a de Correo 303, Bs. Aires
MENIŠKAI KREIPTIS:
a Boedo 737, Buenos Aires
la Propiedad Intelectual No. 243259

METAI (AŇO) XXI

LA CIUDAD INFANTIL

A estimación del niño, en su valor espiritual, moral y físico, es una de las preocupaciones básicas de las modernas doctrinas politicas y sociales. El estadista no puede obrar en mérito exclusivamente de una sociedad formada por adultos. Ni considerar que el ámbito de la familia es el único en el cual deben desenvolverse las inquietudes y sentimentos que inspira la niñez. Pero fuerza es confesar que tan bello ideal no se aplica, por lo común, en la práctica, y que la formación del niño sigue preocupando más como un problema teórico que como una realidad plena de causas y de efectos. Entre nosotros no pueden, por fortuna, anotarse las caracteristicas del fenómeno que acabamos de señalar. La Obra Social Maria Eva Duarte de Perón acaba de entregar al mundo de la niñez una ciudad. La ciudad infantil, impar en su género, en la cual las criaturas encontrarán todos los medios necesarios para el perfeccionamiento de sus costumbres, para el amparo de sus innatas virtudes, para la educación provechosa de sus facultades intelectuales. Todo ello con un sentido vital armónico que mantiene palpitante la condición humana del niño y la frescura de su modo de ser, propia de su edad. Estamos, pues, en presencia de una acción tutelar encaminada a estimular lo que constituye el mundo delicado de la sensibilidad infantil.

La ciudad infantil es un conjunto de aciertos que actúan sobre la imaginación, sobre el carácter, sobre las preferencias de sus visitantes. Los edificios, los lugares de distracción y esparcimiento están en consonancia con su concepto de las cosas, y el ambiente se adecua con gracia y originalidad al propósito de alejarlo de influencias perniciosas y de crearle un clima ético natural, sin rigorismos, sin reglas ni cánones que desvirtúen los propósitos altamente significativos que se persiguen y que no son otros que el de experimentarlos en la alegria de vivir, sin amarguras ni preocupaciones que entristezcan su presente y constituyan las sombras de su futuro.

El presidente de la República, en su discurso con motivo del acto inaugural, concretó el sentido y la emoción de la obra al manifestar: „Esta ciudad infantil que entregamos a los chicos humildes de la patria está diciendo con ese hecho de nuestro desinterés y de nuestro patriotismo, al ofrecer a los niños nobres de la Argentina la posibilidad de vivir como antes no vivieron ni aun los chicos ricos de esta ciudad".

En la Ciudad Infantil todos los niños serán hermanos, sean hijos de extranjeros o de los argentinos nativos.

PALENGVINIMAS ARGENTINOS MOKYKLOSE.

Argentinos švietimo Ministerija paskelbė patvarkyma, kuriuo einant panaikinami egzaminai pradinėse Valstybinese mokyklose. Perėjimas iš klasės į klase bus paremtas viso mokslo metų laipsniais. Tai tikrai didelė pažanga ir palengvinimas.

Kas liečia pradines privačias mokyklas, tai jose švietimo žinyba vykins egzaminus pereinant mokiniui iš trečio skyriaus ketvirtan ir gaunant šešių skyrių baigimo pažymėjimą.

— BUENOS AIRES miesto valdyba uždarė brolių Groisman saldainių fabrika, kur buvo gaminama „Mu-mú", „Alaska", „Refresco" saldainiai, dėl netinkamos gamybos ir pasitaikiusio užsinuodijimo. Konfiskuota ir sunaikinta virš 30.000 klg. saldainių.

— BUENOS AIRES gatvėse nuo šių metų pradžios iki liepos 15 automobilių ir kitu susisiekimo priemonių katastrofose užmušta 121 asmuo ir 2.610 sužeista.

— ARGENTINOJE prancūzų kolonija 14. 7. 49 iškilmingai paminėjo Bastilijos sugriovimo 160 metų sukaktį.

— POPIEŽIUS Pius XII ekskomunikavo visus katalikus, kurie veikia komunistų eilėse arba remia komunistų „tikybą".

Amnestuoti Nelegaliai Atvy

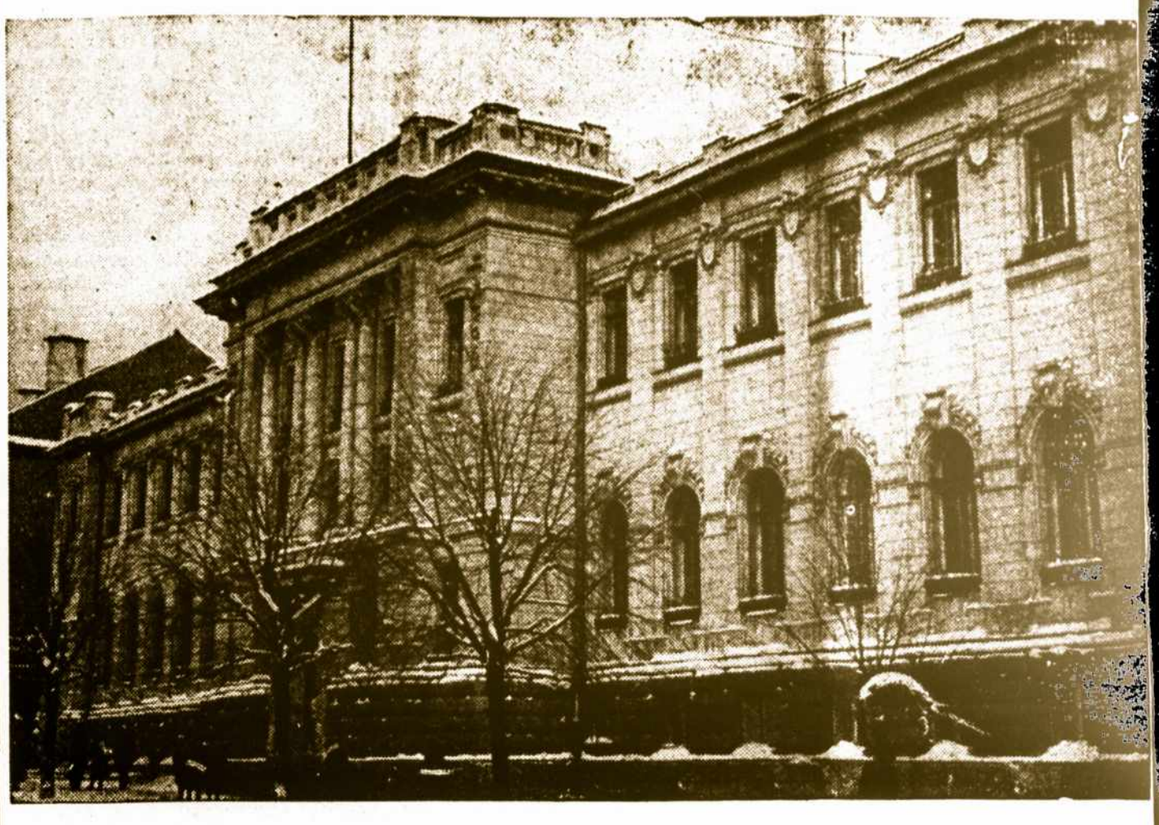

Nepriklausomybės metu visose Lietuvos apskrityse buvo pastatyti pavyzdingi gimnazijų rūmai.

Baisi Tragedija Indonezijoje

SKRISDAMI ŽUVO 538 KELEIVIAI.

Olandijos vyriausybės kvietimu Indonezijoje mėnesį laiko viešėjo trylika žymiausių JAV žurnalistų. Kaipo tos vyriausybės svečiai, prieš paskutinę dieną viešėjo New Delhi pas Amerikos ambasadorių Hendersen; norėjo pasimatyti su Indijos premjeru Nehru, bet pastarasis anksti rytą išvyko Kalkuton.

Amerikos rašytoja Dorothy Brandon paskutinę dieną nelipo olandų lėktuvan, pareikšdama savo nujautimą, kad dėl perdidelio amerikiečių simpatizavimo olandams, galinti atsitikti nelaimė ar sabotažas.

Taip ir įvyko: Liepos 12, 1949, prie pat Bombėjaus lėktuvas Constellation susidaužė uolon, nuo kurios liepsnose vertėsi ir vertėsi prarajon, kur pavirto pelenų krūva.

Žuvo svarbiausiu Amerikos dienraščių korespondentai ir pasauliniai pagarsėję žurnalistai H. R. Knickerboker, William Newton, Charles Gratke, Bertram Hulen, Vicent Mahoney, James Branyan. Nat A. Barraws, John Werkley, Elsie Dick, Burton Heath, Thomas Falco, George Moorad ir Fred Colvig.

Viso skrido ir žuvo 45 asmenys: 35 keleiviai ir 10 įgulos narių, kurios tarpe buvo du kiniečiai. Olandų keleivių žuvo 17, jų tarpe spaudos direktorius, informavusis amerikiečius.

Ta pačią dieną Amerikoj ir kitur nukrito 4 lėktuvai. Žuvo 106 žmonės. Tai buvo nelaimingiausia aviacijos diena, nes nuo sausio 1 iki tai dienai šiemet lėktuvų nelaimėse visame pasaulyje buvo žuvę tik 432 žmonės.

„WHISKEY", SVARBUS ANGLIJOS BIZNIS.

Argentinon Anglija pernai eksportavo viskės už 144.000 svarų sterlingų. Brazilija per ta laiką nupirko už 257.000, Perū už 27 000 ir Chile už 16.000 svarų.

Tuo tarpu JAV išgėrė anglų viskės už 9.500.000 svarų.

— VATIKANAS skelbia, kad suimtas Bukarešto arkivyskupas Aleksander Cisar, Alba Julia arkivyskupas Aarón Marton ir Jassy vyskupas Anton Durcovici. Rumunijos policija, sekdama Vengrijos policijos pavyzdį, suiminėja visus, kas tik išdrįsta tarti kritikos žodį prieš Kremliaus viešpačius.

— VOKIETIJOS Rethenbach srity kariška rusų patrulė kelis kartus įėjo amerikiečių zonon. Viename susišaudyme žuvo rusų kareivis. Jo draugai pabėgo, bet grįžę naktį savo žuvusio draugo lavoną išsinešė iš amerikiečių zonos.

— FOTO CLUB Buenos Aires, Av. Santa Fé 1924, mus praśo pranešti, kad ten nemokamai teikiama pamokos menišku fotografavimo amatu susidomėjusiems žmonėms. Priimama vyrai ir moterys.

— VASINGTONE, mirusio Dr. Bilmanio vietoje, Latvią atstovauja J. Feldmanis, Latvijos pasiuntinio Londone, Karolio Zariņš paskyrimu.

— VAŠINGTONO vyriausybė skelbia, kad bedarbių skaičius JAV siekia 3.778.000.

„TAIKOS" METU ŽUVO DU MILIJONAI ŽMONIŲ.

Neskaitant Palestinos ir Graikijos, nekalbant apie pavergtų Baltijos šalių partizanų kovas prieš okupantus, paliekant amžinai kovojančius Balkanus ir neminint Rusijos katorgoje žudomų diktatūros priešų, vien Kinijoje paskutinių trijų „taikos" metų bėgyje Chiang Kai šeko kariuomenė nustojo dviejų milijonų karių. Pilietiniame kare žuvo 757.512 žmonių, sunkiai sužeista 1.246.000, kiti „dingo be žinios". Tai žinios vien iš generolo Chen Yi trečiosios armijos fronto, o giltinė darbuojasi ir Liu Po Chen, Lin Piao bei Pan Teh Hui komunistinių generolų, viršminėto Chen Yi kolegų vadovaujamuose frontuose.

Nepaisant to viso, Chiang Kai šekas skelbia, kad pilietinio karo pabaiga Kinijoje dar labai toli. Mat Kinijoje susidūrė Rusijos ir jos buvusių sąjungininkų interesai.

— ARGENTINOS Nepriklausomybės 133 metų sukakties šventė 9. 7. 49 minėta labai iškilmingai visoje šalyje. Respublikos prezidentas stebėjo kariuomenės paradus. Dalyvavo minios piliečių, vyriausybės nariai, diplomatiniai atstovai ir svečiai iš kitų Amerikos respublikų. Šventė visi fabrikai ir darbininkams užmokėjo už ta dieną. Teatruose ir salėse vyko iškilmingi kultūriniai parengimai.

VISIŠKAI NĖRA IŠ KO JUOKTIS SOVIETUOSE.

Maskvos laikraščiai „Novy Mir", „Oktiabr" ir „Znamia" panaikino iki šiol turėtus juokų skyrius. Mat Rusijoje valdančiųjų klasę nevalia kritikuoti nei pajuokti, o darbo masės jau užmiršo kaip juokas atrodo.

Ir iš okupuotos Lietuvos retkarčiais gaunamuose laikraščiuose vien valdžios įsakymais pavergtoji liaudis plakama. Jokiu vakarėlių, jokių pobūvių, išskiriant aukštųjų valdininkų puotas.

PELNO MOKESČIAI VIRŠINA ŠIMTĄ MILIJONŲ.

Argentinos finansų ministerijos paskelbtoji statistika rodo, kad 1948 metais šios šalies gyventojai valdžiai sumokėjo 1.667.775.993 pezų, pavidale mokesčių nuo gyventojų turimo pelno. Tas reiškinys rodo, sako minėta statistika, kad ekonominis gyventojų gerbūvis pakilo.

Prieš tai, per ištisą dešimtmetį, mokesčių nuo pelno suma vos pasiekė 894.600.000 pezų sumos.

PUBLIKAI PLOJANT, MIRĖ DU ARTISTAI.

Du tūkstančiai žiūrovų Vienoje plojo, kaip Juozas Eisenmanas, 38 m. amžiaus, su 16 metų amžiaus savo dukra Marija šoko ant vielos, ištemptos skersai Dunojaus kanalą, 150 pėdų aukštyje. Tą numerį artistai pildė jau ketvirta savaitė. Bet 17. 7. 49, prieš pat pasiekimą rusų zonos, paslydo ir nukrito, abu užsimušdami vietoje.

— MIAMI, JAV, 18. 7. 49 keturi negrai išgėdino baltą moterį ir apiplėšė jos ir jos vyro namus. Suimti negrai prisipažino. Baltaveidžių būriai, nelaukdami teismo sprendimo, degino negrų namus ir tik ašarinėmis bombomis policija įvedė tvarką Miami dalyje Greveland.

— PRAGOS komunistinė vyriausybė pasmerkė tinklinio čempionus Jaroslaw Drobny ir Wladimir Černik už tai, kad jiedu negrįžta Čekoslovakijon iš Šveicarijos.

AUSTRALIJOS ANGLIAKASIAI DIRBS VALSTYBEI.

Australijos vyriausybė žada suvalstybinti anglies kasyklas, kur dėl komunistų išprovokuoto streiko 7.000 darbininkų liko be darbo.

Anglijos uostuose ir Amerikos industrijoje vyksta panašūs streikai.

Iki šiol streikas buvo legaliausia darbininko kovos priemonė už savo bitvio pagerinimą. Bet tą priemonę Rusijos agentai bando išprovokuoti, kad ji visur būtų taip panaikinta, kaip ji panaikinta Rusijoje, kad demokratinis pasaulis negalėtų sakyti, būk tik Rusijoje nėra streikų laisvės.

PROFILAXIS ĮSTATYMAS VEIKS NUO LIEPOS MĖN.

Buvusio senatoriaus Serrey paruoštas naujas profilaxis (prezervacijos, apsaugos) įstatymas būsiąs priimtas senate, nors kaipo jo kritikas pasireiškė San Juan senatorius Ramella.

Tuo įstatymu numatoma „apsaugoti jaunuolių sveikatingumą". Esą nuo liepos mėnesio šių metų vėl pradės veikti prieš keliolika metų panaikinti viešieji namai, įstatyme numatytomis taisyklėmis, kad nesiplėstų ligos ir kad jaunuoliai nežalotų savo sveikatą, kas atsiliepia ir į sekančias gentkartes.

Šiaip ar taip, šis klausimas turi dvi labai jautrias medalio puses.

NATURALAUS GAZO DIRBITINAS KELIAS.

Argentina skaitosi trečioji valstybė pasaulyje sulyg turtingumo naturalaus gazo rezervais. Pirmą vietą užima JAV, antrą SSSR. Vienok Argentina su savo 14 milijonų gyventojų iki šiol turėjo vos 300.000 klijentų, vartojančių gazą kūrui ir šviesai.

Milžiniška pažanga padaryta pastatymu naujo kelio naturaliam gazui gauti tiesiog iš požemių į klijento namus arba fabrikus. „El Gasoducto" tarp federalinės sostinės, Buenos Aires, ir tarp Comodoro Rivadavia, kur randasi begaliniai naturalaus gazo rezervai, tik ką pabaigtas statyti, turi 1.700 kilometrų ilgio! Vien tik Jungtinės Amerikos Valstybės tuo atžvilgiu pralenkia Argentina, kur gazo keliai siekia 300.000 kilometrų ir vienas, jungiantis Texas su Chicago, yra ilgesnis už mūsiškį.

Rusai pastatė „gazoduktą" 850 kilometrų ilgio, aprūpinimui Maskvos. Statybos darbui vadovavo 52 inžinieriai ir kanalus kasė bei vamzdžius dėjo milžiniškos darbininkų minios. Svarbiausias Arabijos „gazoduktas" apleistas nedabaigus, dėl sutiktų nepergalimų kliūčių.

Argentinos „gazoduktas" jungia šias provincijas ir teritorijas: Chubut, Rio Negro, La Pampa, Buenos Aires, via Comodoro Rivadavia, Rawson, Puerto Madryn, San Antonio Oeste, General Conesa, Bahía Blanca, Coronel Pringles, Olavarría, Azul, Las Flores, Monte ir Cañuelas.

Vyriausias „gazodukto" inžinierius Julius Conessa apskaičiuoja, kad 75 nuošimčiai Argentinos gyventojų galės naudotis gazu, kaipo pigiu ir patogiu kuru ir apšvietimu. Ačiū neišsemiamiems rezervams ir šiam įrengimui, Argentina kasmet galės sutaupyti po 4 milijardus pezų ir žymiai pastūmėti pirmyn daugelio sričių industriją.

Šis valstybinis darbas atliktas respublikos prezidento gen. J. D. Perón pritarimu, kuris yra pareiškęs: „Aš neskaitau šalies turtu tó, kas yra po žeme, bet tik tai, kas jau išimama iš požemio".

Perskrosti Argentiną požemiais buvo milžiniškas darbas. Pavyzdžiui, tarp Bahía Blanca ir General Conesa, 360 kilometrų tarpas, teko iškalti 10 metrų pločio urvakelį, kad 1.706 kilometrų ilgyje požemiu paruošti gazui kelią.

Pastebėtina, kad prie šio darbo dirbo ir lietuvių technikų. Spartaus progreso šalis Argentina ne visur atrodo taip, kaip Buenos Aires Diagonaliai ir Alėjos. Atsikėlę viename dvare iš ryto technikai paklausė, kaip toli randasi kitas dvaras ar miestelis. Gavo atsakymą, kad artimiausias gyventojas yra už 70 kilometrų.

Argentina žengia pirmyn miestų moderninimu ir pampų civilizavimu.

ATOMINIAI MOTORAI KARO LAIVAMS.

Atominės Energijos Komisija, Chicago, Ill., JAV pasirašė sutartį su Westinghouse Electric Company, kuriai dirbs eksperimentalius atominius motorus, karo laivų varymui.

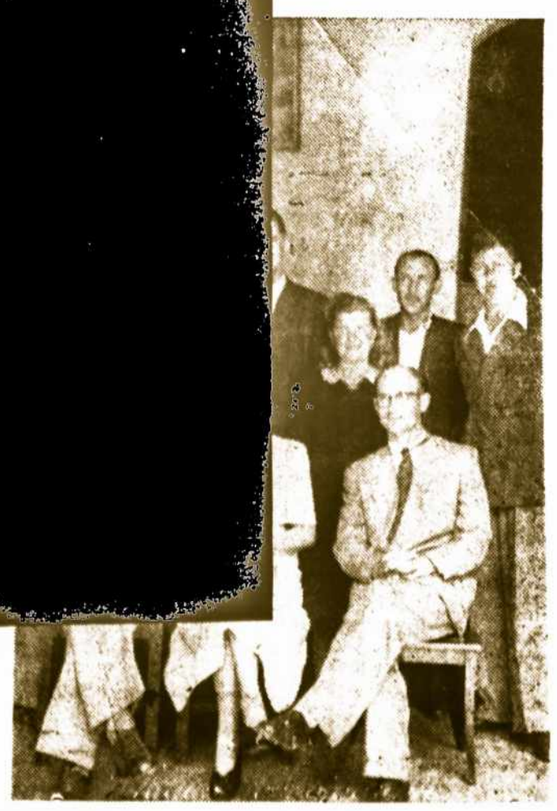

Lietuvių Sąjungos Venezueloje Barquisimeto skyriaus valdyba, redakcinė komisija ir meno komisija. Sėdi (iš kairės): Gudelis, Korsakienė ir Vabalas. Stovi: Viskontas, N. N., inž. Kruminas, „A. L. Balso" bendradarbė Baltijos Žuvėdra-Dervojedaitienė, šią nuotrauką padaręs foto-studijos „Baltica" savininkas Dervojedaitis ir šimukonis. Lietuvių Sąjungai Venezueloje tos šalies vyriausybė davė leidimą veikti 21. 6. 49, o šį liepos mėnesį išėjo pirmas Venezuelos lietuvių neperiodinis laikraštis „Tėvų Kelias", žurnalo formoj, 8 pusl., iliustruotas, red. kun. A. Sabaliauskas. Širdingai sveikiname šio kontinento naujai susikūrusią lietuvių bendruomenę!

KUR BUENOS AIRES LIETUVIAI SUSITINKA LINKSMAM

laiko praleidimui šį šeštadienį. Žinoma, kad Lietuvių Klūbe, Avenida Boedo 737, kur įvyks šokių vakaras su vairumais. Suvažiuoja jaunimas ir šeimynos, pasižmonėti po savaitės darbu, pasidalinti naujienomis ir kultūringoje aplinkoje praleisti laiką. Visus kviečia: Rengėjai.

LYGIAI DEVYNI METAI SUKANKA 6. VIII. 1949, NUO

Lietuvių Klūbo įkurtuvių. Minint devynių metų sukaktį, šeštadienį, rugpiūčio 6, 1949, nuo 21 val. visi geros nuotaikos mėgėjai renkasi Lietuvių Klūban, Boedo 737, Buenos Aires. Linksma programa scenoje; galingas orkestras šokiams. Visus kviečia dalyvaut nesivėluojant: Rengėjai.

ARGENTINOS LIETUVIŲ
BALSAS

Prenumerata metams: Argentinoj ir visoj Pietų Amerikoj 10 Argent. pesų (½ m. $ 6). Europon ir Šiaurės Amerikon 3 doleriai metams.
Raštus, pinigus adresuoti sekančiai:
ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS
CASILLA DE CORREO 303, Bs. As.
Redakcija ir Administracija
Avenida Boedo 737. Tel. 45-4444

AMERIKOS LIETUVIAI IR DP „GRINORIAI"

Vincas Jankauskas, buvęs vyriausias „Ašarų Salos" (Ellis Island) emigracijos inspektorius, senas visuomenininkas, keletą kartų lankęsis Europoje jau Lietuvai esant nepriklausomai, 7. 5. 49 „Amerikos Lietuvio" laidoje kalba apie seniai spaudos darbą dirbančius Amerikos lietuvius ir apie iš lagerių atvykusius naujokus, pasišovusius viską, kas išeivių pasišventimu sukurta, žeminti ir pirštis į pamokslininkus.

Žilagalvis Jankauskas, be jokių materialinių išskaičiavimų visą gyvenimą dirbantis mūsų tautos žmonių gerovei, vienam išdidžiam pamokslininkui „grinoriui", taip atsako:

„Amerikiečiai daug seniau atbudo ir lietuvybėje, ne kaip Lietuvos gyventojai, kurie dar 1900 metais čia atvykdami save vadino paliokais ar katalikais. Valstybinėje statistikoje jie nebuvo įrašyti, rodos, ligi 1839, kuomet man teko atkreipti į tai viršininko atydą ir prašyti nuo to meto mėginti surasti kiek jų atvyksta. Skaitlius daėjo iki 20.000 į metus kaip kada. O kas sutvėrė pas mus tokius „paliokus". Jei ne pačios Lietuvos kultūra ir vedusieji lenkes inteligentai. Jie privaisino daugelį ir kvislingų. Amerika greit iš „paliokų" padirbo gerus lietuvius, nes tai buvo mūsų kaimiečiai, kurie lenkų kalbos nežinojo ir jie tuojaus pradėjo lošti savo „rolę". Ką gi gali pasiūlyti mūsų visuomenei ir jaunimui naujokai, užaugusie, apsupti iš visų pusių ir susimaišę su puszvėriniais lenkais, rusais ir vokiečiais? Argi nebūtų geriau jiems pirmiau pasimokinti iš Amerikos ir jos žmones ir jaunimą supažindinti, ne kaip pradėti juos mokinti. Kas vienas naujokas dabar nuolat cituoja savo informacijos šaltiniais — tai rusus, tai lenkus ir jų širdyse ir akyse matosi kokia tai Romos didybė? Kur dingo pas juos Lietuva ir jos garbinga senovė?"

LIETUVOS SKUNDAS PRADEDA GIRDĖTIS

Pagrindinėje Jungtinių Tautų Komisijoje, nustatančioje darbų eigą, Anglijos atstovas Hector McNeil, 21. 4. 49 priminė rusams apie jų baisius darbus Lietuvoje. LAIC pranešimas iš 14. 5. 49 patiekia Britų Valstybės Sekretoriaus kalbą, pasakytą minėtą dieną Lake Success:

„Leiskite man labai trumpai priminti Komisijai apie tai, kas atsitiko Lietuvoje. Sovietų Sąjungos Vyriausybė (21. 9. 20) išsižadėjo visų suverenumo teisių visiems laikams Sovietų Vyriausybė buvo surišta ne puolimo sutarties, kuri buvo panaujinta 1931 ir 1934 metais, ir aš manau, kad ji tebėra galiojanti ligšiandien. Joje ji sutiko gerbti Lietuvos suverenitetą ir jos teritorinę neliečiamybę, ir vėl nebuvo tame jokių šių frazių nudailinimų. Ši sutartis buvo 1933 m. sustiprinta agresijos apibūdinimo sutartimi, kuri pareiškė kad jokie politinio, karinio, ekonominio ar kitokio pobūdžio samprotavimai negalės būti agresijos pretekstu arba pateisinimu. Niekas negalvotų, kad tame nebuvo gana plataus, gerai ratifikuoto supratimo, saugojančio Lietuvos sienas.

1939 m. spalių 10 d. Lietuva pasirašė savitarpio pagalbos sutartį, pagal kurią Sovietų Sąjungos pajėgos įtaisė bazes Lietuvos žemėje. Visvien, 7-tas straipsnis laidojo, kad ji (sutartis) „jokiu būdu nepalies susitariančių pusių suverenių teisių, ypatingai jų valstybinės organizacijos, jų ekonominių ir socialinių sistemų, jų kariškų patvarkymų ir, bendrai, nesikišimo į vidaus reikalus dėsnio."

Komisija žino likusią pasakojimo dalį. 1940 m. birželio 14 d. Lietuva gavo Sovietų Sąjungos ultimatumą, reikalaujantį Vyriausybės atsistatydinimo, policijos viršininko suėmimo, Vidaus Reikalų Ministerio suėmimo, ir nevaržomo Sovietų Sąjungos (karo) pajėgų įsileidimo. Raudonoji Armija užėmė visą šalį. Po to, liepos 14 d. jie atliko rinkimus, rinkimus, kurie nuvedė prie nutarimo šią šalį įkorporuoti Sovietų Sąjungos vidun."

Minint Lietuvą, pasaulis dar labiau įsitikins, kad kur tik naudojamas smurtas, ten siekiama vergijos, prieš kurią privalo kovoti visas demokratinis pasaulis. Trys Baltijos tautos supančiotos rusiškos vergijos retežiais. Bendrai ir pavieniai reikalaukime laisvės Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms!

KOSMOPOLITIZMAS

Ne kosmopolitizmo, nepripažįstančio tautiškumo, bet rusiškumo trokšta LTSR kompartijos sekretorius, taip kritikuodamas tuos, kurie ne aklai pasiduoda surusinimui:

„Viena iš senų idėjų yra kosmopolitizmas, kurį platina angloamerikoniški imperialistai, palaikomi dešinųjų socialistų. Jis yra svetimas marksizmui — leninizmui.

Kosmopolitizmo esama ir mūsų respublikoj, bet Lietuvos CK kosmopolitizmui neskyrė reikiamo dėmesio."

Pasaulio Lietuviai

KALVAITIS IŠRINKTAS LTB PIRMININKU.

š. m. gegužės 18—19 d. Hanau lietuvių stovykloje įvyko LTB Tarybos suvažiavimas, kuris išrinko naujus LTB centrinius organus. Išrinktasis Centro Komitetas pareigomis pasiskirstė taip:

1. Pirmininkas — Ant. Kalvaitis,
2. Vicepirm-kas — J. Šlepetys,
3. Sekretorius — B. Vyliaudas,
4. Nariai — J. Grigolaitis ir Dr. E. Noakas.

Naujojo C. Komiteto būstinė — Münchenas, į kurį artimiausiu metu perkeliama C. Komiteto raštinė. Todėl nuo š. m. birželio 1 d. visą susirašinėjimą su LTB Centro Komitetu kreipti nebe į Hanau, bet šiuo adresu: (13 b) München 27, Lamontstrasse 21.

— JONAS JAKUBAUSKAS (Jakubs) rašo „Sandaroje", kad Jack Ganson (Karabinas) ruošia ristynes New Jersey lietuviui stipruoliui, Jack Vanskey (Vancevičiui). Prie tos žinios galima prideti: Argentinoje „argentininamas" tik vardas, o pavardė paliekama originalė.

— BALYS DVARIJONAS, parašęs instrumentalinį kūrinį — koncertą smuikui su orkestru, 9. 4. 49 gavo pirmą Stalino premiją, sumoje 100.000 rublių. Ar tai nera pirmas skambutis kelionei pas tos premijos laureatus ir okupantų ordeno kavalierius: Girą, Nėrį, Cvirką, Sruogą, Tallat-Kelpšą? Tuo tarpu, jis kapitalistas...

BAISENYBĖS VEIVERIŲ VALSČIUJE.

Vėgėlė ir L. K. Daumantas „Eltos" Biuletenyje aprašo, kaip 5. 1. 47 pas Veiverių valsčiaus gyventoją Vogonį užėjo du partizanai. Nelaimei juos pastebėjo pro šalį ėjusieji enkavedistai ir, pradėję per langus šaudyti, nušovė ten buvusius laisvės kovotojus, Vagonį ir jo sūnų. Tačiau sūnus vietoje dar nemirė. Jo kūną padėję ant lavonų, o motiną veik pusnuogę varė iš paskos. Kiek pavažiavę rusai šautuvų buožėmis pusgyvį vaikiną užmušė, o motina iš siaubo ir sielvarto išprotėjo.

O birželio 13, tų pačių metų Veiverių valsčiaus, Juodbūdžio kaime pas pil. Lukšą Simaną Veiverių enkavedistai ieškojo partizanų. Kratos metu rado pasislėpusį namų šeimininko sūnų Jurgį ir jį, net dokumentų nepaklausę, nušovė. Vėliau jį parišo pančiu už kaklo, atvilko prie gyvenamo namo ir pašaukę motiną teiravosi, ar tai esąs jos sūnus, Motina išsigynė. Vėliau nuvežė į Veiverius ir pametė gatvėj. Po poros parų užkasė priemiesčio apkase.

Nukankinti ir ištremti nepasiguos. O gyvi likę, kad ir gyvybe rizikuodami, parašo apie savo šeimos naujienas, tai tų žinių tikrovė, dažniausia, tik tarpe eilučių pasakoma. Okupuotos Lietuvos spauda jokių gyvenimo kronikų nepaduoda, tik pavergėjų įsakymais pavergtą Lietuvos liaudį bara.

— A. KELMUTIS (Adolfas Klimas) rašo „Mintyje", kad Vokietijoje, pabėgėlių tarpe yra provokatorių ir bolševikų šnipų, kurie „apsimetę pamaldžiais žmonėmis turi geriausias atestacijas".

— VYTAUTAS GYLYS, buvęs Lietuvos atstovas Švedijoje, išrinktas Baltų Federacijos Kanadoje pirmininku, — praneša Kanados Lietuvių Sąjungos Biuletenis 4. 7. 49.

ATLANTO NUGALĖTOJAS VAITKUS PERŠAUTAS MERGINOS.

„Chicago Herald-American" ir visa amerikiečių bei JAV lietuvių spauda plačiai raso apie tai, kaip nepilnaprotė mergina, Ruth Steinnagen, bandė nužudyti Atlanto vandenyną perskridusį vaitkų. Gydytojai išgelbėjo jo gyvybę.

Spauda talpina didelius paveikslus, vaizduojancius, kaip lietuves tremtinės: Izolda Kaliene, Jone Linkuvienė ir Irena Šimaitytė, pasipuošusios tautiškais-liaudiškais lietuvių kostiumais, apdovanojo Vaitkų ligoninėje lietuvių taučinio meno dirbiniais ir gelėmis.

— DAIL. V. K. JONYNO paruoštu projektu, dailininkas Telesforas Valius vadovavo paskatymu paminklo Vokietijoje žuvusiems lietuviams. Paminklas pastatytas Prancūzų zonoje, Freiburge i. Br.

PRIEVARTAUJAMA IR BOLŠEVIKINĖ SPAUDA.

Bolševikinės propagandos sumetimais dabar beveik kiekviename apskrities miestelyje įsteigtas laikraštis. Jų redakcijos yra įpareigojamos rašyti laiškus savo skaitytojams ir vietos įstaigoms, kad tokiu budu galėtų juos dar patikimesniu būdu agituoti. Kiekvienam tarybiniam darbuotojui uždedama pareiga į tokius laiškus reaguoti. Tačiau pasitaiko ir „sabotuotojų", kas matyti iš „Tiesos" 68 nr. korespondencijos:

— „Štai, pavyzdžiui, Kaišiadorių apskrities laikraščio „Bolševikinio Kelio" redakcija per 20 dienų laikotarpį pasiuntė įvairiems asmenims bei įstaigoms 54 laiškus, kurie lietė įvairių įstaigų ir organizacijų darbą. Bet atsakymus gavo tik iš 10. Tarp neatsakiusiųjų — Gegužinės valsčiaus VK pirmininkas Žaleckas, miškų pramones ūkio direktorius Fedosiejevas ir kt. Tokia padėtis ir Plungės apskrityje. „Socialistinio Kelio" redakcija išsiuntinėjo įvairioms įstaigoms 22 laiškus, o gavo atsakymą tik iš 7."

PAGERBTAS LIETUVIS JAV ŽURNALO REDAKTORIUS.

Philadelphia, Pa, eina 72 puslapių angliškas žurnalas „Your Business", kurio vyriausiu redaktorium yra Val Jurgell. „Industrial Makreting" leidinių bendrovės surengtame konkurse dalyvavo 500 įvairių leidinių, kur vyriausias premijas laimėjo Val Jurgell.

Kas yra Val Jurgell? Tai lietuvis žurnalistas, poeto Kleofo Jurgelionio (Kalėdų Kaukės) ir rašytojos-visuomininkės Marijos Jurgelionienės sūnus, gimęs Chicago, Ill. Jo motina, buvusi „Naujienų" Moterų Skyriaus įkūrėja ir vedėja prieš 10 metų mirė auto katastrofoje, o tėvas, apleidęs advokato profesiją, ūkininkauja Amerikoje.

— VACLOVAS BIRŽIŠKA „Naujienose" plačiai aprašė 12. 5. 38 Kaune mirusio Petro Leono biografiją. Leonas buvo vienas žymiausių vyresnėsės mūsų kartos mokslininkų; pasiryžęs kovotojas už lietuvių tautos laisvę ir pasišventęs mūsų liaudies švietėjas.

— LIETUVOJE okupantai veda propagandą, kad moterys artų laukus kaipo traktorininkės. Tūlos jau dirba tą sunkų darbą. Bendrai, Baltijos gyventojai tebetremiami Sibiran, o Lietuva, Latvija ir Estija kolonizuojama azijatais.

— JULIUS ŽURWELL (žuravlis), Methuen lietuvių klūbo pirmininkas JAV, už teisingą atsakymą į radio bendrovės paklausimus laimėjo 29.000 dolerių.

— GEN. ST. RAŠTIKIS, iš tremties atvykęs į JAV, apsigyveno Kalifornijoj.

REIKIA GELBĖTI BELGIJOS LIETUVIUS.

„Draugas" 19. 5. 49 skelbia tokį laišką iš Belgijos:

„Mes jau atidirbome nustatytą laiką pagal savo darbo sutartis anglių kasyklose, tačiau kitur darbo negalime gauti, nors tai buvo ir žadėta. Pagaliau, sunkiai ir įmanoma, nes pačių belgų bedarbių skaičius siekia ketvirtį milijono. Norėjome grįžti tad atgal į DP stovyklas Vokietijoje ir iš čia bendra tvarka emigruoti, tačiau IRO mūsų negrąžino, gi atsisakius virš sutarto laiko dirbti anglių kasyklose, kur sąlygos labai nežmoniškos, perdavė belgų administracijai, kuri vyrus uždarė grynai karinio režimo stovyklon Briuselyje, Petit Chateau, o moteris su vaikais laiko kiek švelnesnio režimo stovykloje. Su jomis bent jau nuvažiavus galima pasimatyti. Vienok ir čia baisi nešvara, pilna įvairiausių parazitų, nėra pakankamai netik lovų, bet ir paprasčiausių narų. Vaikai guli ant šeimos daiktų ir jau taip suvargo, kad pasidarė nebepanašūs į žmones. Belgų administracija ragina mus grįžti į stovyklas Vokietijoj, IRO gi nepriima. Aliarmavome tad į visas puses, ieškojome pagrindinių žmogaus teisių, bet kol kas nieko gera nelaimėjome.

Nenuostabu tad, kad kai kas iš lietuvių, nustoja vilties ir pasuka sovietų ambasadon... Čia gi grįžtantiems įsteigta labai puiki pereinamoji stovykla, kuri tiesiog centneriais platina propagandinius leidinius. Ir iš mūsų du vyrukai, net dar nebaigę savo sutarties, nuvyko sovietų per. stovyklon".

Belgijos lietuvių klausimas yra labai opus. Atitinkamos lietuvių įstaigos turėtų imtis visų galimų priemonių jiems padėti.

ČIURLIONIEČIAI PASIEKĖ AMERIKĄ.

Čiurlionies vardo ansamblio vedėjas Alfonsas Mikulskis su žmona Ona — kanklininkių vadove, Elena Geležinytė, Pranas Stampožeckis-Stampužis, Giedraitis, Sagevičius su žmona, Kavoliūnas, Johansonas, Navickaitė, Voleišaitė ir Kazėnas — atvyko į JAV. Likusioji ansamblio dalis atvyksta šį liepos mėnesį.

— JOHN GRIGALIŪNAS yra vienintelis paveldėtojas Pietų Afrikos Johanesburge mirusio jo giminaičio turto, 40.000 dolerių. Čikagos policijos asmenų paieškojimo biuras ieško Jono Grigaliūno, bet negali surasti.

— „MINTIS" kartoja „Nepriklausomoj Lietuvoj" paskelbtą pranešimą, būk VLIK'o vadovybė neužilgo persikelsianti Amerikon iš Europos.

TRUMPOS ŽINIOS IŠ OKUPANTŲ SPAUDOS.

— KAUNO dramos teatro vyr. režisierius yra stalininės premijos laureatas Radzevičius. Po kompartijos suvažiavimo, kurio „nutarimam" įvykdyti dabar organizuojami mitingai ir „savikritika", dramos reikalu surengtose diskusijose aktyviai reiškėsi pats režisierius, art. Gopaitė, muzikai Paulauskas ir Karnavičius, o taip pat „savikritiškai pasisakė apie savo darbą dailininkas Ušinskas" (Tiesa, 49. 3. 23.).

— POLITINIŲ ir mokslinių žinių skleidimo draugijoj yra 265 narių, pirmininkas prof. J. Matulis. Po kompartijos suvažiavimo draugijos diskusijose aktyviai dalyvavo Vilniaus un-to rektorius Bučas, dėstytojai Korsakas, Mažylis, Bieliukas, Žemaitis, Vazalinskas, Rotomskas, Skeivys. „Griežto pasmerkimo vertas tas faktas, kad 47% draugijos narių visiškai nusišalino nuo paskaitų skaitymo ir tik 35% narių įvykdė draugijos nariams nustatytą minimumą". Tokie priešakiniai veikėjai buvo J. Žiugžda, Slavėnas, Matulis, Girdzijauskas, Šarmaitis, Rotomskis, A. Jurgaitis, J. Mickevičius ir V. Kostelnickis (Tiesa, 1949. 3. 23).

— DIDŽIAUSI rašytojai Lietuvoje. „Tiesa" 49. 3. 3. mini geriausius lietuvių tarybinius rašytojus: Tilvytis su „Usnyne", kuri „vaizduoja darbo valstiečių kovą prieš buožinius išnaudotojus", Baltušis su „Gieda gaideliai", Guzevičius su romanu „Kalvis Ignoto teisybė", J. Dovydaitis su „Po audros" ir V. Valsiūnienė su eilėraščių rinkiniu „Iš širdies". Jaunųjų — Jonynas, Avyžius, Sluckis, Grybas.

— MIŠKŲ ūkio ministeris yra Alg. Matulionis, pavaduotojas Gurnas. Nutarta šiemet apsodinti 15.000 ha ploto, arba pusantro karto daugiau negu praėjusiais metais (Tiesa, 1949, 3. 22).

— KOLEKTYVINIŲ ūkių kovo pradžioj jau buvo 1130 ir apie 750 iniciatyvinių grupių. Šiaulių ap. yra 136, t. y. 40% visų valstiečių ūkių; kolektyviai dirba visi Lygumų, baigaimi sukolektyvinti Stašūnų ir Meškuičių v. Joniškio ap. 114, arba 30%, Mažeikių 62 (Tiesa, 49. 3. 20 ir 3.26).

DAKTARO KAZIO GRINIAUS
ATSIMINIMAI IR MINTYS
303 puslapiai, su autoriaus paveikslu. Išleido "Patria". Tai enciklopedinės vertės darbas, su daugybe Lietuvos atbudimo žądintojų pavardžių ir plačia autoriaus biografija, kuri pati savaime yra vaizdinga mūsų tautos istorija. Kaina $ 5. Užsakymas su pinigais siųsdami adresuokite:
"A. L. BALSAS"
Casilla de Correo 303
Buenos Aires, Argentina.

VOKIETIJOJE MIRĘ LIETUVIAI TREMTINIAI.

Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Vyriausiojo Komiteto Informacijos Biuletenis Nr. 43 iš 1949 patiekia tęsinį Vokietijoje mirusių lietuvių:

Janušonis Antanas, gim. 1921. 11. 23, Panevėžy, mirė 194.. 6. 17; Jurksienė-Liorancaitė Marija, gim. 1864, Tauragė, mirė 1946. 8. 30; Jusionienė-Butkutė Stasė, gim. 1919. 2. 22, Vitkūnai, mirė 1945. 1. 5. Kabašinskaitė Ona, Prano, žuvo 1945. 4. 10, Leipzig/Engelsdorf; Kaizerytė, duktė Petro, mirė 1945. 3. 4; Kamaitienė-Kucinskaitė Joana, gim. 1882. 10. 24, Žąsiai, mirė 1947. 7. 29; Karosas Vladimiras, gimė 1886. 8. 25, Anykščių v., mirė 1945. 12. 4; Karpavičius Juozas, gimė 1913. 4. 18., JAV, mirė 1946. 12. 6; Karpavičius Vladas, gimė 1918. 3. 6, Rugiagėliai, mirė 1946. 7. 4; Karperavicius Feliksas, g. 1900. 2. 13, Daunorai, mirė 1946. 9. 3; Katilius Albinas, Vinco, gimė 1905. 4. 29, Katiliškiai, mirė 1947. 4. 26; Kavaliauskienė Juzefa, gimė 1870. 7. 15, Eržvilkas, mirė 1946. 4. 3; Kedys Jonas, gim. 1893. 6. 22, Vilkaviškio aps., mirė 1946. 1. 12; Kežinaitienė Magdelena, gim. 1874. 7. 4, Pilviškiai, mir. 1946. 7. 15; Kiaupas Martynas, mirė 1946. 3. 23; Kiaupaitė Hilda, Jurgio, gimė 1942. 5. 13, Tauragės aps., mirė 1944. 10. 9; Kybartas Jonas, gimė 1923. 4. 23, žuvo 1945. 2. 28; Kijauskas Jonas, 81 mt., Galioriškis, mirė 1944. 12. 29; Kisielius Jonas, Jono, gimė 1900. 9. 3, Inockai, mirė 1946. 7. 30; Kizytė Gledrė, Mykolo, gimė 1945. 7. 1, mirė 1947. 2. 23; Klimantas Jonas, Sofijos, mirė 1944. 2. 7; Neumark/Westpreusen; Klimantas Fridas, Sofijos, mirė 1944; Korkutis Juozas, Juozo, mirė 1946. 10. 2. Kregždys Petras, Vinco, gimė 1858. 12. 26, Bubeliai, mirė 1947. 1. 8; Krikščiūnas Jurgis, gimė 1894. 4. 22, Aśminta, mirė 1947; Krikščiūnas Algimantas, gimė 1943. 5. 23, Skučiškės, mirė 194.. 2. 26; Kriščiūnas Augustinas, Jono, mirė 1945. 3 21; Krušinskas Vladas, gimė 1898. 8. 4, Kaunas, mirė 1946. 3. 26; Kubelskis Adolfas, gimė 1888, Kaunas, mirė 1946. 6. 21; Kubiliūnas Arūnas-Stasys, Stasio, mirė 1945. 10. 23; Kudukytė Vida, gimė 1943. 1. 29, Vilnius, mirė 1946. 8. 1; Kuncaitis Jonas, Jono, gimė Žaltynuose, mirė 1945. 6. 24; Kuosaitis Kazys, gimė 1894, Kybartų v., mirė 1945. 9. 8; Kuprys Antanas, Juozo, gimė 1910. 3. 4, Švenčionėliai, mir. 1945. 6. 15; prigėrė Elbės upėje; Kuras Arvydas, mirė 1946. 2. 1; Kuzmaitė E., Viliaus, gimė 1944. 5. 24, mirė 1946. 4. 14; Leonavičiūtė Aldona, Stasio, mirė 1942. 10. 21; Lipkytė Nijolė, gimė 1946. 7. 30, Erlangen, mirė 1947. 2. 23; Liubkevičius Stasys, gimė 1906. 4. 24, Meškininkėliai, mirė 1947. 2. 6 (žuvo auto katastrofoj); Lizdas Alfonsas, gimė 1905. 2. 5, Pajavonys, mirė 1946. 10; Lukauskas Kazys, Valento, gimė 1917. 1. 24, žvirbliai, mirė 1946. 1. 23; Maciauskas Jurgis, gimė 1938. 11. 18, mirė 1946. 11. 19; Mačiulaitienė-Venclauskytė, Marija, gimė 1922. 1. 2, Burniai, mirė 1945. 7. 20; Mačiulevičiūtė Regina, Balio, mirė 1945. 11. 15; Mačiulienė-Adomaitytė Viktorija, gimė 1870, Jauneikiai, mirė 1945. 2. 25; Malinauskienė-Mozūraitė Marija, gimė 1917. 12. 2, Liepoja, mirė 1947. 1. 28; Mariūnaitė Inė, gimė 1943. 10. 3, mirė 1946. 3. 15; Mašiotienė-Bezuskavičiūtė Aldona, gimė 1912. 2. 6, Šiauliai, mirė 1945. 3. 24; Matažinskas Vincas, Antano, gimė 1921. 3. 7, Gervinai, mirė 194.. 7. 21; Matiukaitė Eloyza, Vinco, mirė 1945. 3. 23; Matuižytė Marija, Eugenijaus, 1 mt. amžiaus, mirė 1944. 12. 25; Mažeika Kazimieras, Antano, gimė 1901. 12. 1, Šiauliai, mirė 1947. 2. 13; Mažeikaitė Aldona, Jono, gimė 1925. 1. 2, Jatkonys, žuvo 1946. 9. 23; Meménas Juozas, Juozapo, gimė 1902. 6. 3, Rokoškis, mirė 1946. 8. 23; Merkevičienė-Miknevičiūtė Konstancija, gimė 1913, Bartninkų v., mirė 1945. 5. 26; Merkevičienė Teresė, Jono, gimė 1901. 10. 30, Budviečiai, mirė 1945. 5. 17; Merkevičius Jonas, Jono, gimė 1905. 2. 7, Budviečiai, mirė 1945. 5. 25; Merkevičius Vytautas, Marijus, mirė 1946. 7. 19; Merkevičius Vincas, Antano, gimė 1898, Gudeliai, mirė 1945. 5. 17; Mickevičius Jonas, Andriaus, gimė 1895. 5. 22, Vaiśvilai, žuvo 1945. 4. 29; Mikalauskaitė Aldona, Andr., gimė 1924. 5. 27, Gižai, mirė 1945. 8. 31; Mikelėnienė, mirė 1944. 4. 25; Mikužienė Uršulė, gimė 1871, Lechawa, mirė 1945. 12. 23; Milavickienė-Poškevičiūtė Paulina, 75 mt. amž., Alytus, mirė 1946. 3. 4; Misliauskas Henrikas, Henriko, gimė 1944. 11. 1, Jogendorf/ČSR, mirė 1945. 3. 6; Mitužienė Sofija (Bužinskaitė), gimė 1906. 4. 26, mirė 1945. 8. 12; Mockus Leonas, mirė 1945. 3. 7.

— JUOZAS MILIONAITIS, Tėvynės Mylėtojų Draugijos veikėjas, staiga mirė Baltimorėje 3. 6. 49. Hartforde 31. 5. 49 mirė Juozas S. Litvinas, Sabonio vardo posto narys.

Šią linksmo turinio knygelę galite gauti pas jos autorių, Praną Tauragniškį, arba „A. L. Balso" Administracijoje. Kaina $ 1, su persiuntimu.

PRANAS VIKONIS

Demokratija ar Diktatūra?

KOMNACIAI APSIRIKO.

Prieš paskutinį karą tiek rudosios, tiek raudonosios diktatūros šalininkai fanatiškai tvirtindavo, kad demokratija esanti miršlančio žmogaus kūnas ir kad žmonijos ateitis priklausanti ar fašistinei ar komunistinei diktatūrai. Vadinas, fašistai su komunistais, demokratijos atžvilgiu, turėjo bendrą mintį: tiek vieni, tiek kiti buvo įsitikinę, kad demokratija, kaipo santvarkos forma, išnyksianti. Šių dviejų antidemokratinių srovių skirtumai pasireikšdavo tik tame, kas paskui įsivyraus pasaulyje, komunizmas ar fašizmas.

Komunistai sakydavo, kad jie įsivyrausią, o fašistai tikėjosi sunaikinti ir demokratiją ir komunistus. Kad šios abi antidemokratinės srovės gyvenimo eigoje susidūrusios su realybe, labai apsiriko, tai tas ne tik demokratams, bet ir patiems diktatūrų garbintojams dabar labai aišku. Pats gyvenimas parodė, kad demokratinės santvarkos pagrindai nėra miršlančio žmogaus lavonas, bet kultūrėjančios žmonijos progresas ir visuomeninio susipratimo pažymis.

ABEJI TOTALITARAI KEIČIA SPALVAS.

Del šių priežasčių, suprasdami savo klaidą, diktatūrų garbintojai dabar labai radikaliai pakeitė savo kovos taktiką prieš demokratinę visuomenę, bet savo širdyje jie pasiliko ištikimi fanatiškam užsimojimui — diktatūros priemonėmis tvarkyti žmonijos gyvenimą. Šių dienų komunistai, vieton proletarų diktatūros, dangstosi „liaudies demokratijos" skraiste, o fašistinis elementas ir lietuviškieji jo pasekėjai, paslėpę savo sielos gilumoje „laimės laikų" karingus obalsius, kaip nekalti avinėliai glaudžiasi prie krikščioniškosios visuomenės ir pamaldžiai poteriaudami galvoja apie diktatūros šalininkų revanšą, prisidengiant religijos spalvomis nudažyta vėliava. Kitaip sakant, fašistinis elementas, persikeldamas į naują stovyklą ruošiasi paskelbti šventąjį karą ne tik komunistams, bet visiems be išimties, kas nesutinka su jų fanatizmu. Pasimokinę iš Hitlerio ir Musolinio padarytų klaidų tikybos atžvilgiu, dabar jie norėtų panaudoti tikinčiųjų žmonių religinį jausmą savo pozicijos sustiprinimui.

BRAUNASI PRIE NIEKINTŲJŲ.

Taip apibūdindamas fašistinio elemento manevravimus, nenoriu pasakyti, kad katalikiškoji ir bendrai krikščioniškoji visuomenė, savo daugumoje, būtų antidemokratinio pobūdžio, bet kad į jos tarpą braunasi antidemokratinis elementas, tai tas tiesa.

Bet nei komunistai, nei fašistai nepajėgė ir nepajėgs atsilaikyti prieš demokratinių principų stiprėjimą kultūrėjančios žmonijos sąmonėje. Pati visuomenė, pačios žmonijos masės yra diktatūrų priešai. Kodėl? Todėl, kad diktatoriai, kokia spalva jie besidažytų, pastato krašto piliečius į vergišką padėtį: paneigia jiems teisę galvoti valstybinės santvarkos reikalais, atima žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvę ir kiekviename žingsnyje reikalauja, kad piliečiai aklai pildytų diktatoriaus sukurto režimo įsakymus ir garbintų patį diktatorių, lyg kokį dievaitį. Diktatoriškai valdomuose kraštuose valstybės gyvenimą reguliuojantieji įstatymai nėra įstatymai, bet diktatūros režimo parėdymai. Parėdymais laikėsi Musolinio diktatūra, parėdymais laikėsi Hitleris, parėdymais laikosi Stalinas ir bendrai visi diktatoriai.

KADA MAŽUMA VALDO.

Diktatūra gimsta tada, kuomet valdžios vairas patenka į vienos kurios nedidelės, neturinčios visuomenėje pritarimo, politinės srovės rankas. Tokia politinė srovė, neturėdama krašto piliečių daugumos pritarimo, siekdama valdžios, ginkluojasi karui su pačiais krašto piliečiais, o pasiekusi savo tikslą, praktikuoja visus „gabumus" ant plačiųjų visuomenės masių sprando. Kitaip sakant, diktatūros priemonėmis valdomuose kraštuose diktatorių apginkluota ir apmokama piliečių mažuma veda kovą prieš to krašto piliečių daugumą. Dėl šių priežasčių yra organizuojami skaitlingi viešosios ir slaptosios policijos būriai, išstatomas špionažas ir bendrai visas kraštas paverčiamas didele karo stovykla. Diktatoriai, norėdami pasiteisinti del valdžios uzurpavimo, dangstosi ar tai tautos gelbėtojų, ar tai vienos kurios piliečių srovės gynėjų priedanga, bet nei tautai, nei valstybei, nei bet kuriai peliečių srovei nieko gera negali padaryti jokia diktatūra. Negali padaryti del to, kad krašto piliečių pajėgos ir didelės pinigų sumos esti vartojamos ne produktyviam valstybės darbui, bet tarpusavės piliečių kovai — diktatoriaus samdinių prieš krašto piliečių daugumą, ir diktatūros režimo išlaikymui. Beto, diktatūros režimas skiepija į piliečių sąmonę desorentacijos, nepasitenkinimo ir keršto pradus, kas silpnina valstybę ir tautą, visais atvejais. Taigi, kaip matome, diktatoriai yra ne koki dievaičiai, bet apsukrūs politinio mąsto egoistai, kuriems rūpi ne kas kita, kaip naudoti valstybės pajamas sulig savo kaprizo; o kad už tokius darbelius nenukentėtų jų kailis, tai apsistato policija ir važinėja šarvuotais automobiliais.

DEMOKRATIJA — MŪSŲ VILTIS.

Visai kas kita yra demokratinė santvarka. Demokratiniai tvarkomuose kraštuose valstybės vairas priklauso krašto piliečių daugumos rinktiems atstovams. Įstatymai yra leidžiami daugumos krašto piliečių rinktų atstovų nutarimu. Kitaip sakant demokratiniuose kraštuose būna tokia vyriausybė ir veikia tokie įstatymai, kokių pageidauja krašto piliečių dauguma. Be to, visi krašto piliečiai (tiek pozicijos, tiek opozicijos) turi teisę kritikuoti vyriausybės veikimą ir pasisakyti savo nuomonę del vieno ar kito įstatymo teisėtumo ar neteisėtumo. Piliečiai turi žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvę. Jų nepersekioja policija, negrūda į kalėjimus, jeigu jie ir kritiškai pasisako dėl valdžios ar del kurio nors valdininko darbų. Demokratija gerbia žmogaus laisvę, teisėtumą, ugdo taikų piliečių sugyvenimą ir stengiasi koncentruoti tautos ir valstybės pajėgas naudingam kūrybos darbui.

Tiesa, labai dažnai diktatūrų šalininkai primeta, kad demokratinė santvarka įnešanti maišaties ir palaidumo į valstybės gyvenimą, bet tas visai netiesa. Drausmingumas, piliečių pareigos prieš įstatymus ir vykdomosios valdžios įstaigų aktingumas, vykdant savo pareigas, yra sveiki demokratijos pažymiai. Demokratija nesiekia piliečių dezorganizacijos. Priešingai, ji stovi už tai, kad visi krašto piliečiai būtų sąmoningi valstybės vaikai ir kad reikalui atėjus jie aukotų viską, net gyvastį, savo tautos labui. Demokratinės valstybės yra daug atsparesnės, daug ištvermingesnės ir stovi pasaulio civilizuotų tautų avangarde.

Taigi ir mes, lietuviai, privalėtume suprasti, kad mūsų tautos laisvė ir jos šviesesnė ateitis priklauso nuo demokratijos stiprėjimo pasaulio tautų gyvenime. Kas iš lietuvių norėtų panaudoti kitų kraštu demokratiją tam, kad laisvai atsikūrusioje Lietuvoje vėl įvedus vienokio ar kitokio plauko diktatūrą, yra ne kas kitas, kaip fanatizmo apsvaigintas fanatikas ar sąmoningas tautos priešas.

Pranas Vikonis.

Montevideo, R. O. U.

NESUSITARTA

Nėra gero be blogo.
(Lietuvių priežodis).

Paryžiaus konferencija, kurioje dalyvavo keturių „didžiųjų" ministeriai pirmininkai, baigėsi nieku, nors „šis tas" pasiekta.

Ir tai, jog baigėsi veik be nieko, ir tai, jog „šis tas" pasiekta, teikia mums daug viltų: 1) karas neįtvyks, (jo tikėtis nebuvo ko), 2) Lietuvos Nepriklausomybės klausimas atsirėmė į tvirtesnę sieną (vakariečius).

Karo, dargi dėl vienos ar kitos tautos išlaisvinimo negalima šiais laikais pageidauti, nes niekas negali numatyti kur tas karas nuves ir tuo labiau, jei prie nieko, veltui bus tiek aukų (pav. nugalėta viena diktatūra — antrame Pasauliniame kare — įsigalėjo antra — dar biauresnė).

Lietuvos padėtis ir jos viltys įgijo naujus pagrindus: Vakarai, nežiūrint visko, šį kartą išsilaikė veiksmuose, kiek kalbėjo, žadėjo, ko nebuvo anksčiau: kalbėdavo gražiai, vėliau jiems pritrūkdavo kantrybės ar supratimo, ir nusileisdavo Rytams.

Šį kartą išsilaikė!

Turime tuomet vilties, jog šis kelias bus ir ateičiai, bent matoma, jog Vakarai suprato, kad tik nenusileidimai gali šį tą laimėti sau, o mes jau įlysime dėl savų reikalų į jų tarpą.

Dabar faktai.

1) Pabaltės (galvojant apie Lietuvą, bent mažių mažiausia, nereikia pamiršti kaimynus) kol kas Vakaruose, atsisakius nuo Potsdamo ir kitų sutarčių Vakarams, niekas ne tik nepardavė, bet dar pripažįstami kaip okupuoti kraštai (nepadarytos taikos su Vokietija gyvos žaizdos), nes kilus rubežių klausimui tarp Vokietijos ir mūs okupantų, šis klausimas iškils ir mūsų pusėje bus Vakarai.

Tai irgi savotiški pragiedruliai.

Aišku, ne viskas konferencijose. Daug svarbesnis faktorius dargi toms konferencijoms — lietuvių tarpusavė vienybė.

Mūsų partizanai Lietuvoje dargi su armotomis ir kulkosvaidžiais, ne daug įstengs, nes tai nelygi kova ir ji jaučiama ten pat, bet labai mažai pasaulyje, bet mes, užsienyje, parėmę, iškeldami aikštėn tą kovą, dargi nesuteikdami nieko partizanam (o reik ir pagelbos kelią partizanui surasti), galim jiems ir visam Lietuvos klausimui daug padėti.

Daug daroma, nesakysiu, bet paskutiniai balsai iš Europos, kur yra tremtiniai, pabėgėliai, kažkas negero pranašaujama: ne kiekvienas lietuvis ten vertinamas lietuviu, pradedama teikti privilegijos vienai lietuvių rūšiai, nors visi nacių ir bolševikų aukos ir jų išgelbėjimui renkamos aukos tiek tarp tikinčiųjų, tiek tarp ne tikinčiųjų.

Liūdna ir graudu.

Nereikia pamiršti, jog lietuviai, negrįžę pas okupantus yra lietuviai ir visi lygiai verti pagalbos išsprukti iš Europos pragaro!

Susipraskime kol laikas ir nepadėkime mūsų priešams mūsų jėgas skaldyti, nes jų maža čia ir po kiekvienos nakties daugelis lietuvių Lietuvoje važiuoja lokio mirtinan priglobstin Sibiran ar Kamčatkon.

Reikia taupyti jėgas žūtbūtinei kovai prieš esamus ir galimus okupantus!

St. Miščikas.

Buenos Aires.

550 METŲ VORKSLOS MŪŠIUI.

Vytautas Didysis, privertęs lenkus pripažinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją nepriklausomą bent iki jo mirties, ėmėsi tęsti Gedimino — Algirdo politiką rytuose. Pajutęs pavojų iš gabaus Maskvos kniaziaus Dimitrijaus Donskoj, Vytautas sudarė karinę sąjungą su totorių Auksinės Ordos Chanu Mamai, kurį visai neseniai Dimitrijus buvo sumušęs. 1380 m. Mamai su savo raitelių kariuomene traukė aukštyn Donu, kurio pačiam aukštupyje turėjo susitikti su Vytauto kariuomene ir kartu žygiuoti ant Maskvos. Tačiau Dimitrijus nusprendė verčiau patekti nelaisvėn lietuviams negu totoriams. Jis pasiskubino į pietus pasitikti Mamai. Mūšis įvyko prie Kulikov'o kaimo, nuo kurio gavo ir pavadinimą. Po visą dieną nepaprastai atkaklių grumtynių Mamai gavo trauktis, bet ir rusai, nors laimėtojai, buvo visiškai bejėgiai. Totoriai kautynėse neteko apie 100.000 vyrų, daug kupranugarių ir karo vežimų, rusai ir netoli to. Po mūšio Dimitrijus buvo atrastas sulaužytais šarvais, sunkiai sužeistas kraujo baloje. Tuo momentu mūšio sritis buvo apsupta kautynėms pasirengusios Vytauto kariuomenės. Rusų kronikininkai su pasigėrėjimu iškelia faktą, jog pamatę beginklį priešą lietuviai riteriškai pasitraukę. Gi rusai paskelbė Dimitrijų „laimėto'u" ir kelias dienas gaudę Rusijos kaimų varpai.

Išsprendus problemą su Maskva, Vytautui, norinčiam verčtis toliau į pietų rytus ir planuojančiam po savo valdžia paimti visas rusiškas žemes, reikėjo pirma nugaléti Auksinę Ordą, kuri po Mamai pralaimėjimo sukruto ginkluotis. Lemiamas mūšis įvyko 1399 prie Worksios. Šiuo kartu Vytautas gavo bėgti. Jo planas sužlugo, nes savo dėmesį turėjo sukaupti ties Kryžiuočių Ordinu, kurį po 11 metų su sąjungininkais ir sunaikino Žalgirio mūšyje... M. K.

Pet. Vidunas ir Bvé.
Stiklo Auksavimas ir Meniška Braižykla
Zavaleta 551; Tel. 61-8765
Famatina 3025; Tel. 61-8690
BUENOS AIRES.

Kas Kaip Remia "A. L. Balsą"

SIUNČIU $ 56.00.

Gerb. „A. L. Balso" Administracija: Siunciu Giro Postal Nr. 611,469 sumoje $ 56.00, naujos Saladillo lietuvių prenumeratos ir už pavienius „A. L. B." numerius bei knygą.

Pagarba ir linkejimai!

Ant. Švarlys.

Saladillo-Rosario.

PRENUMERATAS APSIMOKĖJO:

Emilia Čekanauskienė ir $ 90 a.
Jokubas Budakas ir $ 15 aukų,
Vincas Lisauskas ir $ 10 aukų,
Kazys Telyčenas ir $ 10 aukų,
Orsine Kuncaite-Gomez ir $ 10a.
Kazys Meškauskas ir $ 5 aukų,
Antanas Liaudenskas ir $ 5 a.,
Angelica Zurita ir $ 5 aukų,
Vincas Gudis ir $ 5 aukų,
Antanas Žukauskas ir $ 2 aukų,
Boleslovas Radzevičius,
Juozas Brucas,
Birute Petrauskaitė,
Antanas Marūnas,
Jone Jasiene,
Vladas Nageis,
Aloupras Paukštė,
Kazimieras Norkus,
Jurgis Delkus,
Bernardas Juozaitis,
Konstancija Baniulienė,
Povilas Baniulis,
Juozas Gurksnys,
Jonas Bakonis,
Mykolas Lisauskas,
Bronius Mazurkevičius,
Juozas Pilkionis,
Liuba Gailiūtė-Grutter,
Stase Naujokaitė,
Povilas Paskevičius,
Marija Sakalytė-Guparis,
Vincas Stanuzis,
Marija Semiute,
Romanas Semiorys,
Pranas Moliejus,
Jonas Simpanas,
Pranas Masalskis,
Severina Žilvitienė,
Kazys Zigmantavičius,
Vladas Veselauskas,
Prov. Vytautas Maiela,
Kazimieras Kaulakis,
Kafonis Kaušilas,
Juozas Daugirdas,
Kadolfas Kafelnis,
Jurgis Doviualtis,
Augustinas Salerevičius,
Stasys Zirgulis,
Adomas Salkauskas,
Juozas Augustauskas,
Inž. Stasys Baborauskas,
Juozas Lubinas,
Morta Pagojienė-Sartor,
Pranas Kanbatas,
Vaclovas Leita,
Moizesius Lebenas,
Juozas Generis,
Bronius Gineitis,
Leonas Glazauskas,
Pranas Pilkauskas,
Julija Beleviciene,
Marija Jurenaitė,
Antanas Sakalys,
Kazimieras Budinas,
Viktoras Sacikauskas,
Juozas Lapinskas,
Emilija Jaksaite,
Juozas Anuskevicius,
Jurgis Sakalauskas,
Vaclovas Riškus,
Aleksandras Savickas,
Mykolas Maruosa,
Stasys Povilonis,
Antanas Peckaitis,
Antanas Staškonis,
Jadvyga Sabockienė,
Jonas Armanavicius,
Antanas Matulionis,
Vladas Jakštas,
Julija Kresnytė Kušlienė,
Prof. Dominikas Gruodis,
Stasys Jaras,
Benediktas Maniušis,
Kazys Virbickas,
Mykolas Mikelionis,
Inž. Benis Baranauskas,
Elena V. Snieškienė,
Tadas Geičauskas,
Kazys Saprigonas,
Juozas Šlikta,
Jonas Kučinskas,
Karolis Bielskis,
Kazys Sabalis,
Pranas Kislauskas,
Leonas Navikas,
Jurgis Rauba,
Juozas Bickus,
Rožė V. Petrauskienė,
Kazys Petraitis,
Juozas Juška,
Elvira Murauskaitė,
Morkus Venediktovas,
Stasys Andrikis,
Bronė Sereikaitė,
Povilas Tamošiūnas,
Konstancija Povilionytė,
Emilija Stukaitė,
Antanas Šalčiūnas,
Antanas Banys,
Vladas Vijūnas,
Jurgis Liutkauskas,
Jonas Žemaitis,
Petras Chmieliauskas,
Antanas Nargilas,
Juozas Bielinis,
Julijonas Ryselis,
Antonio Vozny,
Alfonsas Barzdžius,
Konstantinas Čelkis,
Jurgis Tijūnaitis,
Antanas Kvedaravičius,
Juozas Brazas,
Apolinaras Rušas,
Povilas Šiaudiškis,
Ona Gudmanienė,
Pranas Bardauskas,
Pranas Bielinis,
Juozas Rūkštelė,
Leonora Morkvinienė,
Juozas Gaižiūnas,
Adela Lukošaičiūtė-Bekavas,
Lukas Sinchuk,
Stasys Tatoris,
Konstancija Doménaitė,
Aleksandras Ariauskas,
Viktoras Zekevičius,
Vincas Laurutis,
Jurgis Morkūnas,
Antanas Kručas,
Pranas Vasiliauskas,
Petras Tumas,
Zigmas Valeika,
Vanagas ir Šulnis.

Pasisakymas Kaimynui

(Tęsinys iš pereito Nr.)

APIE GELVONUS.

Gal būt, Jums bus įdomu žinoti apie savo apylinkę, o svarbiausia — Pranukus. Jūs gal žinote daug iš namiškių. Jūsų namiškiai nesakydavo, kad gauna laiškus nuo Tamstos. Visi apylinkėje taip ir galvojo, kad Tamsta esate žuvęs. Pasirodo, netiesa. Tamsta palaikėte visą laiką ryšį su namais laiškais. Kaimas buvo išskirstytas viensėdžiais 1934 m. Kaimo vietoje liko keturi gyventojai. Antanas Staniulis (vadino Stasiais), Antanas Inčys (Navikas), Adomas Staniulis (Stasės vyras, Rapolas Jusonis) ir Feliksas Staniulis. Seniai jau išmirę. Felikso Staniulio jau dukterys mergos. Taip ir pranyko Praniukai. Juozas Bortkevičius susmuko su pinigais, Antano Staniulio vaikai tapo biedni, Juzėnai taip pat smuko. Turėjo geresnius gyvulius, namus ir žemė davė geresnį derlių. Nukirto miško ir padarė ariamą lauką. Pravedė kelius. Į Kulniškių kaimą buvęs kelelis tapo vieškeliu, nuo Gražėniškių pakalnės į Zubelių kaimą ėjo vieškelis. Iš Gelvonų pro Ževeliškius ir pro Šarkaičius ėjo vieškeliai. Į Gelvonus atvažiuodavo autobusas. Galėjai kasdieną važiuoti į Ukmergę. autobusu. Iš Ukmergės į Kauną žiemą vasarą eidavo kas 2 valandos autobusai. Žodžiu, Lietuvoje prieš pat karą buvo gyvenimas pasikeitęs. Kas netingėjo, galėjo vidutiniškai gyventi. Taip pat pradėjo ir Tamstos šeima atkusti. Motina dėjo paskutines pastangas, kad Aleksui duoti truputį mokslo. Jis baigė Veprių žemės Ūkio Mokyklą. Po to, dirbo kooperatyvo raštinėje ir vėliau valsčiuje. Verutė taip pat baigė tą pačią mokyklą, bet vokiečių laikais. Mykolas „gaspadorius". Sunku gaspadoriauti kaip nieko nėra. Taigi ir jis vargšas užguitas, užvarytas. Tamstos žmona rodė didelį pasiaukojimą vaikams. Ji vargšė alkana, apiplyšusi stengėsi iš paskutiniųjų. Daug juodų dienų buvo jai, bet nepalūžo, tesėjo. Paskutiniais metais buvo įsitaisę arklį, karvę ir kitų gyvulių ir dirbo žemę kiek pajėgdami. Aš padėjau Mykolui sukirsti malkas, kurias reikėjo pristatyti mokyklai, kurion Verutė ėjo.

RINKTINĖJE.

Truputį apie savo kelionę iš Lietuvos iki Anglijos. Kaip rašiau, mane išvežė vokiečiai. Buvau mokinys ir vokiečiai reikalavo eiti darbo tarnybon, ar kur kitur. Buvo steigiama „Rinktinė" — tai kariuomenės dalinys vidaus Lietuvos tvarkai palaikyti. Stojau ir aš į ją. Bet vokiečiai po kiek laiko nuginklavo ir suėmė visus. Aš papuoliau pirmon eilėn. Labai žiauriai elgėsi su pirmais. Vėliau, frontui artėjant, buvo švelnesni. Mus kaip varė į stotį, tai kas trys žingsniai sargybinis ir ant gatvių kampų su kulkosvaidžiais gulėjo. 1944 m. gegužės 18 d. pervažiavau Lietuvos sieną. Vokietijoje dirbau aerodrome, kasiau žemes. Prie blogo maisto buvo sunku dirbti. Neišdirbdavau užduotos normos. Vieną kartą apkaltino už tai sabotažu ir norėjo sušaudyti 6 žmones, jų tarpe buvau ir aš. Laimei atsirado dar daugiau tą dieną nepadariusių normos, tai išsigelbėjom. Karui pasibaigus, gyvenau DP stovykloje. Į Angliją atvažiavau 1947 m. gegužės 12 d. Dirbu žemės ūky. Gyvenu barakuose, kurie karo metu buvo pastatyti belaisviams. Darbas nesunkus, bet gyvenimo girti negalima. Kovo 29 d. reikėjo važiuoti į Kanadą. Buvau nupirkęs laivakortę, bet negavau vizos. Nežinau kada vizą gausiu ar visai jos negausiu.

LAIŠKAI IŠ UŽSIENIO.

Vieną Tamstai norėčiau patarti ar perspėti. Nerašykit laiškų namiškiams. Savo laiškais galit pražudyti

(Nukelta į 7-tą pusl.)

Spauda

ATSIŠSTA PAMINĖTI.

● KANADOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS BIULETENIS Nr. 4, geg. 7, 1949. Parašyta mašinėle ir multiplikuota 31 pusl. Leidžia Kanados Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba ir aršiai puola Kanados Lietuvių Centro Taryba ir jos leidžiamą savaitraštį „Nepriklausomą Lietuvą", kurios Redakcija praneša, kad iš jos raštinės žuvo viena kopija adresų. Atrodė, kad Kanadoje pavyzdingai tapo suderintas Lietuvos vadavimo darbas ir toji kolonija vieningai jungiasi sunkiai tautos gelbėjimo pareigai. Daliai naujokų pagimdžius skilimą, Lietuvos priešai iš džiaugsmo rankomis trina. Vieton konstruktyvio darbo, energija naudojama Lietuvai žalos padariusių sektų kūrimui, nesiskaitant su tikrove nei su tautos tragedija.

● AR TAIKA YRA GALIMA? Iš Liet. Būros ir Meno, 18. 9. 1948, atspausta Kanadoje atskiroje knygelėje, 40 puslapių. Išleido „Kanados Lietuvių Nacionalis Komitetas", kaina 25 Kanados centai, su Z. Jonausko įžanga. Tas komunistų leidinys, tai Anglikos bolševikuojančio Canterbury dekano Dr. Hewlett Johnson kalba, pasakyta Kanadoje ir JAV lapkričio mėnesį, 1948. Tas bolševikų gerbiamas dvasiškis norėtų, kad rusai smaugtų ir naikintų Baltijos tautas, plėšdami ir žudydami jas. Juodai apsirengęs, atbulą kalnierių užsidėjęs ir didelį kryžių pasikabinęs dekanas ir tame leidinyje „pozuoja", slėpdamas kriminališką bolševikų smurtą okupuotose šalyse.

● APVERSTA VALTIS, „Sudavijos" išleista Vokietijoje 1948 metais, 200 puslapių, Nelės Mazalaitės-Kruminienės apysakos: Baladė apie akmenį, Saulė, Saulėta avantiūra, Dobilai prie skardžio, Kaukė, Devyni balai, Sniegas, Balandžio paukščiai, Kiškių lanka, Tiltas, Daina vandenyje, Kūčių vakarienė, Kadugių šaka, Odisėjaus lankas, Savonarola. Galima gauti „A. L. Balse". Kaina $ 5.

● PRAGIEDRULIAI, Lietuvių Draugijos Švedijoje leidžiamas žurnalas, red. Dr. J. Lingis, (Halsingegat 20, tr. 5, Stockholm), padidintas sausio, vasario, kovo, 1949 m. numeris, 110 puslapių, parašyta mašinėle ir multiplikuotas. Didelis formatas, viršelis piešta dail. Pr. Lapės, tekste dail. Vytauto Lipniūno piešiniai. Leidinys turtingas dailiąja literatūra, poezija, istoriniais raštais, politiniais straipsniais ir aktualijomis bei lietuvių gyvenimo kronikomis.

● APUOKAS, Nr. 2, gegužės 30, 1949. Adresas: 38 Melville Rd., Coventry, Inglaterra. Nusiuntusiems porą tarptautinių pašto kuponų vienas numeris atsiunčiamas susipažinimui. Tai vykusiai tvarkomas juokų laikraštis, 8 puslapių, iliustruotas.

● ŽIRGELIAI PADEBESIAIS, P. Tarulio apysakos, 184 puslapiai, išleido „Sudavija" 1948, kaina $ 4. Galima gauti „A. L. Balse".

● ŽIOGO ŠOKLIUKO SMUIKELIS, eilėmis vaikams parašė Rimas Glūdutis, išleido „Suduva", 1948, piešiniai dail. Paškevičienės. Pusl. 15, kaina $ 1, galima gauti „A. L. Balse".

● KAUNAS, vaizdelių albumėlis, išleido Gabija, 1948. Kaina 1 pezas.

— „LA PRENSA", pasauliniai žinomas Argentinos sostinės dienraštis, 29. 6. 49, meno kritikos skyriuje, labai palankiai atsiliepė apie Andriaus Kuprevičiaus koncertą, įvykusį teatre „Odeon" 28. 6. 42. Ta pati „La Prensa" 26. 6. 49 savo iliustruotame skyriuje ištisą puslapį papuošė Berisso savišalpinių organizacijų aprašymu. Tilpo 9 paveikslai, pačiame vidury tilpo lietuvių Mindaugo vardo draugijos vadovybės atvaizdas su vardų ir pavardžių pažymėjimais, pabrėžiant, kad ši lietuvių draugija dabar turi 140 narių.

Lietuviškų knygų nedaug teturime, jos gimsta per vargą ir aukas, brangink jas!

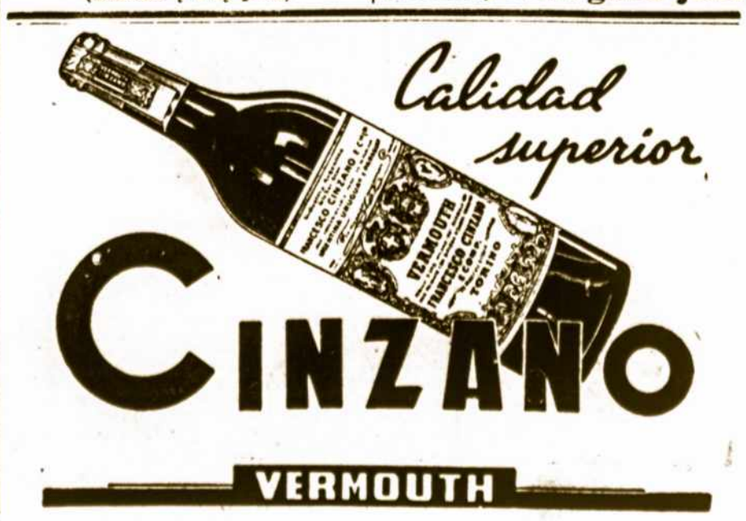

Moteris ir Pasaulis

JADVYGA D'ANJOU JOGAILIENĖ

(Pabaiga)

Apie tai, kad Jadvygos krikšto metu Vilniuje nebuvo, šiandien jau nėra mažiausios abejonės. Ir moraline pornografija kvepia jos stovylos su kryžiumi rankoje arba paveikslai, kur ji stovi šalia Jogailos, ar tai dedančio pamatus Vilniaus katedrai, arba lietuvius krikštijančio.

Šito neabejotino fakto akivaizdoje, kyla du klausimai:

1) Kada Jadvyga pirmu kart atvyko į Vilnių ir kiek kartų?

Pagal esamus dabar istorinius duomenis, pirmu kart tai buvo 1392, kai Jogaila ir Vytautas susitaikė. Ir atrodo, kad ne tik anksčiau, bet ir vėliau, t. y. iki savo mirties ji niekad į Lietuvą daugiau negrįžo. Šitą teigimą patvirtina ir tas faktas, kad nė vienas Lietuvos aktas neturi jos parašo, o vis dėlto tų, ant kurių pasirašė aukšti lenkų dvariškiai, netrūksta. Krikščionybės įvedimo aktai irgi be jos parašo.

2) Kokios gi buvo priežastys, kurios privertė Jogailą parsiųsti Jadvygą namo?

Nėra abejonės, kad per tuos kelis mėnesius visa tai kuo gyveno ir sielojosi Lenkija, pasiekė Lietuvą. Lietuvoje turėjo kilti negirdėtas pasipiktinimas ir greičiausiai Vilniaus miestas, kaip tai padarė kelerius metus vėliau Vytautui, atsisakė Jadvygą priimti, t. y., jai atidaryti vartus.

Jaunamartės, nedavažiavus vyro tėviškės, parsiuntimas atgal, yra nepaprastai retas lietuvių tautoje ir juo didesnis skandalas.

Dar neaprimo įtarimai, kad Jogaila bus buvęs svarbiausias Keistučio mirties kaltininkas, kaip vėl atkreipė į save visų dėmesį savo labiau, negu keistomis vedybomis.

Ar nereikėtų tose vedybose ieškoti paaiškinimo, kodėl Lietuvoje katalikybė taip sunkiai prigijo. Juk Žemaitijoje iki pat 17 amž. stabmeldystė vis laikėsi.

Apkrikštijęs savo tėviškę, t. y. Vilniaus kunigaikštiją, Jogaila, ištisus metus nebuvęs Lenkijoje, grįžo atgal. Kur, negana jau buvusių skandalų, dar vienas naujas atsirado. Buvo Jogailai pranešta, kad Jadvyga, jam esant Lietuvoje, matėsi su savo pirmuoju vyru — Austrijos Vilgelmu, ir matyt labai rimti įrodymai pateikti, jeigu net teismas buvo sudarytas ir jo metu karalienė Jadvyga, savo pavaldinių akivaizdoje, ant plikos žemės atsiklaupusi ir nusidėjėlės drabužiais apsirengusi, bučiuodama Evangeliją prisiekė, kad ji esanti nekalta. Jos kaltintojas, virto kaltinamuoju ir buvo nubaustas labai žiauria, ano meto akimis žiūrint, bausme, — turėjo palysti po suolu ir balsiai lodamas atšaukti visa tai, ką buvo paskleidęs.

Įtarinėjimai, kurių netrūko pradžioje, dar sustiprėjo ir net palankiausias teismo sprendimas, negalėjo įnešti nei meilės nei nuoširdumo į jaunavedžių santykius. Priėjo prie to, kad Jadvyga savo vyro net matyti negalėjo. O kai vieną kartą jos nuodėmklausis jai priminė, kad ji, kaip žmona savo vyro atžvilgiu turinti tam tikrų pareigų, ji net koja tryptelėdama, įsakė jam tylėti.

Po šito smūgio, septyniolikmetė Jadvyga, labai pasikeitė, iš linksmos mergaitės, puikios šokėjos, garsios gražuolės, virto tylia, rūsčiai susimasčiusia ir per anksti subrendusia moterimi. Pokylių pasilinksminimų metu, tyliai į kampą atsisėdus, nebuvėlės akimis, stebėjo bešokančius, bei besilinksminančius.

Nuo to momento, per paskutiniuosius savo dešimts gyvenimo metų, ji vis daugiau ir daugiau tolo nuo žemiškų dalykų, išaugdama į labai stiprią moraliai ir dvašiniai imponuojančią asmenybę, kol jos gyvenimo siūlo nepakirto Jogailos, reik tikėtis, dukters gimdymas.

Šiandien, (19. 7. 1949) sukako penki su puse šimto metų nuo josios mirties, tenka atiduoti gilią pagarbą tam kūdikiui-moteriai, kuriai jos gyvenimo pradžioje taip viskas gražiai šypsojosi, taip viskas laimę ir neilę žadėjo, ir kuriai, jos sąmoningo gyvenimo pradžioje teko pakelti tiek skausmo, nevilties ir žiauraus pažeminimo.

Jos gyvenimas naujų duomenų šviesoje darosi juo tragiškesnis, kad didžiausioji auka, kokią tik gali mylinti moteris padaryti, — mylimo ir dargi teisėto vyro išsižadėjimas, tam, kad valstybei būtų geriau, jos Lietuvai neįsileidus, pasidarė visai beprasminga ir neabejotinai buvo viena svarbiausiųjų priežasčių, kad ji taip greit palūžo ir mirė.

Paryžius, 1949. Raguvė.

SVEIKOS ONOS, GEROS ŽMONOS!

Onos vardinių proga, sveikiname visas Argentinos lietuvaites, turinčias tą gražų vardą. Geros žmonos ir geros mergaitės Onos, būkite pasveikintos vardinių proga!

Daugelis mūsų tą vardą gavome Lietuvoje. Mūsų vardinės primena Onines, primena mūsų jaunystės dienas ir pašisvečiavimus. Nors širdyje pasveikinkime ir už Geležinės Uždangos pasilikusias mūsų sesutes!

Šio Skyriaus Vedėja.

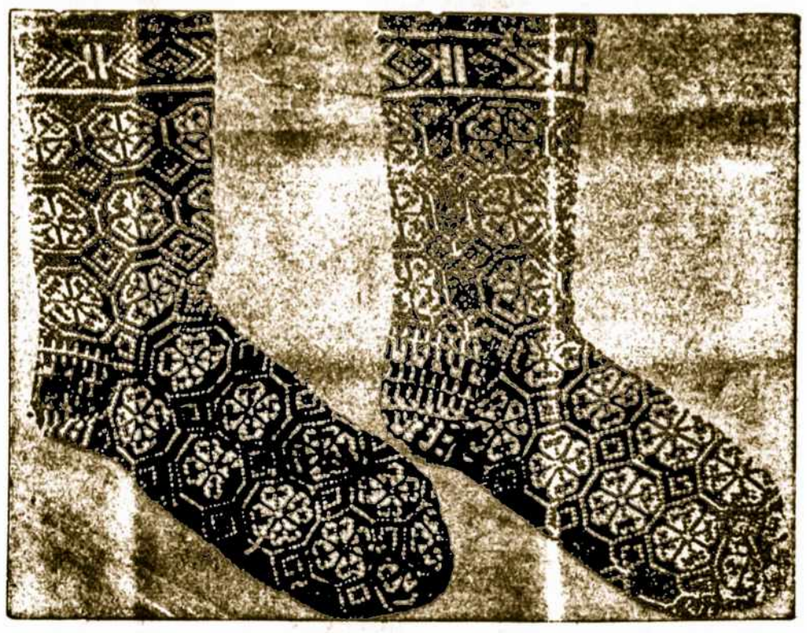

Gražios kojinės, lietuvaičių raštų mezginys. Savoji tautodailė visose savo formose garsina lietuvių tautos vardą. Nenuilstamos mūsų sesutės ir tremtyje savo išdirbinius tautiniais raštais dabina.

LIETUVĖ VIENUOLĖ — ŽYMI KOMPOZITORĖ.

„The Chicago Daily Tribune" liepos 25 d., 1948 m. plačiai rašė apie pasižymėjusią lietuvaitę muzikę ir kompozitorę seserį M. Bernardą, Šv. Kazimiero Akademijos mokytoją. „Troškimas palaikyti gyvą savo gimtinio krašto — Lietuvos — kultūrą buvo paskatinimu seseriai Bernardai dirbti muzikos darbą" — rašo Tribune. Pateikęs kompozitorės biografiją, laikraštis pažymi, kad ji muzikos dirvoj tikrai daug dirba: mokytojauja, diriguoja gausingam akademijos orketrui, vadovauja chorui ir kuria kompozicijas. Tiems darbams yra gerai pasirengusi, nes De Paul Universitete yra gavusi muzikos magistro laipsnį. Iš sesers Bernardos kūrinių pažymėtini „Kūdikėlio Jėzaus Mišios", Symphonietta ir rapsodija, pagrįsta lietuvių tautiniais motyvais. Jos kūrinys „Lithuanian Rapsody" buvo išpildytas De Paul Universiteto simfonijos orkestro. „Jos gyvenime atmintinas buvo įvykis, kai jos rapsodiją išpildė Grand Park simfonijos orkestras, Nikolai Malko diriguojant", pastebi Tribune rašytojas. Toliau rašoma, kad sesuo Bernarda tuo tarpu rūpinasi vertimu į anglų kalbą kompozitoriaus Stasio Šimkaus „Pagirėnų" operos.

BUENOS AIRES MIESTE GIMĖ KETVERIUKAI.

Susana, Virginia, Celia ir Margarita vadinasi keturios dukterys, kurias pereitą mėnesį garnys atnešė Piedras gatvės gyventojo, Rafael Seybrouck žmonai Marijai Dina Guevarai, 25 m. amžiaus.

Laimingasis tėvas pirmiau buvo arklių lenktynių jojikas, o dabar turi vaisių krautuvėlę. Jis, kaip Diones ir Dilligenti, yra prancūzų kilmės.

— **APSIVERIMO TIKSLU** ieškau merginos ar našlės. Esu 40 m., nevedęs, porą metų iš Europos. Turiu savo restoraną centre. Esu pravoslavas iš Lenkijos. Negeriu, nerūkau, myliu dorą gyvenimą. Betkokia kalba man rašykite, adresuodamos: Sr. K. K., Avenida Alvear 3438, p. 4, dep. B., Buenos Aires. (881-2)

MIRĖ TĖVAS, BET RAŠO, KAD MIRĖ MAMYTĖ...

Ponia S. parašė laišką sesutei, gyvenančiai Lietuvoj ir prašė, kad ši parašytų koks ten gyvenimas ir ar ji negalėtų sugrįžti į tėvynę. Ji skundėsi savo vienintėliai seseriai, kad darė jai sunkią operaciją, bet sveikata mažai eina geryn, esą čia Argentinoj jai klimatas netinka.

Neseniai ponia S. gavo iš savo sesutės atsakymą, kuri rašo:

„Miela sesute, aš labai gailiuosi Tavęs, kad Tau reikia gydytis ir kad klimatas netinka. Tau nieko padėti ir patarti negaliu. Mūsų mamytė mirė ir viską valdo močiaka".

Ne jumoristiniu sąmojumi ir ne išminties žodžiais pasakė ši paprasta kaimo moterėlė, bet tikrai lietuviišku širdies jausmingumu ir nuoširdžiu atvirumu, kas labiausiai slėgė jos sielą. Ir dėl ko ji negali patarti grįžti savo sesutei, nes visas kraštas valdomas piktos močiakos, o naślaičiai — terorizuojami. P. B.

— **IEVA ROCKFELLERIENĖ**, lietuvaitė, Winthrop Rockfellerio žmona, Madų Akademijos Amerikoje paskelbta kaipo gražiausiai apsirengianti amerikietė.

— **NATALIJA JASIUKYNAITĖ**, New Yorke gyvenanti lietuvė merginė, dalyvauja meno parodose savo pieštais paveikslais ir skulptūros darbais. Ji yra Argentinoje gyvenančio Petro Jasiukyno sesuo.

MIRĖ PANELĖ, SULAUKUSI 109 METŲ AMŽIAUS.

Gegužės 19, 1949 Buenos Aires mieste mirė panelė Rufina Epitania Videla Somellera, sulaukusi puikiai prinokusio amžiaus. Ji buvo gimusi 1840 metais savo tėvo ūkelyje, kuris tada buvo toj vietoj, kur dabar kryžiuojasi centrinės Buenos Aires miesto gatvės Medrano ir Cangallo.

IŠTEKĖJO UŽ AMERIKONO IR IEŠKO MILIJONŲ.

Uršulė Bauer, 47 metų amžiaus, Nuremberge ištekėjo už JAV karaivio ir ieško 18.750.000 dolerių palikimo, kurie jai priklausą po jos bobutės, Enriqueta Garret mirties 1930 matais JAV.

Nuo pereito mėnesio Vokietija jau turi savo prekybos atstovybę JAV.

— **IRENA TYLAITĖ** Kanados Toronto aukštųjų mokyklų sporto organizacijų konkurse laimėjo pirmą premiją ir „Miss Cheerleader" titulą, — praneša „Liaudies Balsas" 3. 6. 49.

— **MIRĖ** Birutė-Ona Išganaitytė-Kisielienė. Buvo kilusi iš Šakių. Mirė tremtyje, Hanau, — praneša „Žiburiai" 22. 4. 49.

— **LUCILLE ZAIKIS** yra lietuviškų tautinių šokių mokytoja Kalifornijoje.

KAZĖ IR ADELĖ JURĖNAITĖS,

Stasio Jurėno dukterys, sulyg patėvio pavardės Buzaitės, kilusios iš Judžiūnų kaimo, Šimonių valsčiaus, Panevėžio apskrities, jų pačių, ar kas jų likimą žino, prašome atsiliepti šiuo adresu: Sr. Simonas Buzas, Av Boedo 737, Buenos Aires, Argentina.

Kasdieniniai Reikalai

DR. NAVAKIENĖS PASKAITA PARYŽIUJE.

Daktarė J. Navakienė, žurnalistė, istorikė ir visuomenininkė labai daug straipsnių parašė apie velionį rasytoją O. V. L.-Milašių. Ji sveikina Argentinos lietuvius, kad čia tinkamai buvo paminėtas Milašiaus mirties sukakties dešimtmetis ir ne tik mūsų, bet ir vietinėje spaudoje, minėjimo proga, Milašių kaipo lietuvį, didžiausią šių laikų poetą suminint.

Mūsų bendradarbiai iš Paryžiaus rašo, kad gerb. Dr. Navakienė nuo didelio persidirbimo buvo susirgusi, bet dabar vėl darbuojasi savo dinamiška energija ir pasirįžimu.

Tarp kita, Paryžiuje veikiantis Lenkų žurnalistų Klūbas vieno antradienio susirinkiman pakvietė tris žurnalistus svetimtaučius, jų tarpe ir Dr. Navakienę. Jai teko skaityti paskaita. Ji drąsiai pasirinko jautriausią temą, — apie Jadvygą. Kakangi jos kalba buvo paremta faktais, tai Jadvygos garbintojai tik raudonuoti tegalėjo. Mat paskaitininkė pabrėžė detalėmis, kaip lietuviai Jadvygą iš Lietuvos išvar, o sykiu su ja ir vyskupams, legalizavusiems dvipatystę (dvivyrystę) kelio į Vilnių nebuvo.

50.000 ARGENTINOS MOTERŲ METRIKŲ.

Buenos Aires Centralinio Registro įstaiga (c. Paraguay 765) praneša, kad ten guli išrašytų, bet dar neatsiimtų 50.000 moterų gimimo metrikų. Raginama atsiimti dabar, nes artėjant balsavimams bus labai didelis užsigrūdimas.

Metrikus, su jų viena foto kopija, reikalinga priduoti artimiausiam moterų „enrolamiento" skyriui, kur bus išduota Libreta Civil, identifikacijos dokumentas pakankamas visom civilėm teisėm ir balsavimų formalumams atlikti.

MARIA BALTAITYTĖ-FREY,

marijampolietė, pirmutinė lietuvaitė, diplomuota akušerė Argentinoje. Jos jaunesnioji sesutė taipgi baigė akušerijos mokslą La Platos universiteto medicinos fakultete. Sesutės Baltaitytės priima ligones savo namuose, Chaco 2158, Valentin Alsina.

LIETUVIŲ TEISININKIŲ BALSAS.

Lietuvės moterys advokatės kreipėsi raštu į penktą moterų advokačių kongresą, įvykusį Los Angeles mieste. Eltos Biuletenis 30. 4. 49 patiekia lietuvių moterų advokačių rašto tekstą, kuris yra sekantis:

„Lietuvės moterys didelių susidomėjimu sutiko žinią apie Tarptautinės Moterų Advokačių Federacijos suvažiavimą gražiame Los Angeles mieste. Visa širdimi sveikindamos šį garbingą suvažiavimą ir linkedamos jam kuo didžiausios sekmės, mes kreipiamės į Jus, kaip į Teises ir žmoniskumo saugotojas, prašydamos pakelti savo balsą prieš tas skriaudas, kurios dabar yra daromos tolimam Lietuvos kraštui. Jau penki metai, kai Lietuva yra užimta komunistinės Sovietų Rusijos, kuri sulaužė nepuolimo sutartį, panaikino Lietuvos Valstybes nepriklausomybę, dešimtimis tukstančių vaikų, moterų, senelių, vyrų ištrėmė į Sibirą, o kitus desimtimis tūkstančių savo metodų baisumu priverce palikti savą Tėvynę ir išsibiaškyti po visą pasaulį. Ši neapsakoma neteisybė negali būti ramiai pakelta teisines pasaulio sąžines, kuriai jautriausiai kaip tik ir atstovaujate, Jūs, Moterys Advokatės. Tegul tad šis Tarptautinis Suvažiavimas, apimąs visas Taiką ir Tiesą mylinčias tautas, taria užuojautos ir uztarimo žodį šaliai, kuri nieko daugiau netroksta, kaip tik to, kad jai būtų leista mylėti savo žemę, tureti savus namų židinius ir ramiai kurti savą kultūrą. Tikėdamos, kad toksai žodis iš tikro bus tartas ir kad Jūsų lūpomis pasaulis pasmerks smurtą ir grobimą, mes, lietuvės moterys, dėkojame Jums už jautrią Jūsų širdį ir už gilų mūsų skaudaus reikalo supratimą, įgalinusį mus būti dalyvemis šio puikaus didelio suvažiavimo. Tegul jo darbai, pažymėti taikinga moteriškąja dvasia, pralaužia rūsčią dabarties grėsmę ir prisideda prie žmoniškesnės pasaulio santvarkos.

Jums nuoširdžios lietuvių moterų atstovės:

pas. B. Novickienė, A. Grinienė.

LIETUVIŠKA TAUTODAILĖ AUSTRALIJOJE.

Woodside'o stovykloje lietuvės moterys savo tautiniais audiniais ir rankdarbiais atkreipė net vietinės spaudos dėmesį. Adelaidės dienraštyje tilpo gan ilgas straipsnis apie mūsų tautodailę. Buvo pabrėžta, kad tautiniai raštai yra paveldimi iš kartos į kartą ir ypatingai laikraščio reporteris stebėjosi, kad ponia V. Venclovavičienė tautinius raštus atkūrė iš atminties. Viena lietuvė reporteriams pasakiusi: „Mes dabar turime gerą medžiagą ir padarysime gražesnių dalykų. Tikimės, kad jūs pirksite mūsų dirbinius." Straipsnis buvo pailiustruotas paveikslu, vaizduojančiu lietuvaitę tautiniuose rūbuose. „A. L."

— **P. LIČKŪNIENĖ** vadovauja lietuvių tautinių šokių grupei Kanados Toronte.

— **ZUZANA GRIŠKAITĖ**, Onos Kaskas mokinė iš Hartfordo, sopranas, Koncertuoja JAV.

VAIKŲ KAMPELIS

KĄ KALBA KNYGOS IR KITI DAIKTAI.

Jonukas mokėsi mokykloje. Ir Onytė norėjo mokytis. Bet jos mama dar neleido į mokyklą. Onytė mokėsi namie iš Jonuko. Jau pramoko skaityti ir rašyti. Visas raides pažino.

Kartą tėvelis parnešė naują knygą. Ten buvo labai gražių paveikslėlių. Tuoj Onytė ėmė sklaidyti knygos lapus.

Tėvelis pastebėjo, kad Onytės ne visai švarūs pirštai.

— Ar žinai, Onyte, — sako tėvelis, — ką knyga kalba?

— O ką, tėveli?

— Neliesk, sako, manęs nešvariais pirštais. Mano lapus sklaidyk atsargiai ir tvarkingai. Nelaužyk lapų ir nelankstyk kampų. Saugok, kad aš visuomet būčiau kaip nauja.

Onytė pasižiūrėjo į savo rankas ir nubėgus nusiplovė. Dabar abudu su Jonuku žiūrinėjo knygą.

Paskui Onytė įsigeidė rašyti. Greitai atkimšo rašalinę. Nė nepastebėjo, kaip kamštelis, iškritęs iš rankų, sutepė baltučius drabužėlius. Tėvelis tai pamatė ir tarė:

— Ar žinai, Onyte, ką rašalas kalba?

— Nežinau. O ką? — nustebus paklausė Onytė.

— Su manim, sako, elkis labai atsargiai. Visuomet laikyk mane uškimštą. Kitaip, aš tau sutepsiu knygas ir sąsiuvinius, pirštus ir drabužius, baldus ir grindis.

— Vadinas, visi daiktai mėgsta tvarką ir švarumą, — paaiškino Onytė. — Dėl to jie taip ir kalba.

Stepas Zobarskas.

ALGIS IR ŽIEMA.

„Brrr, kaip šalta, duok man paltą.
Ilgas kelnes, pirštines.
Šaltis rodo barzdą baltą. —
Duok vilnones kojines".

„Leisk mamyt mokyklon neiti. —
Šiandien šalta, nejauku.
Aš be jos galiu apseiti,
Tepdams knygas pieštuku".

Taip kalbėjo anksti ryte.
Mamai Algis nuolankiai
Kai paraudo jo nosytė
Žiūrint pro duris ilgai.

Mat pamatė, kad žolelės,
Papuoštos balta šalna.
Kieme nulinko gelelės —
Rūsti saulės šypsena.

Vėjas blaško medžių lapus,
Savo stipriais vėsulais,
Paukščiai šildo savo snapus
Pasikišę po sparnais...

Ak, tas Algis ir begėdis.
Jeigu bijo taip žiemos.
Šiltais rūbais apsirėdęs,
Sėdi prie krosnies šiltos.

Tai ne vyras, jei taip daro,
Tai didžiausias jis lepėys.
Neturės jis nieko gero,
Jei užauges taip darys.

L. Kančauskas.

Buenos Aires, 15. 7. 49.

„VEDYBOS IR JŲ HIGIENA":
Parašė Med. Gyd. Dr. Volkova.
Visos ir visi įsigykite.

PEINADOS "ENRIQUE"
MOTERŲ
PLAUKŲ
KIRPYKLA
ENRIQUE LUKAŠEVIČIUS, savininkas
pats dirba, kad patenkinti savo gausią klijentelą.
Darbas atliekamas moderniškiausiais aparatais, pigiomis kainomis.
DOMINGUEZ 524 — PIÑEYRO

SAVININKAS JUO ZAS GAIŽIŪNAS.

Grožio Salionas "BERTA"
Ilgalaikis plaukų garbanavimas, dažymas, pridėjimai. — Manicura.
Savininkė lietuvaitė:
CARLOS CALVO 418 Buenos Aires
Užsisakykit valandą telefonu: 33 - 5833
Buvusi "ESMERALDA" šukuotoja

Lietuvių Menas Kovoje del Tautos Laisvės

Rimas Kemėklis turėjo pasikalbėjimą su dailininku Vytautu K. Jonynu, genialių gabumų menininku ir didelės iniciatyvos lietuviu. Iš to pasikalbėjimo patiekiame dvi daug sakančias ištraukas:

— Labai sunkiose tremties sąlygose suorganizavote aukštąją meno ir pritaikomojo meno mokyklą Freiburge i Br., tai gal malonėtumėt pasakyti, kaip eina darbas šioje svarbioje mūsų kultūros ateičiai mokykloje ir kurių rezultatų savo nenuilstamu darbu pasiekėte?

— Organizuodamas Freiburge Taikomosios Dailės Institutą siekiau patengti naujus karius — dailininkus naujiems gal dar sunkesniems žygiams ir bandymams nei mes patys, kad esame likimo įstatyti. Giliai tikiu, kad Lietuva visada buvo ir paliks dvasinių vertybių ugdymo kraštas ir kad jaunosios menininkų kartos bus ta širdis, kuri vers vaikščioti kraują savosios žemės gyslose jos negestamai laisvei. Be to, eilė lietuvių dailininkų, kaip Vizgirda, Valeška, Valius, Marčiulionis, Galdikas, Kasiulis, Zikaras, Marčiulionienė, Muraitis, Tamošaitis, Tamošaitienė buvo pakviesta dėstyti ir sudarytos palankios sąlygos ir jų kūrybiniam darbui. Mokykla įžengė į trečiuosius mokslo metus. Pernai išleido 4 diplomuotus dailininkus, o 1949 metas tikisi išleisti dar 9, ir visus lietuvius, nors šią mokyklą lanko 8 tautybių asmenys. Man rodos, kad pasiekti mūsų darbo rezultatai yra tikrai nemenkesni, kaip Nepriklausomoje Lietuvoje, panašiose mokyklose t. y. Taikomosios Dailės Institute Kaune ir Vilniaus Dailės Akademijoje.

— Esate Pasaulio Lietuvių Dailininkų ir Architektų Sąjungos Vice-Prezidentas, tai gal malonėtumėt pakalbėti apie šios organizacijos tikslus ir artimiausius konkrečius uždavinius?

— Ši organizacija yra labai jauna, nes esame kūrimosi tarpsnyje, turime nemaža planų ir gerų norų, tačiau svarbiausias — visiems dailininkams ir architektams — lietuviams susiburti į organizuotą vienetą ir pradėti veikti darniai ir organizuotai visur, kur tik veikimas bus reikalingas, nežiūrint į darbo sąlygas. Vienas iš svarbiausių mūsų uždavinių — įtikinti visuomenę, kad mes esame jos dalis, kad ji, toji visuomenė, dailininkams, mažiausiai moraliai (atmosferiniai) yra būtina, kad visuomenė įsitikintų ir tikėtų, kad lietuvis dailininkas nėra blogesnis už kitos tautybės dailininką ir kad lietuvis dailininkas tave — mūsų visuomene — visiškai garbingai atstovauja pasaulinėje arenoje. Kad tau, visuomene, nėra ko dėl dailininkų raudonuoti ir kartu paklausti, o tu, visuomene, ar visuomet atlieki savo pareigą lietuvio dailininko adresu ir tau, visuomene, prieš lietuvį dailininką ar kartais nereikia raudonuoti? Kiekvienu atveju bet koks griovis turi būti išlygintas, idant lietuviškoji visuomenė, lietuviškame kultūros darbe, būtų ne tik vieninga, bet ir nepalaužiama!

Apie konkrečius uždavinius, aš būčiu labai dėkingas, jei užklausite PLDA S-gos Pirmininką, Prof. Adomą Varną, gyv. (14b) Ravensburg, Kapuzinerstr. 7.

Dail. Varnas buvo sunkiai susirgęs, bet dabar jau pasveiko.

Prie progos pastebėtina, kad dailininkas Vytautas K. Jonynas, iliustravęs Donelaičio „Metus" ir kitus puošnius mūsų leidinius, yra pasižymėjęs ir tarptautiniuose meno konkursuose. Jo meno raižiniais iliustruoti ir prancūzų literatūros leidiniai. Be to, jis laimėjo tarptautinį pašto ženklų konkursą ir iš Prancūzų zonos ateinanti laiškai pašto ženkluose po visą pasaulį skelbia to lietuvio menininko pavardę.

Nesivaikykime svetimybių, bet pažinkime ir gerbkime savo tautos sūnus, užsitarnavusius viso kultūringo pasaulio pagarbą. Archit.

KULTŪRINIS GYVENIMAS

MARTA STEERE TEATRE NACIONAL,

Didžiuliame Buenos Aires teatre El Nacional (Corrientes 960), birželio 21, 1949 įvyko garsios latvių dainininkės, Marta Steere koncertas.

Marta Steere, lyrinis sopranas. Gimusi Rygoj. Būdama 17 metų amžiaus užbaigė Valstybinę Rygos Muzikos Konservatoriją, gaudama aukso medalį. Latvijos Švietimo Ministerijos suruoštame dainų konkurse Rygoj 1936 metais Marta Steere laimėjo metinę stipendiją dainos meno mokslui gilinti Italijoje. Po pasitobulinimo Milane, mokėsi Paryžiuje pas profesorę Croiza. Koncertavo Briusely, Berlyne, Londone, o paskutinius 4 metus, prieš atvykimą Argentinon studijavo Mozarto ir Šuberto Muziką Austrijoje. Jos mylimiausios operos: Rigoletto, Traviata ir Lakmė, kuriose ji ruošiasi debiutuoti Buenos Aires mieste.

Kaipo dainininkė, Marta Steere yra nepaprastai švelnaus balso valdovė ir tikrai artistinės sielos galiūnė. Savo dainavimu teatro El Nacional scenoje 12. 6. 49 ji žavėte žavėjo auditoriją. Išpildė turtingą programą iš Lotti, Giordani, Scarlatti, Bethoven, Mozart, Gounod, Duparc, Šuberto, Čaikovskio, Rimskio-Korsakovo, Donizetti, Puccini ir Rossini kūrinių. Be to, padainavo šiuos latvių kompozitorių kūrinius: Neklausk manęs, A. Jurjans, Priešais tavo baltą langą, J. Vitols ir Tau, A. Kalniņš. Keletą kartų publika artistę iššaukė scenon ir ji dainavo pakartotinai, apdovanota gyvų gėlių bukietais. Pianu lydėjo profesorius Arturo Luzzati. Trejetą dalykų lydėjo smuiku J. Vorin.

Moraliniu atžvilgiu koncertas skaitosi labai pasisekusiu. Vietiniai dainos meno kritikai aukštai vertina Martą Steere. Šiuo koncertu gražiai pagarsintas latvių tautos vardas, o scenoje artistę perstatė prof. Asas.

Bet materialio pelno negalėjo būti, nes lietingas vakaras ir ne šventės diena (buvo antradienis) buvo tomis priežastimis, dėl kurių vos pora šimtų žmonių atvyko koncertan, beveik išimtinai menininkės tautiečiai latviai. Iš lietuvių matėsi „A. L. Balso" leidėjas Pranas Ožinskas su žmona, smuikininkė p-lė Elena Kuprevičiūtė ir dar keletas meno mėgėjų.

MARTA STEERE,
latvių dainininkė, lyrinis sopranas, kurios koncertas Buenos Aires teatre El Nacional įvyko 21. 6. 49.

Išėjus iš tokios aukštos vertės meno puotos ir pagalvojus kaip aukštai pakelia latvių tautos vardą lakštingališkai švelnaus balso valdovė Marta Steere, skaudu pasidaro, kad mes pabaltiečiai esame toki neskaitlingi ir taip mažai pasiryžėlių pas mus atsiranda dalyvauti tokiuose parengimuose, kurie mus charakterizuoja kaipo kultūringų tautų žmones, iš kurių vietinė visuomenė sudaro savo nuomonę apie mus. Tokių aktų garsinimui ir parėmimui reikėtų visiems susispiesti, kad perpildyti teatrą. Žodžiu, reikia, kada reikia, „pajudinti žemę"! Turėdami savo talentus, savo tautos garbei pasiśventusius menininkus, toli gražu ne visi juos reikiamai įvertiname. Didžiųjų tautų daug prastesni menininkai prabangoj gyvena. Ir kada mūsiškiai pavargsta besigrumdami su gyvenimo sunkumais, kada jie randa daug didesnį įvertinimą iš svetimtaučių pusės ir nueina pas juos, tai nieku neprisidėjusieji prie jų palaikymo savoje visuomenėje, ima iškalbingiausiai smerkti, kaltindami ištautėjimu ir t.t.

Atminkime, kad joki politikai nei diplomatai tiek neprisidėjo prie mūsų vardo populiarinimo šioje šalyje, kaip tai padarė ir tebedaro didžios pagarbos verti mūsų menininkai. Jie eina su mumis, garsindami savo tautiečių vardą, vis daugiau pagarbos iškovodami visiems savo tautos išeiviams. Įvertindami savo menininkų talentus, veikimą ir pasiryžimą, iškovosime daugiau reikšmės savo išeivijai ir tautai bendrai. Ona.

GRAŽIAI PAMINĖTA IŠEIVIŲ DIENA.

Argentinos sostinės, Buenos Aires, lietuviai Išeivių Dieną paminėjo Lietuvių Klūbo salėje, Boedo 737, šeštadienį, liepos 16, 1949. Šeimynos ir jaunimas užpildė patalpas.

Apie Darių ir Giėną žodį tarė „A. L. B." red. K. Norkus. Griausmingais publikos aplodismentais tapo pasveikintas generolas Teodoras Daukantas, dalyvaujantis šiame minėjime, savo senų draugų tarpe. Jis yra vienas iš tų diplomatų, kurie atvyko į tą šalį, kurioje laisvės laikuose atstovavo Lietuvą.

Publika taip pat pasveikino buv. gimnazijos mokytoja, alegorinio vaizdo „Tėvynės Balso" autorių, čia buvusio konsulo Jono Skinkio giminaitį p. Joną Vedegį ir pirmą kartą lietuvių parengime dalyvaujančias mokytojas, sesutes Minkaites, atskridusias iš Comodoro Rivadavia.

Valstybės Teatro artistas Juozas Valentinas ir Danguolė Valentinaitė puikiai suvaidino „Tėvynės Balsus". Vaizdą puošė prof. Romualdo Kuprevičiaus nupieštos dekoracijos, ponios O. Ožinskienės dainavimas už scenos, balsai iš tremties ir iš Vakarų pasaulio.

Vladas Petryla padeklamavo linksmesnį kūrinį „Dvynukai", o gerb. Beatričė Kerbelienė, tautiškais rūbais pasipuošusi patiekė Aisčio ir Fausto Kiršos kūrinių.

Po programos, svečių pasikalbėjimai ir jaunimo šokiai tęsėsi iki 3 v. ryto.

Be to, Išeivių Dieną Argentinos lietuviai 17. 7. 49 minėjo Rosario priemiestyje Saladillo, Lietuvių Parapijoj Avellaneda, o taipgi neatsiliko Beriso lietuvių kolonija. N. G.

PAMINĖTA POETAS JURGIS BALTRUŠAITIS.

„Oskaro Milašiaus" vardo literatūros ir meno mylėtojų draugija 10. 7. 49 turėjo viešą visuotinį susirinkimą, kuriame pirmininkavo kun. A. Grauslys ir referatą apie poetą Jurgį Baltrušaitį skaitė ponia B. Kerbelienė. Ponia B. K. referatą paruošė labai kruopščiai, paminėdama žymesnius poeto pergyvenimo bei visuotinio veikimo bruožus, ir iškeldama poeto kūrybinę galią, perskaitydama jo kūrybos žymiausius eilėraščius.

Be to, susirinkime buvo aptarta Dr. Vinco Kudirkos artėjantis iškilmingas, 50 m. (19. 11. 99) nuo jo mirties, minėjimas. P. B.

Poezija

NEUŽMIRŠK.

Lietuvi, nuklydęs į tolimą šalį,
Neužmirsk atsigrįžt atgalios
Kur liko laukai, rugių varpoms nubalę,
Neužmirsk koplytėlėj Madonos tylios.

Neužmirški prie kryžkelės mėlyno kryžiaus,
Pakelėj ramunėlės baltos,
Ir takelio, kuriuo tavo laimė tiek tiek kartų sugrįžo,
Neužmirški saulėlydžių aukso maldos, —

Kaip, į Baltiją saulei įbridus,
Mirsta dienos pūkiniuos gaisuos,
Ąžuolynai sapnuoja išdidūs
Ir girdėti skudučiai visuose kraštuos.

Tuoj iškils pirmos kibirkštys laužo,
Siluetai didvyrių išplauks miglose.
Jų kapai dar šilti — neatausę,
Amžina, kaip šventoji Ugnis, jų dvasia.

Ir prabils jie Galingu Perkūnu
Ar keleivis esi svetimoje šaly!
Ar tėvų testamentas betūno
Giliai įrašytas širdyje?!

Ar ant Vėzerio, Elbės ir Reino
Skamba Nemuno seno daina!?
Pažiūrėk, kokiais skardžiais Tėvynė pareina,
Kokio skausmo giesmė Jos pilna.

Neužmirški prie kryžkelės mėlyno kryžiaus,
Darželyje rūtos, remunėlės prie tako baltos.
Tavo laimė tiek kartų sugrįžo,
Ji sugrįš ir dabar atgalios.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

KAS YRA DIDIS?

Ne tas yra didis, prieš ką milijonai
Prispausti retežiais žemyn galvas lenkia,
O dvasioje keikia; didi ne tironai,
Kuriuos reikia garbint, nors jie visiems kenkia.

Tik tas yra didis, kurs gyvastį savo
Paskyrė teikimui tik artimams laimės,
Kuris didžius darbus žmonijai aukavo,
Prieš ką žmonės klaupia su dėkui, ne iš baimės.

Ne tas yr' galingas, kuriojo galybė
Tik ašarų, kraujo upeliuose braidytų,
Kurio galią skelbtų griuvėsių daugybė,
Sudegintų turtų, žmonių nužudytų.

Galingas tasai, kurs be kraujo gal skleisti
Tarp svieto brolystę iš krašto į kraštą,
Kurs vargdieniams duoda jų strėnas attiesti,
Palengvindams sunkią gyvenimo naštą.

Ne tasis drąsus, yr' kur stvėręs už kardo,
Dantimis griežia, rodos, žvėris koks įniršęs.
Ant artimo šoka, jo gyvastį ardo.
Kad pats yra žmogum visai užsimiršęs.

Drąsiu tik tąjį mes turim vadinti,
Kurs už minties mūs kovoja liuosybę,
Kurs nuomones savo drįsta apginti,
Kurs į akis svietui pasako teisybę.

Dr. Vincas Kudirka.

Karaliaus Likimas

Seniau visi valdovai, karaliai, imperatoriai skelbdavosi, kad jie valdą kraštą „iš Dievo malonės", taigi, ne savo noru, ne žmonių valia, bet paties Dievo paskirti.

Kokie didingi ir galingi buvo Romos imperatoriai, — o juk bent keliasdešimčiai jų kirvis nuėmė galvas.

Žiauri, nežmoniška tai bausmė, bet tokio likimo amžių bėgy yra susilaukęs ne vienas žmogus, bet šimtai ir tūkstančiai. Tokio likimo, pagaliau, yra susilaukęs ir ne vienas galingas karalius.

Rytinė Romos imperijos dalis paprastai yra vadinama Bizantija. Ji visą laiką buvo valdoma valdovų-imperatorių, dažnai labai žiaurių ir nuožmių.

Žmonės gyventojai jiems dažniausiai būdavo tik paprasti daiktai, su kuriais ką nori, tą gali daryti. O kai jau tokie „viešpatavimai" pasidarydavo nebepakenčiami, liūdnas likimas ištikdavo valdovus:

jiems, dažiausiai, būdavo nupiaunama nosis

arba išduriamos akys, ir taip paliekami gyventi toliau. Ir tokios, mūsų akimis žiūrint, keistos bausmės yra susilaukęs ne vienas Bizantijos valdovas.

Bizantija turėjo vieną valdovą, kuris dar palaikė Romos imperijos garbę, tai — imper. Justinianas. Po jo prasideda vaidai, suirutės, žiaurumai. Imperatorių sostai žiba auksu, bet už tai visoj šalyje viešpatauja vargas, priespauda, kartuvės.

602 mt., viešpataujant imperatoriui Mauricijui, sukilo kariuomenė, išrinko naują imperatorių Phoką, kuris, paėmęs sostą, tuoj liepė suimti Mauricijų ir penkis jo sūnus ir juos visus, pirmiau sūnus, tėvui matant, nužudė. Aštuonis metus žiauriausiai viešpatavo Phokas: visi, kurie tik buvo įtariami neištikimumu, buvo gaudomi ir žudomi. Visas kraštas dejavo nuo priespaudos. Bet pagaliau žmonės nebeiškentė ir sukilo. Phokas buvo nugalėtas, suimtas ir

gyvas sukapotas (610 mt. spalių mėn. 5 dieną).

Jo galvą ir kūno dalis žmonės pasimovę ant kuolų nešiojosi po gatves. Po jo viešpatavo imperatorius Herakliius. Mirus Herakliui (641 mt.), ėmė viešpatauti jo sūnus Konstantinas tačiau jis tais pat metais mirė. Sostą turėjo paimti jo pusbrolis Herakleonas, žiaurus žmogus. Tačiau tuoj prasidėjo sukilimas ir senato nutarimu Herakleonui buvo nupiauta nosis, o jo motinai — išpiautas liežuvis. Taip žmonės apsisaugojo nuo nuožmaus valdovo. Deja, ir naujasis imperatorius Konstantinas II pasirodė ne geresnis, o visą kraštą laikė didelėj priespaudoj. 668 mt. jis besimaudant buvo nužudytas. Jo sūnus ir įpėdinis, Konstantinas IV, sėdęs viešpatauti, norėdamas apsidrausti nuo brolių, tuoj įsakė

abiem savo broliam nupiauti nosis.

Bet visus pirmtakūnus savo žiaurumu pralenkė Konstantino IV sūnus Justinianas II, kuris, bijodamas žmonių keršto, vieną naktį įsakė iškersti didelę dalį sostinės Konstantinopolio gyventojų. Kraujas pasipylė upeliais. Bet nuo žmonių sukilimo ir keršto Justinianas II vistiek neišsisaugojo: žmonės, nebegalėdami bepakęsti žiaurumų, vadovaujami tūlo Leontijaus, sukilo, nuvertė Justinianą ir jį žiauriai norėjo nužudyti. Tačiau Leontius bevelijo geriau

nupiauti jam nosį ir liežuvio galą ir taip išsiųsti ištrėmiman (695 metais).

Tokio pat likimo susilaukė ir pats Leontijus; per sukilimą 698 metais jis buvo nugalėtas, suimtas, nupiauta nosis ir išsiųstas į vieną Dalmatijos vienuolyną. Sostan įžengė Apsimar'as, pasivadinęs Tiberijum III. 705 mt. iš ištrėmimo pavyko pabėgti buvusiam imperatoriui Justinianui II. Jis nubėgo pas bulgarus ir jų padedamas vėl rengėsi užimti sostą. Ir jam pavyko: 705 metais jis nugalėjo Tiberijų III, parsivežė Leontijų, ir juos abu už kojų prie vežimo pririšo ir tokiu žiauriu budu nužudė. Justinianas II be nosies ir galo liežuvio dar viešpatavo 6 metus, nežmoniškiausiai keršydamas viesiems Leontijaus ir Tiberijaus III šalininkams. Pagaliau 711 metais jis buvo nužudytas. Jo papėdininkas Philippikus Bardanes teviešpatavo tik dvejus metus ir

713 metais jam buvo išdurtos akys.

Leono sūnus ir įpėdinis Konstantinas V Kopronymus ėjo tėvo pėdomis. Prieš jį sukilo jo svainis Artabazdus, paveikslų garbinimo šalininkas. Bet sukilėliai buvo nugalėti ir

Artabazdui buvo išdurtos akys.

Kad sutvirtinti savo valdžią, Konstantinas ėmė persekioti paveikslų garbinimo šalininkus, daugiausia juos nužudydamas. Vienuoliai, kurie šitiems imperatoriaus įsakymams daugiausia priešindavos, buvo nužudomi, o vienuolynai sudeginami. Dauguma vienuolių užsiimdavo paveikslų piešimu ir jų platinimu tarp žmonių, to dėl suprantama, kad jiems paveikslų garbinimo uždraudimas nešė ir materialinį nuostolį, todėl jie prieš tai kiek galėdami kovojo. Konstantinas, keršydamas vienuoliams, įsakė visiems apleisti vienuolynus, apsivesti ir gyventi kaip ir visi gyventojai. Nepaklusnieji buvo žudomi.

Jo sūnus Leonas IV neilgai viešpatavęs mirė. Leono IV sūnus buvo per jaunas, todėl ėmė valdyti Leono IV žmona Irena. Tai buvo be galo žiauri moteris. Ji darė visa, kad tik valdžią savo rankose išlaikytų. Leono IV brolis Neceforas buvo sukėlęs maištą, bet

buvo sugautas ir apakintas. Kitiems keturiems jo broliams nupiauti liežuviai.

Kai sūnus užaugo ir paėmė valdžią, Irena vis tiek nenurimo ir kiršino žmones prieš savo sūnų. Pagaliau jai pavyko valdžią vėl paimti į savo rankas. Sūnus, buvęs imperatorius, tam pačiam kambary, kuriame pirmą kartą išvydo saulės šviesą, buvo pačios motinos įsakymu apakintas. Bet pagaliau po kelerių metų ir pati buvo nuversta ir ištremta. Po jos ėmė viešpatauti Niceforas (802—811 mt.). Tai buvo taip pat nuožmus valdovas. 811 mt. vienam mūšy su bulgarais žuvo beveik visa jo kariuomenė ir jis pats buvo nužudytas. Jo galvą bulgarai pasimovė ant kuolų ir keletą dienų, kol šventė mūšio pergalę, laikė prieš savo palapines. Paskui jo kiaušas buvo pasidabruotas ir kaipo gėrimo taurė atiduota bulgarų carui.

Stauracius, Niceforo sūnus, taip pat buvo sunkiai sužeistas. Bijodamas savo svainio, Mykolo, liepė išdurti jam akis, kad tas negalėtų užimti sosto. Bet tuo laiku prasidėjo sukilimas, Stauracius buvo suimtas ir uždarytas vienuolynan. Naujasis imperatorius, Mykolas I, viešpatavo keletą metų, po nepavykusių karų, buvo nuverstas ir taip pat uždarytas vienuolynan.

Prieš imper. Mykolą II buvo sukilęs vienas kariuomenės viršininkas, norėdamas nuversti jį nuo sosto ir pats pasiskelbti imperatorium. Bet sukilimas nepavyko.

Thomas, buvo suimtas, nukirstos jam kojos ir rankos, pats pririštas prie asilo ir taip valkiotas tol, kol nuo kraujo nutekėjimo mirė.

Toliau vienokiu ar kitokiu būdu nužudyti: Mykolas III (867 mt.), Andronikus (1071 mt.), Aleksius II (1183 mt.), Andronikus (1185 mt.) ir t. t. ir t. t. Kartais žiauriai už įvairius nusikaltimus yra nubaudžiami paprasti žmonės, bet neretai liūdno likimo susilaukia ir valdovai, tie Dievo patepti žmonių valdytojai.

Dažnai pasirodo, kad

koks valdovas yra šimtus kartų blogesnis žmogus, negu šiaip jau koks paprastas žmogelis.

Ir suprantama, kad, norint nuo tokio valdovo teikiamų „malonių" išlaisvinti kraštą, nieko kita nebelieka, kaip jį pašalinti. Taip dažnai ir buvo padaroma. Žmonių valia, pasirodo, turi daug daugiau reikšmės už visokius ten patepimus. Cm.

— DESPOTAI senovėje buvo nugalabinami. Kankinami žmonės juos nužudydavo arba jie tarpusavy išsižudydavo. Tokis pat galas ir „moderniškų" despotų. Musolinis užmuštas ir pakartas, Hitleris „dingo be žinios", Stalinas nuo pavergtos liaudies tebesilapsto...

Knygos

1 B. Babrauskas LIETUVOS KELIU I ir II dalis. Didelis formatas, 362 psl. Vertingiausias mūsų liaudies ir žymiųjų rašytojų darbų rinkinys. Kiekvienam išeiviui įsigytina knyga. Kaina I-II dal. $ 8.00.

2. Alė Rūta-Nakaitė LIKIMO KELIU. Pirmoji žinomos rašytojos rinktinių novelių knyga. $ 3.

3. LIETUVA, ŠALIS MANO BRANGIOJI. Lietuvos vaizdų albumas su paaiškinimais anglų kalba. Tinkamas kaip reprezentacinė dovana svetimtaučiams. Gražus stalo papuošalas. $ 8.00.

4. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS. Keturių spalvų. Vidutinis formatas. $ 3.

5. Tautos ženklas VYTIS. Kambarinis formatas (26x33 cm). $ 2.

6. St. Zobarskas GANDRAS IR GANDRYTĖ. Spalvotos iliustracijos. Graži dovana mūsų mažiesiems. Gandro kelionės ir pergyvenimai anapus „geležinės uždangos". Knyga įdomi pasiskaityti ir suaugusiems. $ 2.00.

7. B. Rutkūnas SPARNUS MAN META PAUKŠTĖS. Rinktinė poezija. $ 2.00.

8. Dr. Kazys Grinius, MINTYS IR ATSIMINIMAI, 303 pusl., su autoriaus paveikslu. Čia rasite vardus ir pavardes pereitojo ir šio šimtmečio veikėjų. JAV parduodama po 2 doleriu, o „A. L. Balse" galima dar ganti po 5 pezus egz.

Nelikite ir šiais metais be lietuviškos knygos. Siųsdami prenumeratas galite siųsti ir knygų užsakymus, laišku galite siųsti ir pinigus. Organizacijų spaudos platintojams skiriama nuolaida. Rašykite dar šiandieną: „A. L. Balsas", Casilla de Correo 303, Buenos Aires.

Pavydas ir D. P.

Praeitame straipsnyje (žiūr. „A. L. Balsą" Nr. 878), rašydama apie vokiškąją Vokietiją sąmoningai apleidau, kad ir sunkiai įžvelgiamą, bet vieną pagrindinių jos bruožų.

JOS VARDAS — PAVYDAS.

Jeigu iki paskutiniųjų laikų pavydas buvo vienas svarbiųjų Vokiečių ekspansijos stūmeklių, juk pavydėta visiems — Prancūzams — gero vyno, Italams — saulės... Anglams — tarptautinės įtakos ir t. t. ir už vis labiausiai pavydėta tiems kraštams, kur galima buvo sočiai ir pigiai pavalgyti, lengvai praturtėti, kur buvo „daug" laisvų ir nesunaudotų žemių, turinčių nemaža darbo jėgos, kuri galėtų būti „šimteriopai" našesnė, jeigu būtų vokiškojo botago tvarkoma.

Šitoji besaikė būdo ypatybė pasaldinta gobšumu ir pažadais — judėkit, o visa tai turėsit, — buvo viena svarbiųjų priemonių, priversti tautą karianti. Ji tapo vienu svarbiųjų nelaimės šaltinių ne tik vokiečių tautai, bet ir tiems, kurie viską iš vokiečių „malonės" nustoję, gelbėdami savo gyvybę, po karo atsirado Vokietijoje

K[illegible], visoms senoms tradicijoms, am[illegible]ijoms, planams išnykus kaip d[illegible]ms, reikėjo vokiečiui ne tik iš[illegible]ti rūsyje gyventi, reikalui esant, [illegible]amestos konservų dėžutės valgyti [illegible] atsigerti, arba išplovus vienintelį[illegible]s marškinius, vaikščioti be jų, kol [illegible]e išdžius, reikėjo dar pakelti, kai okupuotų valstybių suvaryta darbo jėga arba vokiečio šventu įsitikinimu nusikaltėliai, nes valdžios laikomi kalėjimuose ar kacetuose,staiga pasidarė jam lygūs. Visa tai pakėlė būkim atviri su pagarbos verta rezignacija, bet lygegrečiai tenka minėti su nelabai „skania" pagarba apie didelį, per didelį nuostolį tų, kurie, laisvoje, niekad jokios priespaudos nepažinusioje tautoje, sugebėjo užmiršdami savigarbą ir orumą taikytis prie okupanto. Būsimieji istorikai, kalbėdami apie paskutinių laikų Vokietiją, negalės apeiti tylomis ne tik pro kacetus bet ir pro šokolado plytelių ir cigarečių pakelių „vaidmenį"!

JIE VALGO...

Visa pakėlė ar pamynė, bet vieno negalėjo pakelti tuo momentu, kei jie badavo, kiti valgė, kiti buvo sotūs ir net kartais ar tai vaisių išsiilgę ar iš žmoniškumo dalinosi, gautomis gėrybėmis, su vietos gyventojais.

Problema „Gerai pavalgyti" visad Vokietijoje buvo dėmesio centru, po šito karo tas tapo liga, apsėdimu. Ir aaip į stovyklas suvaryti, dažnai, griežtai laikomi, beveik nuo vokiškosios visuomenės izoliuoti nelaimingi išvietintieji, dar taip neseniai traktuojami, kaip „antros rūšies" piliečiai, kuriais tiek tesiteikta rūpintis kiek jie buvo naudingi ar kenksmingi didžiajam Reichui, staiga tapo visų dėmesio centru:

— Jie valgo! Jie „gerai" valgo!...

Nesvarbu buvo, kad nuo konservinio arba vienodo maisto, net tam tikri susirgimai atsirado, kad tie nelaimingieji, visa praradę, dažnai, dėl per didelio susirūpinimo dėl tėvynės ar savo artimųjų kančių, iš viso nei valgyt, nei miegot negalėjo, nesvarbu, kad dėl administracijos apsileidimo, kartais tikrai buvo nedavalgę, arba maitinosi nevirškinamu maistu. Tas viskas buvo nesvarbu... Svarbu buvo, kad prikrauti įvairaus maisto sunkvežimiai nuolat judėjo, išbadėjusių miestų gatvėmis ir vis judėjo stovyklų link.

Praeiviams buvo aišku, kad tą „visą" maistą „Jie" valgo. Ir ilgai nieks nesusigaudė, kas tai per nauja pabaisa buvo U. N. R. R. A.

Taip besaikis pavydas, kad ir kitokioje formoje, apėmė visą tautą.

D.. P. tapo nuolat minimi, minimi piktai. Buvo užmiršta, kodėl ir per kieno malone tie nelaimingieji atsirado Vokietijoje, buvo užmiršta kiek jiems, jų šeimoms, jų kraštams buvo padaryta skriaudos ir nelaimių, kiek vis dar buvo daroma. Viskas buvo nesvarbu.

Bado žemėje, jie valgė — atseit, buvo privilegijuoti ir apie juos, kaip apie visus privilegijuotus buvo skleidžiamos negirdėtos paskalos.

Nesvarbu, kad D. P. valgė iš svetur net iš užjūrio gabentą maistą, nesvarbu, kad jų net milijono nebuvo. Dažnai net balsiai ir viešai buvo pareiškiama, kad Vokietija badauja tam, kad „tie" svetimšaliai būtų gerai maitinami.

KALINIAI IR KALĖJIMAI.

Vokietijoje, kaip ir visose valstybėse netrūko niekad kalėjimų; jie visad buvo reikalingi ir apgyventi, juo labiau jie buvo reikalingi tautai dėl karo, nepaprastų laimėjimų ir baisaus pralaimėjimo pusiausvyros nustojusiai. Tik staiga po šito karo, gal daugiausiai ačiū spaudai, susidarydavo įspūdis, kad svetimšaliai ne tik apvalgo alkana Vokietiją, bet, kad tik jie spekuliuoja, kad tik svetimšaliai nusikalsta ir kas juokingiausia, kad tik svetimšaliai buvo naciai arba geriausiu atveju jų šalininkai.

Pavydo pagimdyta neapykanta augo, brendo ir davė savo vaisių.

Tiesa tarp išvietintųjų buvo visokio elemento. Juk nepaslaptis, kad vokiečiai darbams gabeno ir kriminalinį elementą, tokio netrūko nei kalėjimuose, nei kacetuose. Vieną dieną jie pasidarė ne tik laisvi, bet ir dienos herojai. Juo mažiau garbingos buvo priežastys, dėl kurių jie buvo sugauti ir kalinami, juo labiau herojais nešėsi, ypač jei nors kiek savyje turėjo komunistinio raugo.

Jei vieni iš jų pretendavo į garbę, tai kiti į „naudą". Pirmosiomis dienomis po karo, ypač ten kur buvo darbininkais lenkai arba rusai, darėsi žiaurus atsiskaitymas. Bet ir karui praėjus, ypač lenkai nenustojo rodyti savo kriminalinius palinkimus ir apie kuriuos vienas pastabus žmogus gal ir teisingai išsireiškė: Jeigu lenkai turėtų tiek galios užimtuose kraštuose kiek naciai, jie būtų dvigubai žiauresni.

Taip, netrukus, šalia vokiečių kalėjimuose atsirado ir nusikaltėlių iš D. P. Vokiečių policija jųjų atžvilgiu pradžioje neturėjo jokios galios ir todėl jų buvimas kalėjimuose buvo ypatingai pastebimas ir akcentuojamas, — juk jie buvo išvaduotųjų gaudomi ir į kalėjimus talpinami.

LIETUVIUS PALYGINUS SU KITAIS.

Tenka su dideliu malonumu konstatuoti ir su didele pagarba minėti lietuvius, kurie davė mažiausį nusikaltėlių nuošimtį, kurie savo kantrumu ir sąžiningumu susilaukė visuotinos pagarbos. Bet kol susilaukė... Kol pagaliau valdžia ir visuomenė atskyrė toje maišatyje, kas nusikalsta, kur reikia kratas daryti, lietuviam, kaip labiausiai tyliems ir kantriems, gal daugiausiai teko nukentėti.

Švariausiai apsirengę, nekelią savo tarpe nei triukšmingų ginčų, nei peštynių, nei pasižymėdami vagystėmis, savo daugumoje tenorėdami ramybės ir galo jų kančioms, iš antros pusės nemokėdami ar nenorėdami prisigerinti naujiems viešpačiams, jie tapo daugelio įtarinėjimų objektais.

Savo tylioje laikysenoje, tapdami didžiausiais mūsų laikų rezistentais, labiausiai kankinami tėvynėje, atsiradę Vokietijoje tapo labiausiai persekiojami.

UŽMERKTOS TEISINGUMO AKYS.

Ir ar ne keista?

Vokiečių nesveikas „privilegijuotų" atžvilgiu pavydas, rado nuoširdaus atgarsio sąjungininkuose. Juk šiandien niekam ne paslaptis, kad tuojau po karo USA laikė SSSR savo geriausiu prieteliumi, ir gal niekur Amerikos komunistai taip nesiveržė, kaip į Europą. Kiek kariuomenė, tiek civilinė valdžia jų buvo pilna.

Ir taip labai negražios atminties U. N. R. R. A. išvietintųjų atžvilgiu tapo lyg dešinioji Maskvos ranka. Maisto nusukimai buvo astronomiški. Sauvalingi kilnojimai iš stovyklų į stovyklas, nepranešus, net ir už valandos anksčiau. Nuolatiniai priekaištai ko negrįžtat į tėvynę Ir pagaliau... skrįningai. Išmetimas iš bendruomenės. Priėmimai į bendruomenę, dėl anoniminių pranešimų kalinimai ir šiaip visoks persekiojimas visa tai darė patį gyvenimą žiauriai nepakenčiamu. Jis žudė pasitikėjimą savųjų tarpe, davė progos kartais žemiems instinktams prabilti, asmeniškoms sąskaitoms suvesti, ir asmeniškam kerštui būsoti. Su skausmu tenka konstatuoti, kad šie skaudūs reiškiniai pasiekė kulminacinio punkto — taip vadinamoje VLIK'o ir Mažosios Lietuvos byloje. Kurių pasekmių šiandien negalima nei numatyti, nei apskaičiuoti.

Tokia padėtis tęsėsi ilgus mėnesius, dar blogiau ilgus metus. Ir gal niekad teisingumas nebuvo taip storai savo akių užmerkęs!!!

Bet viskam ateina galas...

Amerikos vyriausybė pradėjo pamažu atskirti pelus nuo grūdų. Domėjimasis U. N. R. R. A parodė, kad ten buvo ne tik gobšumas bet ir nedraugiška Amerikos atžvilgiu ir už Amerikos pinigus politika. Pamažu buvo pradėta valyti personalas, o pagaliau kantrybės pritrūkus ir pati įstaiga buvo panaikinta. Tai buvo didelis žingsnis pirmyn.

Viso pasaulio spaudoje vis labiau ir labiau ėmė rodytis nuogastaujančių, o kartais ir pilnų pasipiktinimo balsų, dėl taip vadinamos didžiosios mūsų laikų žaizdos, kokia, kad buvo D. P. problema.

Juo toliau juo daugiau teigiamas D. P. elementas ėmė viršų. Teisybė, dėja ryškėjo labai lėtai, o kadangi jos vykdymas buvo surištas su daugelio įsipareigojimų ir išlaidomis, D. P. išlaisvinimas iš niekad dar neaptikto kalėjimo, kokiu tapo Vokietija, ėjo neregėtai lėtu tempu. Pagaliau Amerikos visuomenė pasiekė Amerikos vyriausybę.

Šiandien apie D. P. gyvenimą Vokietijoje galima kalbėti jau beveik kaip apie praeitį, jau galima daryti to gyvenimo šiokį ar kitokį balansą.

PAGARBA NE VALDININKAMS, BET KULTŪRININKAMS!

Juk kai minime mūsų gražiąją nepriklausomybę, mūsų mintys, mūsų žodžiai ir mūsų pasididžiavimas sustoja ne ties mūsų administracijos ar valdžios aparatu, ne ties pasipūtusiais valdininkais. Ne. Mūsų kultūriniai laimėjimai yra mūsų ne tik didžiausias, bet, galima sakyti, vienintelis turtas.

Ir kad ir prabėgomis sustojus, ties ta aplinka, ir sąlygomis kuriose gyveno, taip daug nemalonumų ir skaudumo pakėlė lietuviai, mintis kyla prie to kas bylos apie mūsų buvimą Vokietijoje daug daugiau ir daug ilgiau, negu mūsų visokie ginčai, malonių postovių ieškojimas, ar net juokingas nesamais portfeliais dalininasis.

Jei nėra gričios be dūmų, tai tas viskas, kaip dūmas išnyks ir kas liks — knyga ir kultūros pionieriai, ir keli didelių kultūros darbininkų vardai.

J. Deveikė.

Paryžius, 1949.

—Nebūk atsilikęs, sek ką rašo lietuviškoji spauda, skaityk lietuviškas knygas!

PALTAI ir KOSTIUMAI VYRAMS

VYRŲ RŪBŲ SIUVYKLA A. V. RIMŠA
(Aukso medaliai Londono-Paryžiaus)
Priimam užsakymus pasiuvimo vietoje ir turinti medžiagas klijentai gali pakviest prisimieravimui į namus.

ANCHORENA 1705 — OLIVOS - LA LUCILA
(Altura Avenida Maipú 3700)

Nebūkime Ankos ir Krukos

Prieš kurį laiką šio laikraščio skiltyse buvo cituojami melu perpilnyti rusių: Ankos, dirbančios Kanadoj ir Kruka — Anglijoje, laiškai, kuriuos jos rašė „Krasnaja Zvezda" redakcijai, prašydamos gelbėti iš Anglijos ir Kanados skurdo.

Dabar panašiai rašo, atvykęs iš Anglijos į Argentiną vienas mūsų tautietis, „Didž. Brit. Liet. S-gai", kuri jo laiško ištrauką cituoja „Br. Lietuvio" Nr. 19. Jis minėtos S-gos prašydamas pagalbos grįžinti iš Argentinos į Angliją sako: „Pagyvenęs čia įsitikinau, jog pragyvenimas čia šalyje nepalyginamai yra sunkesnis, negu Anglijoje. Iš aštuonių darbo valandų sunku pragyventi — dirbu po [illegible]oliką..." Ant galo gr[illegible]džiai sušunka: „...čia gi nėra jokios ateities".

Mielas tautieti, jei Tamsta nori grįžti į Angliją, yra tamstos asmeniškas reikalas, bet jei sakai, kad Argentinoje iš aštuonių darbo valandų sunku pragyventi (o gal norite kokio ypatingo pragyvenimo) ir iš viso skaitai nepalyginamai sunkesnį pragyvenimą negu Anglijoje, ir čia nėra jokios ateities — perdedi. Kiekvienas kas yra gyvenęs Anglijoje ir dirbęs žemės ūky (kaip ir Tamsta) arba kitur paprastu darbininku, paneigs Tamstos žodžius.

Paėmus paprasto darbininko savaitinius uždarbius — Argentinoje bus 10—20 pesų žemesni, bet bent kokią specialybę turinčiųjų — Argentinoje pusantro ar du kart didesni. Iš 8 darbo valandų paprastas darbininkas be šeimos (kaip ir Tamsta) gali vidutiniškai pragyventi, nes uždirba į dieną 12—16 pesų, o amatininkai uždirba dvigubai, o paprastam maistui (tokiam, o gal ir geresniam kaip aš ir Tamsta gaudavome Anglijoje) ir butui užtenka 5—6 pezų. Aš pats pragyvenu ir sutaupau. Ateitis Argentinoje kiekvienam darbščiam, apsukriam ir taupiam yra tikra. Nejaugi Tamsta nežinai, kad kaikurie prieš metus-kitus atvykę į Argentiną tremtiniai jau dirba ir verčiasi savistoviai. Ypač amatininkai. O ką mūsų amatininkai dirba ir ką numato dirbti Anglijoje? Beveik nieko, nes užtenka vietinių ir įstatymai varžo.

Aš manau, kad Tamsta ir aš stengėmės iš Anglijos žemės ūkio atvykti į čia tik nematydami ten jokios geresnės ateities. Taip pat didelė dalis mūsų tautiečių, dirbančių ten žemės ūkyje, keikia savo likimą ir galvas suka kur iš Anglijos būtų galima išvykti.

Ir aš sutinku, kad čia nėra rojaus kampelis, bet mums, neturintiems Tėvynės, turi būti gerai. Rojaus nerasime niekur.

Geriau Tamsta sakytumei, kad čia ne visiems lengvai pernešamas klimatas, kad atvykus iš kitos kultūros krašto ir visą laiką gyvenus stovyklose su savo tautiečiais, čia, nemokant kalbos, patekus tarp šio krašto gyventojų, yra labai liūdna, tai tam pritartume visi kas esame gyvenę Anglijoje. Dėl šių priežasčių dažnai visiems kyla noras grįžti į Angliją, bet jokiu būdu ne dėl sunkaus pragyvenimo ar nematymo geresnės ateities.

Taigi, jei mus kankina koks nors palikto krašto ilgesys, jei esame neapsukrūs ir nemokame jokio amato, Argentina nekalta ir negalime apšaukti skurdo kraštu, kuriame visi sočiai ir laisvai gyvena. Neikime Ankų ir Krukų pėdomis.

L. Kančauskas.

Buenos As., 18. 6. 49.

GRYNAS MEDUS
iš lietuvių bitynų
PARDUODAMAS:
BOEDO 737 Tel. 45-4444

JUOKAI

GUDRUS BATSIUVYS.

— Prieteliau, tavo pasiūti batukai labai man spaudžia kojas, — skundėsi senstelėjusi ponia.

— Labai gerai, aš tyčia tai padariau, kad tamstai visada primintų, kad reikia už juos užsimokėti, — atsakė batsiuvys.

„LAIMINGAS" ŽENTAS.

Uošvis:

— Pasakyk, mielas žente, ar laimingas esi vedęs?

Žentas:

— Kas teisybė, turiu prisipažinti. Niekuo negaliu skųstis, tik vienu dalyku, kad mane neišmetei pro duris, kai prašiau jūsų dukters rankos. Būčiau tada buvęs daug laimingesnis.

GYVENA DRAUGE.

— Kur tu gyveni?
— Pas brolį.
— O kur tavo brolis gyvena?
— Su manim.
— O kur judu abudu gyvenate?
— Drauge, — atsakė paklaustasis..

Žiemą vakarai šaltoki, —
Žmogui laimė, jei šokt moki:
Eini Klūban šeštą dieną,
Kad pašokti su nors viena!

S. L. ARG. ŽINIOS

SUSIVIENIJIMAS PAGERBĖ MIRUSIUS NARIUS.

Einant visuotino Susivienijimo Lietuvių Argentinoje skyrių atstovų suvažiavimo nutarimu, 9. 7. 49 S. L. Arg. Centro Valdybos ir Skyrių Valdybų atstovai papuošė gėlėmis Buenos Aires ir aplinkinių miestų kapuose palaidotų S. L. Arg. organizacijos narių kapus.

Tą pačią dieną, einant tuo pačiu nutarimu, įvyko mišios už Argentinoj mirusius Susivienijimo narius.

Tos pačios dienos vakare Susivienijimo nuosavybėje 4 de Junio įvyko kuklios vaišės „Vermouth", kurių metu pasakė kalbas šie dalyviai:

Stasys Majauskas, Susivienijimo sekretorius ir tos organizacijos choro vedėjas apibūdino mirusių organizacijos narių atminties pagerbimo svarbą ir pareiškė, kad šiame parengime jis bus vienintėlis kalbėtojas. Mirusieji pagerbti atsistojimu. Bet, publikai reikalaujant, kalbas pasakė:

Genrikas Šimkūnas Susivienijimo pirmininkas, kviesdamas visuomenę visomis išgalėmis remti Susivienijimą.

Juozas Každaila, Susivienijimo iždininkas, apibūdino ketvirtojo S. L. Arg. skyriaus istoriją. Pasirodo, kad tas skyrius susidarė iš nustojusios gauti pašalpas Tautininkų Sąjungos: Visa Sąjunga prisidėjo prie Susivienijimo, sudarydama to ketvirtąjį skyrių Buenos Aires miesto Nueva Pompeya rajono. Perskaitė septynių mirusių ketvirtojo S. L. Arg. skyriaus narių vardus ir pavardes.

Kun. Dr. Kazimieras Černiauskas, paprašytas tarti žodį, pasveikino susivienijimiečius taip gražiai dirbančius lietuvybės gaivinimo darbą svetingoje Argentinoje. Kunigui Černiauskui, kaip ir kitiems kalbėtojams, parengimo dalyviai nesigailėjo aplodismentų

Pranas Stalioraitis, S. L. Arg. Garbės Narys, kuris prieš 35 metus parašė S. L. Arg. steigiamojo susirinkimo protokolą, apibūdino ilga ir sunkų Susivienijimo veiklos kelią. Suminėjo faktinąjį Susivienijimo steigėją velionį Igną Šutinį, kurio paveikslas, tarpe kitu lietuvių tautos didvyrių, puošia Susivienijimo laikinąsias patalpas, dabar perstatomas į Rūmus kolonijai. Stalioraitis tai vaikščiojanti Argentinos lietuvių gyvenimo enciklopedija. Jam, kaip ir visiems padoriems tautiečiams rūpi, kad juo greičiau išaugtų Susivienijimo Rūmai, kurių statybos darbu vadovauja lietuvis konstruktorius Jonas Kareniauskas. Visiems Argentinos lietuviams tik lieka prisidėti auka sulyg išgalės ir bus geriausias pavyzdys ateinančioms Argentinos lietuvių kartoms, kaip reikia dirbti dėl lietuvybės išlaikymo. N. G.

TIK $ 4 M/N.

Dabar tuoj perkant, Jūs gausite už 4 pezus rašytojo Juliaus Kaupo 190 puslapių veikalą, su virš 30 ADOLFO VAIČAIČIO piešinių —

DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARE

ir kitos nemažiau įdomios pasakos. Pasakos apie Arlekino meilę ir apie burtininką be vardo; Kaip velnias juoduodegis blogais keliais nuėjo; Šokoladinio kareiviuko širdis; Tuktuko burtų laikrodis; Studentas iš rudosios vaistinės; Pasaka apie neramų žveją Silvestrą; Raudonbarzdžio žydo karoliai; Raganų puota Kalnų gatvėje ir Kaip profesorius Murmilius į Krekenavos karčiamą važiavo.

Povilo Abelkio Lietuviškų Knygų Leidyklos gražiai išleistas Vokietijoje, gerame popieryje. Su apdraustu persiuntimu $ 5.

Asmeniškai galima gauti „A. L. Balso" knygyne, Av. Boedo 737. Reikalaujant paštu, pinigus su užsakymais adresuokite:

„A. L. Balsas", Casilla de Correo 303, Bs. Aires.

Dr. E. LEVINAS

Lietuvis gydytojas - chirurgas diplomuotas Berlyno ir Kordobos universitetuose, buvęs Rosario ligoninės klinikos vedėjas, dabar Hospital de Clinicas, Sala 4 gydytojas, kalbantis lietuviškai, priima širdies, aorta ir kt. ligų ligonius savo konsultorijoje

nuo 15 iki 18 val.

CALLAO 545 T. A. 35 - 8669

SportaS

MŪSŲ SPORTININKŲ LAIMĖJIMAI TREMTYJE.

Nežiūrint smarkios emigracijos, kuri mūsų sportinį gyvenimą stumia vis į siauresnę vagą, keletas entuziastingesnių lengvaatletų jau suspėjo pasirodyti take.

Kovo 11 d. Tübingeno įvykusiose vokiečių didelio masto lengv. atletikos rungtynėse, „Čiurlionio" Ansamblio narys L. Baltrušaitis laimėjo I vietą rutulio (5 kg) stūmime, jaunių klasėje pasiekęs 13,77 m. Tai yra geriausia tremties pasekmė jaunių klasėje. (Buvo mūncheniečio R. Kosūbos 13,60 m., pasiekta 1948 m.).

— Gegužės 14 dieną Rosenheimo lengvaatletai atidarė sezoną. Laimėtojais išėjo: 100 m. vyrams — J. Bagdonas 12,2 sek. Į tolį vyrams — A. Bielskus 5,72 m. Rutulys (5 kg) jauniams — J. Oleka 11,8 m. Diskas (1,5 kg) jauniams — A. Liutkevičius 30,90 m.

— 1949 m. Europos krepšinio meisterio vardą iškovojo Egipto krepšininkai. Šiose varžybose nedalyvavo pareitų metų nugalėtojas Sov. Sąjunga ir taip pat Čekoslovakija (1947 m. meisteris). Pirmenybės buvo pravestos Kairo mieste, Egipte.

— IV-ąsias Pietų Amerikos stalo teniso pirmenybes, įvykusias Rio de Janeiro, laimėjo Brazilijos stalo teniso ekipa. II-ją vietą užėmė Čilė ir trečiąją — buvęs meisteris — Argentina.

— BRAZILIJOJE vieši Austrijos futbolo meisteris Vienos Rapid. Svečiams nekaip sekasi: pirmąsias rungtynes prieš brazilų Vasco da Gama prapylė 0—5, antrąsias prieš Flumiense 2—3.

— MARCEL CERDAN, prancūzas, prarado turėtą pasaulio vidutinio svorio bokso čempiono titulą, pralaimėdamas Detroite prieš amerikietį Jake Lamotta. Taigi, po 9 mėn. atostogų, šio svorio titulas vėl grįžo į JAV. Margis.

„KAUNAS" SU LIŪTAIS IR ARTISTAIS.

Lietuviai gladijatoriai, Povilas Rutkus ir Leonas Mažeika nuo 1925 metų, atvykę iš Lietuvos, dirba cirko srity. Pirmiau dirbo kitiems, bet jau nuo 1937 metų dirba savo nuosavame cirke „Kaunas".

Rutkų sūnus, Poviliukas, cirke vadinamas „Chicherito", jau 19 metų amžiaus, dirba kaipo klounas. Kito darbo negali dirbti, nes esant jam 2 metų amžiaus, cirko lokis jam iškando gabalą rankutės. Kiti du Rutkų sūnūs dar eina pradžios mokyklon.

„Kauno" savininkai abudu radviliškiečiai. Savo vilą jie turi Platanos, Bs. Aires provincijoj. Keliaujančiame cirke „Kaunas" turi bent porą desėtkų artistų, 6 liūtus, beždžionių, pumų ir kt. žvėrių ir gyvulių. „Kauno" savininkų turtas siekia arti ketvirtadalio milijono pezų. Rutkus ir Mažeika dar vis dirba scenoje, kaipo gladijatoriai.

„Kaunas" su savais specialiais automobiliais, su liūtais narvuose ir orkestru su garsiakalbiais, iš Berisso, Quilmes, Bernal iki birželio pabaigos dirbo Lanus Este.

Stebėtina, sako Simonas Rutkus, Povilo brolis, padėjęs sukurti „Kaną" ir esantis duonos industrijoje: Kada cirkas vadinosi „Mexicano", pasisekimo neturėjo, bet veikdamas vardu „Kaunas", visur ir visuomet perpildytas žiūrovais.

— PROF. JANIS ERGLIS-SMALCOVS, Latvijos Valstybinės Operos baletmeisteris, atvyko Argentinon ir atidarė Baleto Studiją Lietuvių Klūbo patalpose, Av. Boedo 737, Buenos Aires. Užsiraśymas ir pamokos pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 17 iki 19 val.

VEDYBOS IR JŲ HIGIENA.

Mokslininkės pažiūra į vedybas. Naudinga ir pamokinanti knygelė vyrams ir moterims. Kaina $ 2, su persiuntimu paštu. Reikalaukite „A. L. Balse", Boedo 737, Bs Aires.

Casa Musketas

Savininkas Adolfas Mušketas.
Sanabria 2790/92, Buenos Aires.
Telefonas: 50 - 5948.

Parduoda ir išnuomoja pianus. Dirba naujus ir taiso Radio Aparatus. Parduoda lietuviškas ir įvairias plokšteles. Parduoda akordeonus. — Visais muzikos instrumentų reikalais kreipkitės šion lietuvių firmon.

Poliklinika «Internacional»

Vadovaujama Medicinos Gydytojų:
DR. O. BRIZZIO ir DR. G. R. CUTILLO

Slapumo — Veneros — Odos ir Sifilio — Lytinių Iškrypimų — Širdies — Pilvelio — Nevirškinimo — Plaučių — Hemorroides gydymas. — Diatermia — Trumposios Bangos — Elektriniai Masažai — Ultra Violetiniai Spinduliai — Oxigenoterapia.

PRIIMA LIGONIUS NUO 9 IKI 12 IR NUO 15 IKI 20 VALANDAI.

ŠEŠTADIENIAIS IR ŠVENTĖMIS NUO 9 IKI 12 VAL.

TACUARI 1583 (Plaza Constitución) BUENAS AIRES

Daugiausia ir tiksliausių žinių apie lietuvių gyvenimą Kanadoje duoda vienintelis lietuvių laikraštis Kanadoje

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

kuri taipgi daug rašo apie Lietuvą, iš kurios gauna teisingų žinių. Patys ją skaitykite ir patarkite skaityti savo pažystamiems. Laikraštis išeina kas savaitę 8 pusl., didelio formato, iliustruotas.

METINĖ PRENUMERATA 3 DOLERIAI IR 50 CENT.

Pinigus galima siųsti grynais arba išperkant paštu ar banke 3 su puse dolerių čekį.

Adresas: „Nepriklausoma Lietuva". 3 Fourth Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que, Canada.

Korespondentai rašo

VENEZUELOS LIETUVIŲ DIENOS ŠVINTA.

Gegužės 29, 1949 lankėsi gerb. kun. A. Sabaliauskas Barquisimeto. Pamaldos įvyko vietos bažnyčioje, kurių metu skambėjo lietuviškos giesmės. Kun. Sabaliauskas puikiai kalba ispaniškai, tat ta kalba ir pamokslą pasakė, išaiškindamas vietiniams žmonėms, kas per vieni yra lietuviai ir kokiomis aplinkybėmis jie pradėjo važiuoti Venezuelon. Kiekvienu D. P. transportu vis daugiau lietuvių atvyksta.

Po pamaldų bažnyčios kieme įvyko lietuvių susirinkimas, kuriame tapo išrinkta Lietuvių Sąjungos Venezueloj Barquisimeto skyriaus valdyba, meno sekcija ir redakcinė komisija, bendradarbiavimui su ispaniškai kalbančiuose kraštuose einančia lietuvių spauda. Antru kartu kun. A. Sabaliauskas čia lankėsi birželio 26.

Caracas, Maracay, Valencia, Barquisimeto ir Maracaibo lietuviai, dėka šion šalin patekusių lietuvių visuomenininkų ir kun. A. Sabaliausko apsilankymų net ir vietinėje spaudoje minimi kaipo lietuviai, rimti, kultūringi žmonės. Naujose gyvenimo sąlygose tenka „persilaužti", bet demokratinės respublikos laisvose gyvenimo sąlygose visi darbštūs ir energingi žmonės gali pasiekti savistovumo, užtikrindami savo ir savo vaikų ateitį. Žinoma, pirmiesiems teks sunkiausi laikai pergyventi, kaip tai buvo Argentinoje, Brazilijoje ar kitose Lotynų Amerikos šalyse, kur dabar lietuvių priskaitoma jau desėtkai tūkstančių ir visose gyvenimo srityse matome mūsų brolius prasiskverbus į gyvenimo viršūnes.

Caracas, 7. 7. 49. Bolivaras.

DERVOJEDAITIS VENEZUELOS DVIRAČIŲ LENKTYNĖSE.

San Felipe mieste, Estade Yaracuay, buvo suruoštos dviratininkų lenktynės 1. 5. 49. Tai buvo bene pirmos tokios didesnio mąsto lenktynės Venezueloj. Lenktynių kelio tarpas turėjo 75 klm. Kelias biaurus, labai kalnuotas, kas dviratininkams sudarė sunkų uždavinį.

Šiose lenktynėse dalyvavo vieni venezueliečiai su vienintėle išimtim: jose dalyvavo lietuvis Yaratagues fotografas p. Vl. Dervojedaitis, 43 metų amžiaus. Jis iš starto buvo išleistas su paskutine dviratininkų grupe. Pirmąjį pusiaukelį važiavo nespausdamas, bet antrą kelio galą paspaudė besivydamas pirmąjį laimėtoją ir būtų pralenkęs, jei 6 klm. nuo San Felipe nebūtų jo ištikęs nepasisekimas: jį staiga ištiko kojos raumenų mėšlungis ir jis tokiu būdu buvo priverstas atsisakyti toliau lenktynėse dalyvauti. Radijo pranešėjas buvo atkreipęs visų dėmesį į šį vienintelį užsienietį ir todėl Yaratagues gyventojai labai jaudinosi ir apgailestavo šį nepasisekimą.

Dabar p. Vl. Dervojedaitis kviečiamas dalyvauti kitose dviratininkų lenktynėse, kurios įvyks netolimoj ateity ruože Barquisimeto — Caracas. Jis sutiko jose dalyvauti, nors čia kelias bus taip pat blogas.

Linkime jam gero vėjo! E. J.

DEVEIKIAI IR AUŠROTA SU RADZEVIČIUM PARODOJE.

Gegužės mėn. nuo 1 iki 8 d. 1949, įvyko San Felipe žemės ūkio gaminių paroda, kurioj su savo gaminiais dalyvavo ir dvi Venezuelos lietuviškos įmonės iš Čevakovos: inž. Deveikiai su savo šaldomų ir valgomų ledų gaminiais bei p. p. Aušrota-Radzevičius su lietuviškų dešrų gaminiais. Abi įmonės gavo diplomus bei premijas: p. p. Deveikiai — diplomą ir 100 Bs., p. Aušrota-Radzevičius — diplomą ir Bs. 200.—. E. J.

„TĖVŲ KELIAS" VENEZUELOJ

Neperiodinis religinės kultūros ir informacijų leidinys „Tėvų Kelias", Nr. 1, liepos mėn., 1949. Leidžia Salesiečiai, red. kun. A. Sabaliauskas: Apartado 369, Caracas.

Danutė Gilvydienė
diplomuota modistė
Rio Cuarto 3244 Buenos Aires

NERVŲ IR PROTO LIGOS
Liaukų nenormalumai
DR. SANCHEZ AIZCORBE
Paraguay 1365 Tel. 42-8425
Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

Baras - Restoranas
"EL RAPIDO"
Federikas Grunovas
Savininkas
CENTENERA 3204. T. A. 61-1735
NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES
Puikus maistas, skubus patarnavimas, vietiniai ir užsieniniai gėrimai. Pavieniai ir šeimynos kviečiama apsilankyti.

SENIEJI ATEIVIAI IR NAUJAI ATVYKĘ SUTARIA.

Pranas Teniukas su žmona Marcele Normantaite de Gailius, pereitų metų pabaigoj įsisteigė plytų dirbtuvę prie Coronel Brandzen stoties, Buenos Aires provincijoj. Atvykus iš Europos šeimininkės broliui, Vladui Normantui su šeima, pradėjo dirbti visi sykiu. Dabar jau įsteigta ir antra plytnyčia ir šios lietuvių firmos gaminamos plytos neturi konkurencijos visoj apylinkėj.

Firmos „Teniukas, Normantas, M. N. de Gailius" plytos savu autu-sunkvežimiu pristatomos į Buenos Aires centrą ir apylinkes. Dirba keturiomis krosnimis ir turi labai didelį plytų pareikalavimą. Gamyba plečiama.

Kas norėtų pirkti lietuvių gamybos plytų, rašykite šiuo adresu: Fabrica de Ladrillos, Coronel Brandzen, FCS. Galima pašaukti telefonu Coronel Brandzen 187.

Malonu pažymėti, kad plytnyčios steigėjai suteikė kreditą ir priėmė dalininkais naujai atvykusius savo gimines, lygiais pusininkais abejose plytnyčiose, auto-sunkvežimio ir pavedė savo žemės dalį pasistatymui atskiro namo gyvenimui naujai atvykusiai šeimai. Ši lietuvių firma veikia su 100.000 kapitalu. Apart savųjų, dirba pora desėtkų samdomų darbininkų.

Darbininkams yra patalpos gyvenimui. Paprastiems darbininkams moka po $ 2,70 valandai, o specialistai (cortadores) uždirba iki $ 40 per dieną. Rep.

NORI, KAD PABALTIEČIAI KIRPTŲ AVIS.

Du lektoriai iš East Sydney Technical School (Dr. P. R. McMahon ir Mr. H. J. Godwin) išdirbo planą, pagal kurį kasmet apie 120 pabaltiečių galėtų būti panaudoti avių kirpime. Tokių darbininkų trūkumas gręsia katastrofa visam avių ūkiui. Šiaip pabaltiečiai Australijos žemės ūkiui netinka — tvirtinama — del jų nepatyrimo ir sąlygų nežinojimo. Gyvulininkystėje pabaltiečių beveik nėsą.

NAUJA DRAUGIJA.

Kun. Dr. Jatulio pastangomis, Australijos Adelaidėje įkurta šv. Kazimiero vardo draugija, kurios pirmutinę valdybą sudaro: Plokštis, Gerulaitis ir Vasilius.

Visos lietuvių srovės Australijoje rodo savo veikimą.

PASISAKYMAS KAIMYNUI

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

juos amžinai. To jūs negalit suprasti. Aš paaiškinsiu ir pavyzdį duosiu tikro atsitikimo. Rusams užėmus Lietuvą, vienas žmogus lietuvis, likęs nuo pirmo didžiojo karo Rusijoje, paraše laišką savo broliui, gyvenančiam Kaune, kad jis gyvena neblogai, bet jam truputį trūksta drabužių ir maisto. Brolio jis prašė, kad atsiųstų džiovintos juodos duonos. Tas žmogus gavo laišką, bet po kelių valandų atėjo NKVD ir suėmė visą šeimą. Dėl ko suėmė? Dėl to, kad tie žmonės negalėtų pasakoti tos žinios kitiems apie rusų skurdą. Visi laiškai gaunami ir siunčiami į užsienį, yra tikrinami, nufotografuojami. Dėl to rusai laiko ne saugumo policiją, bet ištisą kariuomenę, kad užtektų sekėjų. Sakysite, aš nieko blogo nerašau. Jiems didelę svarbą sudaro tas, kad susirašinėja su užsieniu. O kas susirašinėja su užsieniu, laikomi šnipais. Jūs galit gauti laiškus net tada, kada Jūsų šeima bus išvežta ar nužudyta. NKVD raso laiškus, norėdama prisivilioti žmones ir gauti daugiau žinių, prisidengdama bet kieno šeima. Rašot, kad siuntėt pinigų Verutei. Kaip jūs tai įsivaizduojat? Ar gali Rusijos gyventojas gauti iš užsienio ką nors, kuomet rusai varo propagandą, kad kapitalistiniuose kraštuose darbininkai badauja, gyvena dideliame skurde ir panašiai. Gavęs žmogus netikėtų, sakytų kaip tai badauja. Matyt turi dar atliekamo, kad gali atsiųsti. Nesiųskit, vistiek negaus. Geriau taupykite ir ruoškitės grįžti namo Lietuvon. Ten laukia iškankinta Jūsų šeima, visi žmones, Tėvynė. Galit spiauti kiekvienam komunistui į akis ir siųsti pas tėvą Staliną gyventi, tuomet išgaruos jo visas komunizmas.

Parašykite, kas gero pas Jus.

Šį laišką beraišydamas, viską pergyvenau iš naujo.

Jonas Aukštaitis.

Glocester, 1. V. 49.

QUILMES BOCK
la mejor cerveza

LIETUVIAI, SAUGOKITĖS SLAVŲ!

Rosario mieste, o ypatingai jo dalyje „Saladillo", Maskvos davatkos buvo susikūrę „užvėjingas" pastoges ir krausto darininkų kišenius. Labai gaila, kad ir lietuvių tarpe atsirado keletas judošių, kurie net savo gana inteligentiškus vaikus ton Lietuvos pavergėjų šutvėn įstūmė.

Argentinos vyriausybė, išaiškinusi priešvalstybinį centralinės „Union Eslava" veikimą, likvidavo tos unijos centrą su visomis jai priklausiusiomis grupėmis. Rosario taipgi tapo uždaryta jos skyrius, o taipgi Puškino, Tristow, Jugoslavų, Bulgarų ir Stefaniko „bibliotekos".

Ausis sugaudę tūno Lietuvos pardavikai ponai, baliavoję su okupantų pasiuntinybės delegatais, bijodami, kad jų ryšiai su uždarytomis „Unión Eslava" ir jos ispera „Lituania Libre" nebūtų patikrinta.

Lietuviai darbininkai, saugokitės Kremliaus agentų. Jų dabar taip reikia saugotis, kaip Muravjovo koriko laikais teko saugotis visokių carbernių. Varguolė.

AUSTRALIJOJE EINA JAU TRYS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

Pirmiausia tapo išleistas „Australijos Lietuvis". Paidėjus dipukų skaičiui, pasirodė „Mūsų Pastogė", o dar vėliau ir „Užuoveja".

— ESTAS tremtinys Robert Talte Adelaides teismo 23. 6. 49 tapo nubaustas šešiais menesiais kalėjimo, o po bausmes atlikimo bus deportuotas iš Australijos vien už tai, kad kelis kartus pabėgdavo iš darbo, sutarties nebaigęs.

— „AUSTRALIJOS LIETUVIS" 4. 6. 49 laidoje raso, kad tos šalies vyriausybe įkurė „Gerųjų Kaimynų Komitetą Adelaidėje", kurio tikslas greičiau nutautinti ir suaustralizuoti naujai atvykusius europiečius.

LATVIŲ LAIKRAŠTIS AUSTRALIJOJ.

Nuo gegužės 30. 1949 Adelaidėje išeina latvių, rotatoriumi spausdinamas laikraštis „LATVIS" (adresas: „Latvis", Box 1618, GPO, Adelaide, SA). Didesnio formato kaip „A. Liet.", 8 psl., išeina kas savaitę. Patiekia daug žinių is latvių gyvenimo.

EMIGRACIJA AUSTRALIJON.

Iki gegužės mėnesio į Australiją iš viso atvyko 58.240 DP. Vien tiktai balandžio mėnesį į Australiją iš DP stovyklų emigravo 9.250 žmonių, daugiau nei į bet kokį kitą kraštą. Balandžio mėnesį 18.873 DP pareiskę savo norą emigruoti į Australiją. Tai yra 7.205 žmonemis mažiau kaip pereitais mėnesiais.

Pažinkime lietuvių gyvenimą Australijoje!
„AUSTRALIJOS LIETUVIS"
Weroona Ave, Ascot Park,
Adelaide SA, Australia.
Pirmas nepartinis lietuvių laikraštis Australijoje, išeinąs kas dvi savaitės, teikia plačią vietos lietuvių gyvneimo informaciją. Leidžiamas 30—40 pusl. dydžio.
Prenumerata Argentinoje. metams 8 pezai, pusei metų — 4.
Užsisakyti per „A. L. Balso" Redakciją.

RESTORANAS "DOS AMIGOS"
K. Paulausko ir M. Kamsiuko
PASEO COLON 449, Bs. AIRES
Tel. 33, Avenida 3202
Puikūs valgiai, baras, rezervadai šeimynoms.

Aukso Išdirbinių Fąbrikas
JUSTINO VALAIČIO
Daro naujus ir perdirba iš aukso žiedus, apyrankius, retežėlius, vyrams ir moterims. — Parduoda laikrodžius:
CORDOBA 2019 - 2-ras aukštas
T. A. 44, Juncal 9256, Bs. Aires

PAKETAI IR LAIVAKORTĖS
Visa kas turi ryšio su KELIONĖMIS ir PARAMA, geriausiomis sąlygomis. Oficialės kainos. Patarnavimas nemokamas. Teiraukitės:
PAN - AM - TUR
TUCUMAN 646 — Buenos Aires
Atstovai visose pasaulio šalyse.

Despensa "La Fe"
ANTANAS BUNDINIS
Savininkas
Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.
Canning 1706 ir Costa Rica 4401
Telefonas 72, Parque 4020

URUGVAJAUS LIETUVIAI

URUGVAJAUS LIETUVAIČIŲ TREMTINIŲ VAIKAMS GLOBOTI DRAUGIJOS KASOS APYSKAITA.

Šiuomi turime garbės pranešti visuomenei 1948 m. pajamų ir išlaidų apyskaitą:.

Pajamos:

Nuo 1947 m. liko kasoje $ 231,10, 1948. 5. 16 pagalvėlės rifa $ 31,50, 1948. 6. 21 kino seanso pelnas $ 176,25, 1948. 9. 5 arbatėlės pelnas ir aukos $ 375,1., 1948. 10. 15 kino seanso pelnas $ 67,90, Auka p. O. Šumskienės $ 10,00, Auka kun. S. Grigaliūno $ 10,00, Nuošimčiai gauti iš Unión Int. de Prot. a la Infancia už išplatintus teatrui ir auto rifai bilietus $ 22,20, Pašalpa gauta iš U. I. P. I. Urugv. skyr, $ 100,00, Draugijos narių mokesčių likutis $ 69,81. Viso pajamų $ 1093,42.

Išlaidos:

1948 m. lapkričio m. 30 d. išsiųsta Unión Internacional de Prot. a la Infancia centran Ženevoje 1580 šv. frankų, už kuriuos ten buvo nupirkta 1000 kg. cukraus ir 960 skardinėlių kondensuoto pieno, kurie 1949 m. sausio 8 d. buvo gauti Liet. Raud. Kryžiaus Vokietijoje. Urugvajaus pinigais tai kainavo 953,10. U. I. P. I. metinis Lietuvių Sub-Komiteto mokestis už 1948 metus $ 100.00. Viso išlaidų $ 1.053,10.

Draugijos kasoje 1949 metams lieka $ 40.32.

L. Graužinienė, Pirmininkė.
M. Cieslinskienė, Sekretorė.

PADĖKA.

Gegužės 22, 1949, įvykusio Motinos Dienos minėjimo proga, šiuomi reiškiame didelę padėką visiems savo darbu, aukomis bei dalyvavimu prisidėjusiems:

Pirmoje eilėje mūsų padėka U. L. Kultūros Draugijai už patalpas ir maloniai paskirtą pusę pelno iš bufeto, kas sudarė $ 30.00.

Labai dėkojame p. p. K. Čibirui ir J. Jazauskui bei netikėtai viešniai p-lei Vaitonytei už turiningas prakalbas, p. Grėbliūnui už jaudinančias deklamacijas, p. Kevėžai už taip gražiai paruoštą meninę programos dalį bei programos vedimą, p. A. Grigaitei, p. Derenčiui bei visiems jauniesiems programos dalyviams už pasidarbavimą.

Programai pasibaigus dalyviams buvo segama rūtos šakelė ir ta proga aukavo. Graužiniai — $ 10, Jusys — $ 4, Kaušinis, Grėbliūnas, Bartašiūnas — po $ 3, Brazys, Steponis — po $ 2, Jazauskas, Korkuzas, Vaitonytė, Ramonienė, Kundrotienė, Debesienė, Jakubėnas, Švoba, Markevičius, Liūdžius, Bagurskienė, Pašukonienė, Vitkevičius, Svečiulienė, Grigas, Štendelis, Klimas, Užkevičienė, Godienė — po $ 1, smulkių aukų — $ 6,21. Viso aukų gauta $ 52,21, už kurias aukotojams labai dėkojame.

Didelį pasisekimą turėjo turtinga loterija, kuri atnešė $ 71,70 pelno. Jai fantus suaukojo: O. Ramonienė, D. Kerpiškienė, K. Siaurusevičienė, U. Godienė, A. Žukelienė, E. Brazienė, L. Jusienė, O. Zupkienė, O. Borsani, M. Cieslinskienė, O. Ščesnulevičienė, Grigienė, S. Jurelytė, L. Graužinienė, K. Čibiras, Jakubėnas, Štabinskas. Visiems aukotojams labai ačiū.

Be to, gauta $ 11,33 gryno pelno už užkandžius, kuriais pasirūpino p. p. E. Brazienė ir O. Ščesnulevičienė. Joms ir bufete darbavusiems U. L. Kultūros D. nariams, ypatingai p. p. Klimui, Evovluckui, V. Štendeliui nuoširdžiai dėkojame.

Tuo būdu šis daug gražios lietuviškos publikos sutraukęs minėjimas davė gražaus pelno, viso labo $ 165,24, kurs visas paskirtas Europoje vargstančių lietuvių tremtinių vaikams sušelpti, kurių vardu visiems tautiečiams dar kartą nuoširdžiai dėkojame.

Urugvajaus Lietuvaičių Tremtinių Vaikams Globoti Draugijos
Valdyba.

PRAŠOMI ATSILIEPTI.

Dorulis Kazys, Grabauskas Vytautas, Aleksejūnas Zigmas ir Radišausko Floriano (mirusio Urugvajuje, 1948 m. IV. 12), giminės-palikimo reikalu. Dėl paieškojimo smulkmenų prašoma kreiptis į Lietuvos Pasiuntinybę, calle 21 de Setiembre 2511, 6 piso, Montevideo, Uruguay. Asmeniškai galima teirautis kasdien, išskyrus šventadienių, priėmimo valandomis nuo 9—12 v.

Pasiuntinybė.

Montevideo, 15. 7. 49.

— „LIETUVIS" Erik Erikffson, kaip raso „La Razón" 22. 6. 49, dirbantis švedų laive, Montevideo uoste surido pundą plonų vielų, kad laimėti lažybas. Jis jas laimėjo, bet gydytojas, padarę jam operaciją persergėjo, kad daugiau vielų nerytų, nes tai gręsia pavojumi jo gyvybei.

— PRANAS STANEVIČIUS, turintis savo krautuvę Villa del Cerro, po ilgų pastangų išsirašė savo brolį agronomą su šeima iš Vokietijos. Atvyko laivu „Florida" 23. 6. 49.

Radio – Elektra
Radio technikas dirba naujus, taiso ir pakeičia visokių rūšių, aparatus. Pataiso antenas pigiai, garantuotai ir ant išsimokėjimo. Išnuomuojami visokiems banketams Radio - Fono amplifikadoriai su lietuviškomis plokštelėmis nigia kaina. Tartis:
VINCAS RAMANAUSKAS
Baigęs mokslą USA
calle POLA 289 — Buenos Aires
T. A. 64 - Liniers - 1908

BRAZILIJOS LIETUVIAI

KURIASI SAVIŠALPOS DRAUGIJA BRAZILIJOJE.

Argentinoje dar prieš pirmąjį pasaulinį karą tapo sukurtos ir iki šiol gyvuoja šios pašalpinės lietuvių organizacijos:

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje su šešiais skyriais. Centras, Lanus Oeste. Dr. Jono Basanavičiaus vardo Lietuvių Centras, Bs. Aires mieste. (Susikūrė po pirmojo pasaulinio karo).

Neptūnas Kordoboje, Aušros žvaigždė Villa Diego, Vargdienis Berisse. Taip pat Berisse jau po pirmojo pasaulinio karo susikūrė Mindaugas.

Argentinos lietuvių savišalpinės draugijas turi lygias teises, kaip ir visų argentiniečių tos rūšies organizacijos.

Gi Brazilijoje iki šiol visiškai nebuvo pašalpinių lietuvių draugijų.

Dabar, anot „žinių", grupė jau Brazilijoje gimusių lietuvių studijuoja galimybes įsteigti bendrą lietuvių savišalpinę organizaciją, kurios nariais galėtų būti visi — čiagimiai ir atvykusieji lietuviai. Organizacija, savo nariams duotų paskolas, pašalpas ir t. t. Norima, kad sumanytoji steigti org-ja galėtų veikti tokiomis teisėmis, kaip veikia vietinės brazilų organizacijos.

BRAZILIJOS JAPONAI PAMATĖ TIKROVĘ.

Japonijos imperatoriaus Hirohito brolis, princas Takanatsu, birželio 17, 1949 užtikrino į Tokio atvykusius šešis japonus iš Brazilijos, kad Japonija tikrai pralošė karą.

Tie šeši japonai yra pirmieji, ką aplankė Japoniją po karo. Jie pareiškė imperatoriaus broliui, kad 300.000 Brazilijos japonų turi dvi nuomones: Pusė galvoja, kad Japonija išlošė karą, o kita pusė mano, kad karas dar tęsiasi.

Takanatsu patarė savo braziliokiškiems tautiečiams, kad grįžę Brazilijon jie įtikintų visą koloniją, kad karas japonų tikrai pralaštas. Siųsdamas „banzai" (linkėjimus), prašė dirbti japonų tautos stiprinimui.

BRAZILIJOS LIETUVIUKAI MOKSLINASI.

Paišybą ir braižybą V. Zelinos mokyklos 5—8 skyrių mokiniams dėsto dail. Vl. Stančikaitė-Abraitienė, dail. A. Kairys ir inž. M. Ivanauskas, o lietuvių kalbą — inž. M. Ivanauskas, agr. Bogoslavskis ir mokyt. Bortkevičius. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 15 val. ir sekmadieniais nuo 9,30 val. ryto. „žinios".

— MIRĖ JUOZAS Stundžėnas 7. 6. 39, Sao Paulo. Gegužės 20, 1949 ten pat nusižudė Petras Stankevičius, 54 m. amžiaus, susijaudinęs, kad žmona pragėrė pinigus, — raso „žinios". Juozas Audiekas, 47 m. amžiaus, mirė 7. 5. 49, Villa Anastasia.

— VIKTORAS ŠALTENIS, Rūta Bagdonaitė ir Nelė Janonytė šoka Sao Paulo municipaliteto teatro scenoje, grupinio baleto šokiuose, raso „žinios".

Dr. Oscar A. Bruno
Migr. Valt. Lig. Gydytojas
priima savo kabinete:
ALSINA 419 SAN ISIDRO
Tel. 743-0704

PIRMA LIETUVIŠKA ŠOFERIŲ AKADEMIJA

Technika
Kvotimai
Valdymas
Calle VIEYTES 1789 (Puente Barracas) Bs. As. T. A. 21-0265

NAUJI KAPAI

URUGVAJUJE MIRĖ ONA JAKUBAUSKIENĖ.

Birželio 2, 1949 Montevideo ligoninėje Maciel trumpai sirgusi mirė Ona Verbylaitė-Jakubauskienė, 42 metų amžiaus.

Didžiausiame nuliūdime Urugvajuje liko jos vyras Stasys ir 13 metų amžiaus duktė Ivonne-Sara.

Lai bus jai lengva Urugvajaus kapų Del Norte žemė. J. M. D.

NUMIRĖ JONAS JANULEVIČIUS.

Liepos 18, 1949 Buenos Aires mieste numirė S. L. Arg. 4 skyriaus narys Jonas Janulevičius, 47 metų amžiaus.

Argentinoje didžiausiame nuliūdime liko brolis Izidorius.

Lai bus jam lengva ilsėtis amžinai svetingos Argentinos žemėj.

ČEMARKAI GAMINA PLYTAS IR DOKALKAS.

Inž. V. Eidrigevičius ir kiti 1946 metais sukūrė bendrovę plytų ir dokalkų gamybai su 240.000 kruzeirų kapitalu. 1947 metais F. Čemarka, Jundiai Mirim vienkiemio savininkas, supirko visas akcijas ir Argila Jundiai S. A. tapo Čemarkų šeimos bendrovė. Pernai vėl pradėta plytų ir dokalkų gamyba, padaryta naujų įrengimų. Akcijos stabilizavosi. Dabar bendrovės nariais yra: Feliksas, Vytautas, Vincas, Antanas — Čemarkai, Marija Kizlauskienė, Antanina Idikienė, Marino Mazci, Domininkas Ganiprauskas ir Antanas Vosylius. Dauguma jau pokariniai ateiviai. Pirmininku yra Vytautas Čemarka, kuris dar neseniai atvyko iš Europos, — raso „žinios".

BRAZILIJOJE KONKURUOJA SKERDYKLOS.

Bahia valstybėje, Brazilijoje, veikia dvi gyvulių skerdyklos: San Roque ir Plataforma. Pirmasis parduoda mėsą po kruzeirą kilui, o antrasis, kovodamas su pirmuoju, dalina nemokamai.

Vienam ar abiem subankrutavus, atsiras monopolis ir lups gyventojams kailį.

Šis reiškinys primena savu laiku Kaune konkuravusius Nemuno laivus: Ten buvo daeita iki to, kad Kačerginėn, Veliuonon ir net Jurbarkan konkurentai keleivius vežė nemokamai, o vieno laivo savininkas keleiviams dar bulkutę priedo duodavo... Banaitis.

— JONAS KASELIŪNAS, muzikas, fagotistas, prieš pusmetį su šeima atvykęs iš Vokietijos, dalyvavęs „žinių" vakaro programoje, kurį laiką grojęs S. Paulo radijafonuose, paskui gavęs vertingą pasiūlymą, išvyko į Belo Horizonte, Minas Geraes valst. Ten neblogai įsikūręs, dabar atsiėmė ir šeimą.

— ANELĖ PAŠKAUSKAITĖ 4. 6. 49 S. Paulo mieste ištekėjo už Jono Šepetausko. Abu jaunavedžiai yra Bendruomenės choro dainininkai.

— MIRĖ Ona Bogdanavičienė-Zorskaitė, 61 m. amžiaus, atvykusi Brazilijon 1927 metais.

Kas pamilo knygą iš jaunų dienų, to likimas ir senatvėje neaplenks!

Petras Brusokas
Pigiai taiso ir parduoda visokių rūšių avalinę vyrams moterims ir vaikams. Didelis pasirinkimas guminių "sapatyžių". Papirosai ir rašymo reikmenys. Prašom užeiti pasitikrinti!
Herrera 2179, Barracas, Bs. Aires

„SKELBKITE EVANGELIJĄ VISAM SUTVERIMUI!"

— Jėzus Kristus. (Morkaus Ev. 16:15).

Kas yra Evangelija? Apaštalas Povilas šitaip ją aiškina: „Kad Kristus numirė už mūsų nuodėmes... kad buvo palaidotas... ir kad prisikėlė trečiąją dieną, kaip sako Raštai." Tai linksmoji žinia mums visiems, nes Jėzus tą padarė dėl nusidėjėlių. Kristus netiktai numirė nusidėjėlių vietoje, nors tas yra labai svarbu. Jis prisikėlė, ir tame įrodė žmonijai, kad Jis yra galingasis Dievo Sūnus, kuris gali nusidėjėlius užtarti pas Dievą. Jis yra mūsų tarpininkas su Dievu; mums kito nereikia! Jis nėra šiandien ant kryžiaus. Jis yra gyvas; Jis yra Gyvasis Išgelbėtojas! Tą Evangeliją Kristus yra įsakęs savo sekėjams skleisti.

Lietuvių Misijos Draugija stengiasi išpildyti tą įsakymą. Ji yra labdaringa, religinė organizacija, įsteigta 1928 m. pagal Illinois'o įstatymus. Ji užlaiko atstovus Argentinoje, Brazilijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, ir JAV, kurie skelbia Kristaus Evangeliją lietuvių kalboje. Ji atspausdina mėnesinį žurnalą „ŠVYTURĮ" ir kitus spausdinius. Ji skelbia Evangeliją filmomis ir oro bangomis.

Vėl galima nusipirkti šventąjį Raštą lietuvių kalboje! VISA BIBLIJA, 1,127 pus., lotynų raidėmis atspausdinta Londone 1947 met., kietais viršais kainuoja $ 2,50, (odiniais viršais $ 6.50). NAUJASIS TESTAMENTAS (Arkivyskupo Skvirecko vertimas), 765 pus., popieriniais viršais kainuoja tiktai $ 2.00. Visos kainos yra su prisiuntimu ir JAV pinigais. Įsigykite Dievo Žodį. Rašykite dabar!

LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIJA, INC., P. O. Box 488, Chicago 90, Illinois, USA. Įsteigtas 1928 metais, Dr. Antano Gylio pastangomis.

DĖMESIO: Visiems, kurie mums atsiųs šitą skelbimą, VELTUI nusiųsime iliustruotą Ap. Jono Evangeliją ir egzempliorį „ŠVYTURIO".

VIETOS KRONIKA

ARTIMIAUSI PARENGIMAI LIETUVIŲ KLŪBE.

LIEPOS 23, ŠEŠTADIENĮ, 21 val. didelis šokių vakaras Lietuvių Klūbe. Susitinka senieji ir naujieji ateiviai iš sostinės ir kitų miestų. Šokiams grieš stiprus orkestras.

LIEPOS 30, ŠEŠTADIENĮ 21 val. tradicinės Lietuvių Oninės Lietuvių Klūbe. Dalyvauja iš anksto pakviesti svečiai ir viešnios.

RUGPIŪČIO 6, ŠEŠTADIENĮ, 21 val. Lietuvių Klūbo 9 metų veiklos sukaktuvių minėjimas. Begaliniai linksma programa scenoje. Šokiams grieš triukšmingas orkestras. Bus daug malonių netikėtumų. Visos ir visi ruoškitės į sukaktuves!

RUGPIŪČIO 7, SEKMADIENĮ, 17 val. Baltgudžių Exilinės Vyriausybės Ministerio, Konstantino Mierlak, pagerbimas, ruošiamas Baltgudžių Sąjungos Argentinoje. Min. Mierlak yra gavęs Popiežiaus palaiminimą, ta proga jų kolonija jam ruošia pagerbimą. Įėjimas tik su pakvietimais.

RUGPIŪČIO 13, ŠEŠTADIENĮ, 21 val. „Estonia'' Draugijos parengimas. Įėjimas tik su pakvietimais.

RUGPIŪČIO 14, SEKMADIENĮ, 18 val. (6 val. po piet) devintas metinis Argentinos Lietuvių VERSLININKŲ BALIUS. Tai bus dar vienas mūsų industrialistų ir prekybininkų žygis draugiškam suartėjimui su klijentais ir lietuvių kolonija bendrai. Scenoje bus programa, salėje šokiai. Stalus ir vietas prie bendro stalo prašome užsisakyti iš anksto, telefonu: 45-4444.

RUGPIŪČIO 20, ŠEŠTADIENĮ, nuo 21 val. didelis šokių vakaras su orkestru. Visi kviečiami dalyvauti.

TREČIADIENIŲ vakarais, pabaltiečių sueigos: Naujai atvykę tremtiniai aptaria įsikūrimo progas.

KETVIRTADIENIŲ vakarais, knygų pasikeitimai, „Ping-Pong'', šachmatai ir kiti žaidimai.

DARBO VALANDOS A. L. Balso Redakcijoje ir Administracijoje, Boedo 737, Tel. 45-4444, kasdien išskiriant sekmadienius, nuo 9 iki 13 ir nuo 15 iki 19 val.

LIETUVIAI ŽURNALISTAI ANGLIJOJE.

(Oro paštu „A. L. Balsui'')

Didžiosios Britanijos spaudos darbuotojai susirinkę Londone, D. B. L. S-gos patalpose, liepos 2—3 dienomis nutarė įsteigti L. Ž. S-gos D. Britanijos skyrių. Suvažiavimo dalyviai pasirinko laikytis S-gos užsibrėžtų tikslų ir dirbti pasaulio lietuvių spaudos darbuotojų gretose dabarties Tėvynės kančių atskleidimui laisvajam pasauliui ir sėkmingesnei kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Suvažiavimo dalyviai išreiškė pageidavimą, kad Lietuvių Žurnalistų Sąjunga taptų viso pasaulio lietuvių žurnalistų jungiančiuoju vienetu.

Šia proga sveikiname visus kolegas lietuvius žurnalistus, kovojančius dėl Lietuvos laisvės bei garbės taipogi ištremtuosius į Sibirą.

(pas.) Kun. J. Kuzmickis,
Suvažiavimo Prez. Pirmininkas.
(pas.) K. Barauskas,
Suv. Prez. Sekretorius.

Leicester, 14. 7. 49.

FOTOGRAFAS A. KIRSTUKAS LAIVYNE.

„A. L. Balso'' foto-reporterių štabo narys, Antanas Kirstukas, pernai atvykęs Argentinon iš Indijos, visą Argentinoj buvimo laiką gyveno mūsų laikraščio pastogėje. Trejetą mėnesių jis dirbo foto-studijoje San Carlos de Bariloche, o visą kitą laiką žinomoje Lutz Ferrando firmoje, c. Florida, Bs. Aires.

Liepos 12, 1949 A. Kirstukas išplaukė iš Buenos Aires švedų laivu „Sagoland'' į Genua. Dirbdamas laive, aplankys įvairias Europos šalis. Ta proga žada parsivežti jo čia baigiamai įsirengti nuosavai foto-studijai moderniškų įrengimų.

— MERGINA arba naślė reikalinga mažai šeimai, prie namų ruošos darbo. Mandagus apsiėjimas, gera alga: Colodrero 2733, Villa Urquiza. Tel. 51-2458. (831-2)

— TADAS BALČIŪNAS atidarė laikrodžių taisymo dirbtuvę: calle Constitucion 3586, Tel. 46-1819, Buenos

— VIKTORAS A. perka senus pianinus ir senus baldus, mokėdamas aukštą kainą ir duodamas nuošimtį nurodžiusiems, kur parsiduoda. J. de Garay 159, V. Lynch, telefonas 755-San Martin-0163. (s).

— STASYS PAKALNIŠKIS, vyrų ir moterų rūbų siuvėjas, persikėlė į savo namus: Av. Alcorta 3773, N. Pompeya.

ARGENTINOJE SUSIKŪRĖ PLIAS SKYRIUS

Dipl. inž. A. Dičiui pirmininkaujant ir dipl. inž. B. Baranauskui sekretoriaujant, 15. 7. 49 Lietuvių Klūbo patalpose įvyko Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos steigiamasis Argentinos skyriaus susirinkimas.

Plačiai aptarta PLIAS statutas ir bendri organizacijos reikalai. Argentinoje gyvenanti kolegos kviečiami prisidėti. Steigiamajame susirinkime, balsavimo keliu, skyriaus pirm. išrinktas dipl. inž. J. Ramanauskas, vicepirm. dipl. inž. A. Dičius, sekr. dipl. inž., A. Morkūnas, ižd. dipl. inž. Vyt. Gogelis. Be to, dalyvavo dipl. inžinieriai Jonas Steikūnas ir Pijus Bielskus ir p. L. Stripinis.

LIETUVIAI GALI ATVYKTI ARGENTINON.

Remiantis naujomis imigracijos taisyklėmis iš Vokietijos į Buenos Aires, iš lietuvių, pirmutinis atvyko gen. Teodoras Daukantas.

Kaip žinoma, nuo gruodžio 9, 1948, iki gegužės 23, 1949, Emigracijų Departamentas čia neišdavė nei vieno naujo leidimo atvykimui tų asmenų, kurie yra pasitraukę iš rytinių Europos sričių į vakarus. Per tą laikotarpį Argentinos konsulai nevizavo tremtinių pasų. Konsulai buvo atskridę iš Vokietijos ir Austrijos, kad pasitarti su u. r. ministeriu tremtinių įsileidimo reikalu, nes daugelis turi visus Emigr. Departamento reikalaujamus dokumentus, bet konsulai neturėjo teisės vizuoti pasus.

Tam buvo visa eilė priežasčių: tūli slavai, vos atvykę Argentinon, dalyvavo Rusijai tarnaujančios Slavų Unijos „veikime''. Juos jon, provokacijų tikslu, įtraukė bolševikų agentai, tuo pasiekę savo tikslo ir padėję uždaryti Argentinos duris tremtiniams. Antra, per rusų bažnytinių komitetų kolektyvius lapus vizoms gauti įsišmugeliavo tikrų bolševikų agentų. Trečia, Paryžiuje Sovietų u. r. min. prašė šios šalies u. r. ministerį neįsileisti tremtinių ir t. t.

Spauda ir organizacijos padėjo suorientuoti vyriausybės organams ir pereitą mėnesį Europon išskrido speciali vyriausybės delegacija, su min. Dr. Schmidt pryšakyje, kad vietoje išaiškinti tremtinių problemas.

Dabar Emigracijų Departamentas jau duoda ir naujus leidimus giminių atsikvietimui iš tremties. Emigr. Departamentas reikalauja tiek pat dokumentų, kaip ir anksčiau: Kvietėjo įstikimybės ir darbo liūdimo ir jo materialio pajėgumo įrodymo atsikviestų asmenų aprūpinimui butu ir t. t.

Svarbu turėti omeny ir tai, kad vienas leidimas pats savaime neduoda atvažiavimo teisės. Apart leidimo, reikalinga padaryti garantijas ir patvirtinus jas užsienių reikalų ministerijoje, nusiųsti kviečiamiems asmenims.

Naujai kviečiamiems patartina pirmiausia pasiųsti išlaikymo, buto ir darbo garantijas per ministeriją, nes tada kviečiamieji ten gali išpildyti aplikacijas pas Argentinos konsulus, kurios persiunčiamos Emigr. Departamentan, kuris pakviečia garantuotojus ir atliekama leidimo išdavimo formalumai.

Ateivių „sijojimo'' sumetimais dažnai reikalaujama, kad kvietėjai gautų u. r. ministerijos autorizavimą vizuoti kviečiamų asmenų dokumentus. Ministerija reikalauja tų pačių dokumentų, kaip ir Emigr. Departamentas ir to Dep-to išduoto leidimo nuorašo. Pridėjus Ministerijoje patvirtintą garantijų nuorašą, telegrafiškas autorizavimas gaunamas per keletą dienų.

Ne tik su individualiais, bet ir su kolektyviais leidimais tremtiniai gali atvažiuoti, pasiuntus jiems jau minėtas u. r. ministerijoje patvirtintas garantijas.

„A. L. Balsas'' mielai patarnauja visiems, kas tik rūpinasi pasikvietimu savųjų iš tremties.

— NIKALOJUS MARTUTAITIS, alaus bravoro „Palermo'' vyriausias aludaris, gavo telefoną savo namams: 72-7452.

— ONA JOCIENĖ iš Kordobos, viešėdama Buenos Aires, lankėsi „A. L. Balse'', gerb. E. Ryselienės draugystėje.

VINCAS BAGDONAVIČIUS
Almaceno „Kėdainiai'' sav.
Albarreyos 2799; Tel. 51-7014
Villa Pueyrredon — Bs. Aires.

LIETUVIO GYDYTOJO LAIŠKAS IŠ PAMPOS.

Gerb. „A. L. Balso'' Redakcija!

Kas dėl įspūdžių naujoje vietoje, turiu prisipažinti, kad esu be galo patenkintas ir gyvenu nepaprastai gerai. Man nieko netrūksta, žmonės geri, mane myli, gerbia. Apylinkė plati; čia daug miško apdirbimo fabrikų ir eksploatacijos. Apylinkės gražios. Man skirtas autas, puikus butas. Ligoninė nauja. Aš vienintelis gydytojas ir ligoninės direktorius. Klimatas labai geras, sausas. Pragyvenimas pigus. Žodžiu, dabar tikiuos atsigauti. Pacijentų netrūksta. Nenorėčiau aš grįžti į tą verdantį ir griūvantį katilą Buenos Aires. Aš džiaugiuos, galįs gyventi ramiai ir sočiai.

Prašau perduoti mano geriausius linkėjimus visiems, kas tik mane dar prisimena.

Linkėjimai visiems balsiečiams!

Dr. Pr. Neverauskas.

La Maruja, La Pampa.

Red. Pastaba: Dr. Pr. Neverauskas, mūsų laikraščio bendradarbis, pirmas iš tremtinių gavo savistovią gydytojo vietą ir kaip matome, ja labai patendintas. Prašytume ir kitus naujokus bei jų draugus pranešti apie kūrimąsi šioj svetingoj šaly.

„A. L. B.'' Red.

LEONARDAS SRUOGA,

ilgametis „A. L. Balso'' bendradarbis, Susivienijimo Lietuvių Argentinoje knygvedis, bendradarbiaujantis angliškame dienraštyje „Buenos Aires Herald'' ir kitoj spaudoj, visuomet gindamas gerą lietuvių vardą. Nuo pereito mėnesio jis eina atsakomingas tarnybos pareigas Jungtinių Amerikos Valstybių ambasadoje Argentinoj.

PAKRIKŠTYTAS LIETUVIŠKAS ANSAMBLIS.

Lietuvių Parapijos salėje, Avellaneda, 9. 7. 49 įvyko neseniai sudaryto lietuviško ansamblio „krikštynos'' — arbatėlė, dalyvaujant šio vieneto pilnam sastatui, administratoriams, gerb. svečiams: Prof. R. Kuprevičiui, kunigams Braziui, Garšvai, Grausliui ir kt. svečiams.

Prie kukliai padengto stalo sugiedota Ilgiausių Metų šiam „Naujagimiui''. Savo sveikinimuose kun. Brazys ir kun. Garšva linkėjo šiam vienetui geriausio pasisekimo ir glaudaus bendradarbiavimo su anksčiau Argentinon atvykusia lietuvių visuomene.

Toliau sekė linksmi kupletai, apdainuojant visus, pradedant tėvu, anūku ir neapleidžiant neužgęstančios pypkės. Pabaigoje jaunimas pašoko.

Krikštas buvo ideališkas, semiant stiprybe iš praeities, kada lietuviai buvo galingi ir kaimynu „pagonimis'' vadinami. Dėl to ir dabar krikštyto vieneto vardo neklauskit.

K. Krivaitis.

— ALBERTAS PLESTERNIKAS, šaketis, Argentinos Valstybinės „Dodero'' laivų statybos firmos mechanikas, susižeidęs darbe, baigia sveikti savo namuose, 4 de Junio.

— VINCAS VIŲKELIS su žmona ir Pranas Mickevičius su žmona gražiai progresuoja savo kavinės, pienines ir užkandinės biznyje: Uspallata 2801, tel. 61-6440.

—POKYLIAMS, vestuvėms, krikštynoms, sukaktuvėms ir įvairiomis progomis kviesti A. L. Balso fotografą: 45, Loria 4444.

REIKALINGA PATIKRINTI ADRESAI.

Šis pranešimas neliečia tų gerb. skaitytojų, kurie patys prisimena savo prenumeratos reikalus ir palaiko gyvą ryšį su „A. L. Balso'' Administracija.

Kalbame tik tiems bendradarbiams, kurie jau senokai nepasirodo ir nežinome, ar nepasikeitė jų adresai, dėl to šis „A. L. Balso'' numeris jiems bus paskutinis, kol neišgirsime iš jų.

Nemažai „A. L. Balso'' egz. nemokamai siunčiama ligoninėse esantiems lietuviams. Kas po šio numerio gavimo neatsilieps, bus sulaikytas tolimesnis siuntinėjimas. Patvirtinusiems gavimą, bus siuntinėjama ir toliau nemokamai.

Gaunanti nemokamai „A. L. Balsą'' Europos lietuviai taipgi prašomi atkreipti dėmesį į šį pranešimą.

Seni prenumeratoriai prašomi taip sutvarkyti prenumeratas, kad būtų apmokėta pirmyn, nes antraip labai apsunkinamas Administracijos darbas. Kas neišsigali apsimokėt, tepraneša, pažymint kada atsiteis, nes dabar yra tokis didelis spaudos darbo brangumas, kad kreditavimas begaliniai apsunkina. Perskaičius šį paaiškinimą, lai niekas neužsigauna, bet lai ateina talkon Leidyklai.

„A. L. B.'' Administracija.

— APSIVEDĖ 16. 7. 49 Mykolas Misiūnas su Adele Sakalyte Kišūniene. Po šliūbo vestuvių vakarienė įvyko P. Mendoza 2117. Svotais buvo restorano savininkas K. Duda ir ponia Sofia Morkūnienė. Svečių tarpe matėsi daug gražių lietuviu šeimynu: K. Šimkai, T. ir J. Adamoniai, P. Urbanavičiai. J. Kučinskai. S. Stalnioniai. F. Mulvinas. V. Misiūnai. J. ir S. Misiūnai. S. Vaselis, J. Graužinis, broliai Bernotai. B. Gegutis. A. Memeniškis, J. Morkūnas, Dūdienė. G. Genis ir kiti svečiai. Linkiu daug laimės naujam lietuviškam šeimos židiniui. Viešnia.

— JUOZAS IR SALOMĖJA MIRONAITĖ ŽALNERAVIČIAI 24. 7. 49 savo namuose San Isidro mini 25 metu vedybinio gyvenimo sukaktį. Jų sūnus Alfredo dabar tarnauja Argentinos karo aviacijoje. Anksčiau atlikusis karine prievole sūnus Juozas dirba kajno dailininkas piešėjas. nasirašantis José Zalnero vardu. Mūsų laikraščio draugams Žalnieravičiams linkime ilgo ir laimingo gyvenimo!

— SOFIJA NALIVAIKIENĖ, buvusi mokytoja, su savo vyru, mokytoju Vytautu Nalivaika, atvyko iš Entre Rios salu Ibicuy, kur turi pensiona „Lietuva''. Poniai Nalivaikienei Buenos Aires ligoninėje Rivadavia 16. 7. 49 padaryta chirurginė operacija.

— KAZYS JASINSKAS, kilęs iš Gražiškių valsčiaus, Dotanu k., Vilkaviškio a. prašomas skubiai atsiliepti „A. L. Balso'' Redakcijon. Kas jo likimą žino, prašome pranešti. Jo paieško duktė: Adelė Jasinskaitė-Bagdonienė, kuri su savo vyru tik ką atvyko iš Europos Amerikon.

— ŠV. CECILIJOS vardo lietuviu vyru choras tariasi su firma „Victor'' dėl išleidimo naujų lietuviškų plokštelių. Idainuojant plokšteles. šio choro dainas pianu lydės pianistas Andrius Kuprevičius.

— LAIMUTĖ Š. GRAUŽINIENĖ, Lietuvos ministerio Dr. K. Graužinio žmona, iš Urugvajaus buvo atvykusi Argentinon. 17. 7. 49. grįžo į Montevideo.

— VYRAS SU ŽMONA (bevaikiai) ieško buto arba kambario su virtuve, centre. Pranešti „A. L. Balso'' Redakcijai dėl: M. S.

— KUN. ALFONSAS GRAUSLYS, žinomas visuomeninikas, išvyko Kordobon. Tarsis su kolonija dėl Dr. Vinco Kudirkos minėjimo.

— JULIUS PETRONIS, General Motors fabriko vyriausias inspektorius, savo naujiems namams gavo telefoną: 60-5943.

Lietuviu Krautuvė
parduoda: papirosus, loterijos bil., marškinius, kojines vyrams, kvepalus ir rašomąja medžiaga.
PETRAS VAICEKONIS, sav.
WARNES 378 VILLA CRESPO

IŠVYKDAMI Į JAV, BABARSKAI PERLEIDŽIA BUTĄ.

Juozas ir Ona Valatkaitė Babarskai, su 9 m. amžiaus dukra Irene, už poros savaičių išvyksta į New Yorką, pas juos išsikvietusius gimines Venskūnus. (Gerb. V. Venskūnas yra buvęs S. L. Arg. pirmininkas).

Babarskai perleidžia savo baildus ir viską, ko nesiveža į JAV, taipgi kambarį ir virtuvę su įrengimu. Nors baldai kaštuoja daugiau, bet atiduoda už 3.000. Kambario nuoma mažiau $ 100 mėnesiui. Randasi gatvėje Parana, prieš pat parką, viena kvadra nuo saliono „Parana'', Piñeyro.

Tame name Babarskai visą metų eilę buvo vienintėliai nuomininkai. Namo savininkė sutiko, kad būtų perduota lietuvių šeimai. Suinteresuoti prašomi teirautis „A. L. Balso'' Redakcijoje.

ALEKSANDRAS PETROKAS SANATORIJOJE.

Ilgametis „A. L. Balso'' skaitytojas, Aleksandras Petrokas, grįžęs iš darbo ir lipdamas iš traukinio stotyje Victoria (Villa Evita), 25. 6. 49 nusilaužė dešinę koją per rieselį. Sugipsuota koja ligonis randasi sanatorijoje, Maipú 751, aukštas 3, salė 4, Bs. Aires. Linkime ligoniui greit pasveikti.

— URŠULĖS KUNCAITĖS DE GOMEZ vyras, Sr. Francisco Gomez, iš Buenos Aires lėktuvu skraidė Ispanijon, aplankyti savo gimines. Ponai Gomez yra „First and Last Bar'' savininkai. Jie kviečia iš Vokietijos tris Brolius Kuncus, kurių vienas, med. gyd. Dr. Kazys Kunca paraše mokslinį veikalą sveikatos srity.

APLANKYKITE LIETUVIŲ CENTRO KNYGYNĄ.

Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro knygynas (Tabare 6950, Buenos Aires) išduoda lietuviškas knygas neštis skaitymui į namus šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 16 iki 20 val.

Tuo pačiu laiku vyksta žaidimai ir veikia bufetas.

Knygyno Ved.

PRANEŠIMAS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS.

Bažnytinės spaudos ir knygų aprūpinimo reikalu prašome visus lietuvius evangelikus Argentinoje pranešti savo adresus šiuo antrašu: Kunigas A. Keleris, (23) Wehnen, Post Ofen über Oldenburg i. Oldbg., Germany.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Vyriausioji Bažnyčios Taryba.

Laiškai Iš Europos A. L. Balse

Laiškus iš užsienių, atėjusius „A. L. Balso'' adresu, prašomi atsiimti:

Kazys Jasinskas, kilęs iš Gražiškių valsčiaus (laiškas nuo dukters), J. Stasiulevičius, Steponas Saldauskas, Bronius Mikšys, Antanina Skuodis-Zabulionytė, Vladui Didžiuliui laiškas iš Kurkliu, M. Šarūnas, Edm. Sakalauskas, Vilius Rasiūnas. Stasiui Barsevičiui laiškas nuo Brolio Stepo.

— LAIŠKAI Argentinos Raudonojo Kryžiaus raštinėje (H. Yrigoyen 2068, Bs. Aires): Sidaras Aleksas ir Marija, Soltys Juan, Korsak Juozas, Schruederis Jonas.

— BROLI IŠEIVI, didink savo knygyną. Pirk lietuviškas knygas sau ir savo vaikams. Knygos, tai turtas!

— „LITUANIA ANTIGUA'' dar galima gauti „A. L. B.''. Kaina $ 3.

Petras Varnas
Paso de Burgos 2234. T. A. 20-9468
Valentin Alsina - 4 de Junio
Dešimties metų praktika garantuoja stogų taisimą. Asfalto ir dažų skardoms pardavimas. — Nelaukite, kol jums ant galvos lis, bet pašaukite Varną!

Aronas Resnikas
Laikrodžininkas ir auksorius
Parduoda ir pertaiso laikrodžius ir brangenybes. Perdirba žiedus
Ir perka auksą.
CORRIENTES 5349 — Buenos Aires
T. A. 54. Darwin 7981

M. Baltaitytė - Frey
lietuvė akušerė
priima ligones ir duoda patarimus gimdyvėms visa diena.
CHACO 2158 Valentin Alsina

Antano Girdausko
Visokiu Baldu Fabrikas
HERNANDARIAS 1721 - Bs. Aires
Dirba moderniškiausius baldus šeimynoms garantuotai ir nebrangiai. Kviečia persitikrinti ir pasirinkti

IŠ LIETUVIŲ—LATVIŲ VIENYBĖS VEIKIMO.

Australijos latviai visą savo spaudą sujungė į vieną laikraštį; Vokietijoje taipgi susijungė į vieną.

✣

Švedas inžinierius Dago Romelis projektuoja suorganizuoti tėvynės netekusius pabaltiečius ir įkurti „Pasaulio Piliečių'' autonominę valstybę Pietų Afrikoje, kuri gautų Vakarų valstybių pripažinimą. Jos gyventojai verstusi iš savo darbo.

✣

Kanados latviai abu savo laikraščius sujungė į vieną ir leidžia jį „Laisvės Balso'' (Briva Balss) vardu.

✣

Lietuvių - Latvių Sąjunga Vokietijoje turi 16 skyrių. Emigruojanti jos nariai pasižada sukurti skyrius kitose šalyse. Anglijoje jau įsikūrė.

✣

Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministeriams iš Londono lankantiems pabaltiečių DP stovyklas Vokietijos anglų zonoje, tremtiniai įteikė savo išdirbinių ir apdovanojo gėlėmis. Ministeriai kalbėjosi ir su okupacinės vyriausybės nariais. Latvijos atstovui tapo įteiktos žirklės, kuriose buvo įgraviruota „Krupstpilio-Jekabpilio tilto atidarymas 1936. 16. 11''. Ministeriai Balutis, Zarinš ir Torma savo kalbose užtikrino, kad Baltijos tautos atgaus savo laisvę.

✣

Baltijos tremtiniai rengia savo savaitę rugsėjo mėnesį Švedijoje. Bus rengiami koncertai, paskaitos, parodos.

✣

Austrijos rusų kariuomenės stovyklose paryčiais randama rusų kalba atspausti laikraščiai. Pavaršutiniai panašūs į „Za čest Rodiny'' (Už Tėvynės Garbę), kurį leidžia bolševikai, bet tekste nurodoma visos bolševikų valdžios veidmainybės. Viršuje pasakyta: Visų šalių proletarai vienykitės kovai prieš Staliną. Tą laikraštį rusų kariai skaito slaptai.

✣

Kovo mėnesį, 1949 iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos bolševikai išvežė Sibiro katorgon kelesdešimtį traukinių, perpildytų naujai tremiamais Pabaltės valstiečiais.

✣

Šveicarijos spauda rašo, kad Baltijos kraštus užgrobusis Stalinas labai susirūpinęs savo sveikata. Tik 5 dienas savaitėje jis ateina Kremliun. Raštinėje prie jo tūpčioja gydytojai. Bent pusmetį jis praleidžia buv. caro rūmuose Kryme, o dažniausia taiso sveikatą puošnioje viloje šale Maskvos. Jis eina aštuntą dešimtį metų, bet yra „nusistatęs'' dagyventi iki 100, rašo LLV. Biuletenis Nr. 2.

✣

— „LATVIJA'', Dr. J. Bitės Argentinoje leidžiamas žurnalas, nuo 1. 7. 49 leidžiamas iš pusės su Latvių Sąjunga Argentinoje.

✣

Braunschweige, kaip anksčiau Münchene, lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai ir baltgudžiai suorganizavo protesto susirinkimus prieš okupantų terorą anapus geležinės uždangos. Į jas atkreipė savo dėmesį sąjungininkai. LLV/SB.

— DR. AGR. PETERS DREIMANIS, dirbęs Latvijos Agrikultūros Ministerijoje Rygoj, atsiliepdamas į šios šalies vyriausybės skelbimą, pernai iš Vokietijos atvyko Argentinon, atsiveždamas vien linų sėmenų maišą. Dabar jis dirba Argentinos žemės ūkio Ministerijoje, linų kultūros skyriuje, gaudamas $ 1.500 mėnesiui. Linų pluošto kultūros eksperimentams Argentina kreipia daug dėmesio, laikydama speciales eksperimentales stotis įvairiose šalies srityse.

— LATVIŲ SĄJUNGA ARGENTINOJE, laikanti savo susirinkimus Lietuvių Klūbo patalpose, Boedo 737, Bs. Aires, suorganizavusi Moterų Sekciją, Akademikų Sekciją, organizuoja Sporto Sekciją ir Skautus.

CORRALON Y SANITARIOS
de Wolf Arender e hijo
Įteikiama statybai medžiaga įmokant 50 % kainos. Likes išsimokėjimui. Kainos nigios. Lietuviai pasiteiraukit
MAXIMO PAZ 1099, esq. Santa Fe
T. A. 241-0673 - 4 de Junio

ODOS LIGOS — SIFILIS
Dr. MIGUEL FINKELBERG
Gydytojas specialistas ligoninės Durand
CORRIENTES 5628, 1 piso T. A. 54-7593
Priėmimo val.: 15-19. — Sekmad. ir šventad. 9-11.

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA"
VENEREAS
LYTIES LIGOS — SIFILIS — ŠLAPUMAS
Gydymas ligų ODOS ir KRAUJO
Egzema — Psoriasis — DR. FILIPPINI, Gyd.
Pilvelio — vidurių — jaknų — inkstų — plaučių ligos.
REUMATIZMAS — ŠIRDIS — Hemorojus — Venų išsiplėtimas.
MOTERŲ LIGŲ Gydytojas, DR. NUÑEZ
GERKLĖ — NOSIS — AUSYS — Gyd. DR. MACCHI
Priėmimas nuo 9 iki 21, Sekmadieniais nuo 9 iki 12.
SUSIKALBAMA LIETUVIŠKAI.
RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

Dr. M. RABINOVICH
Šlapumo ligos. — Venerinės. — Lytinis nusilpimas.
Oda. — Sifilis. — Pilvas.
Širdis. — Plaučiai.
Moterų ligos. — Gyslos. — Hemorojus.
Spindulinė X. Trumpieji, Elektrokoagulacia.
Priėmimo val. nuo 15 iki 20. Sekmad. ir švent. nuo 10 iki 12
JOSE E. URIBURU 770 — T. A. 47, Cuyo 4970 — BS. AIRES
(Altura: Córdoba 2200)

JURIDINĖ SLAVŲ STUDIJA
Dr. Joaquín Prieto — adv., b. Trib. teisėjas.
I. STAMBOLSKI — Procurador
Sr. José Podres — Admin. reikalai.
GUIDO PODRES
Civiliai, kriminaliai ir administraciniai reikalai; ypatingai greit sutvarkomos bylos už SUŽEIDIMUS DARBE, kelionėse ir už paliuosavimus iš darbo sostinėj ir provincijoj. Palikdami, paveldėjimų išieškojimai. Tarpininkauja perkant ir parduodant biznius ir namus. Skuba visuomet užtikrint.
Priėmimo valandos nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 20
LAVALLE 1605 (entrepiso derecha) — BUENOS AIRES
T. A. 35, Libertad 3444
PASTABA: Išreikalavimas, legalizavimas ir vertimai metrikų iš visų Europos šalių pensijomis ir pilietybės gavimui.

Linotipia „La Voz'', calle Defensa 828, Bs. Aires.